

LATVIJAS UNIVERSITĀTEI 85

LATVIJĀ AIZSTĀVĒTĀS
DOKTORA DISERTĀCIJAS
(1923–1944)
Bibliogrāfisks rādītājs

DOCTORAL THESES
DEFENDED IN LATVIA
(1923–1944)
Bibliographical index

85^{LU}

Latvijas Universitātes Zinātnes un tehnikas
vēstures muzejs

Latvijas Universitātes bibliotēka

LATVIJĀ AIZSTĀVĒTĀS
DOKTORA DISERTĀCIJAS
(1923–1944)

Bibliogrāfisks rādītājs

Museum of History of Sciences and
Technics of the University of Latvia

Library of the University of Latvia

DOCTORAL THESES
DEFENDED IN LATVIA
(1923–1944)

Bibliographical index

Museum of History of Sciences and
Technics of the University of Latvia
Library of the University of Latvia

DOCTORAL THESES
DEFENDED IN LATVIA
(1923–1944)

Bibliographical index

Edited by Māris Baltiņš
Bibliographer Gita Treide
Bibliographic editor Diāna Paukšēna

Riga 2004

Latvijas Universitātes Zinātnes un tehnikas
vēstures muzejs

Latvijas Universitātes bibliotēka

LATVIJĀ AIZSTĀVĒTĀS
DOKTORA DISERTĀCIJAS
(1923–1944)

Bibliogrāfisks rādītājs

Sastādītājs un zinātniskais redaktors Māris Baltiņš

Bibliogrāfe Gita Treide

Bibliogrāfijas redaktore Diāna Paukšēna

Rīga 2004

UDK 378.4:001(474.3)(091)

Do 130

Sastādītājs un zinātniskais redaktors **Māris Baltiņš**

Bibliogrāfe **Gita Treide**

Bibliogrāfijas redaktore **Diāna Paukšēna**

Teksta redaktore **Inta Rozenvalde**

© Latvijas Universitāte, 2004

ISBN 9984-770-29-X

Saturs

Priekšvārds	7
Foreword	8
Doktora grāda iegūšana Latvijas Universitātē (1923–1944): normatīvie dokumenti, iegūšanas kārtība, tradīcijas, vērtējums	9
Rādītāja sastādīšanas principi un tajā ietvertās ziņas	47
Rādītājā lietotie fakultāšu saīsinātie apzīmējumi un citi saīsinājumi	50
Latvijas Universitātē 1923.–1944. g. aizstāvētās disertācijas un to autori	51
Disertantu un oponentu rādītājs	84

Priekšvārds

Latvijas Universitātes 85 gadu jubilejas priekšvakarā ir sagatavots bibliogrāfisks rādītājs, kurā apkopota apzinātā informācija par visām doktora disertācijām (promocijas darbiem), kas mūsu valstī aizstāvētas laikposmā no 1923. līdz 1944. gadam. Līdz 1923. gadam gan latviešu zinātnieki, gan šeit strādājošie cittautieši zinātniskos grādus devās iegūt galvenokārt uz kādu Krievijas vai Vācijas universitāti, jo pirmajai augstskolai Latvijas teritorijā Rīgas Politehniskajam institūtam (no 1862. līdz 1896. gadam – Rīgas Politehnikums) – nebija tiesību pieņemt aizstāvēšanai disertācijas. Nosakot šādas laika robežas, par pamatu ņemti notikumi valsts politiskajā vēsturē, kas aptver pirmās brīvvalsts posmu un vācu okupācijas laiku, kā arī mēģinājums izveidot šeit savu oriģinālu un atšķirīgu zinātnisko grādu piešķiršanas kārtību. Var pieņemt, ka disertāciju aizstāvēšanas noteikumi ir daļa no Latvijā vairāk vai mazāk sekmīgi īstenotās izglītības un zinātnes politikas, kuras vadmotīvs bija pāreja no pētniecības vienā – kaut dinamiskā attīstībā esošā – lielvalsts reģionā uz zinātni nelielā valstī ar ierobežotiem resursiem un iespējām. Iecerētais gan pilnībā netika īstenots, tomēr ir jāatceras, ka mierīgai izaugsmei tolaik nebija atvēlēts pat divdesmit gadu. Turklāt mērķtiecīgāka valsts zinātnes politika, kuras īstenošanai tikai 30. gadu vidū tika pieņemti vairāki būtiski likumi pētnieciskā darba veicināšanai (1935. gadā – “Par atvaļinājumiem LU mācības spēkiem zinātniskām studijām” un “Par LU zinātniskās pētniecības fondu”, bet 1937. gadā – “Par Latvijas Universitātes mācības grāmatu apgādniecību”), vēl nepaspēja pilnībā apliecināt savu pozitīvo potenciālu.

Līdz šī rādītāja publicēšanai zinātnes vēstures pētnieku rīcībā nebija visu šajā laikā aizstāvēto disertāciju saraksta, tādēļ joprojām itin bieži tika izmantoti grāmatā “Latvijas Universitāte divdesmit gados, 1919–1939” ievietotie dati ar visām to nepilnībām, piemēram, neminot doktora grādus, kas iegūti pēc 1939. gada pavasara. Šāda nekonkrētība ir veicinājusi nemotivētus minējumus par it kā iegūtiem zinātniskajiem grādiem (lai minam kaut Jūliju Studentu, Vili Derumu un Konstantīnu Čaksti, kas gan bija sagatavojuši disertācijas, bet dažādu iemeslu dēļ tās neaizstāvēja) vai, pretēji, doktora grāda neminēšana citiem, kuri to bija paguvuši aizstāvēt. Tāpēc rādītājā iekļautas iespējami plašas ziņas par katru promocijas gadījumu, kaut gan ne vienmēr tās ir pilnīgas. Lai sekmētu interesi par disertāciju saturu un to atgriešanos zinātniskajā apritē, rādītājā iekļautas sistēmiskas ziņas par manuskriptu, iespiesto disertāciju un citu ar konkrēto pētījumu saistīto publikāciju atrašanās vietu bibliotēkās, muzejos, arhīvos vai privātpersonu krājumos. Tā kā daļai disertāciju glabāšanas vietu neizdevās apzināt un nav arī skaidrs, vai kāds eksemplārs maz ir saglabājies līdz mūsu dienām, aicinām visus, kam ir kāda papildu informācija, darīt to zināmu LU Zinātnes un tehnikas vēstures muzejam. Tas pats attiecas uz biogrāfiska rakstura ziņām, kas par vairākām personām ir visai nepilnīgas.

Uzskatām, ka šis rādītājs ir pirmais plašākā publikāciju virknē, kas ļaus mums precizēt priekšstatus par LU vēsturi un ar laiku izveidot detalizētu un pilnīgu augstskolas darbības hroniku.

Prof. Māris Baltiņš,

LU Zinātnes un tehnikas vēstures muzeja direktors

Foreword

On the eve of the 85th Anniversary of the University of Latvia a bibliographical index has been created that contains information about all doctoral theses that have been defended in our country from 1923 till 1944. Till 1923 all Latvian scientists and foreign specialists obtained their scientific degrees in Russian or German universities, because the first University in Latvia, the Riga Polytechnical Institute (from 1862 till 1896 – the Polytechnicum of Riga), had no right to give scientific degrees. This period of time is based on the events of political history that includes the first period of independence and also the period of Nazi occupation; it is also the time the University of Latvia tried to invent its own, unique requirements for a doctoral degree. The requirements for a doctoral degree were a part of a more or less successful science and education policy that was planned to change the course of science policy from the model that was good for a part of a superpower to a model more suitable to a small independent country.

The goals were not fulfilled, but we must remember that they had less than twenty years of peaceful development. Although several very important laws (“Of sabbaticals for scientific studies of the faculty members of the University of Latvia” and “Of the fund of scientific research of the University of Latvia” in 1935 and “Of the publishing house of the University of Latvia” in 1937) were passed, they did not have enough time to prove themselves.

Till the creation of this index, researchers of the history of sciences did not have a full register of defended doctoral theses, and because of that they usually used the incomplete data from the book “Latvijas Universitāte divdesmit gados, 1919–1939”, that lacked information about doctoral degrees that were obtained after 1939. The lack of this information has caused them to make unmotivated conjectures about seemingly obtained scientific degrees (e.g. Jūlijs Students, Vilis Derums and Konstantīns Čakste, who had written their doctoral theses but for a variety of reasons did not defend them) or to omit the scientific degree of persons who had in fact defended theirs. This index has been compiled to hold information about every case of promotion, although in some cases it still lacks full information. To generate interest about the contents of these theses and to return them to active scientific use, the index holds information about the place where these manuscripts, published theses and other publications that are connected with particular research are kept in libraries, museums, archives or private collections. Unfortunately, the location of some of the theses is still unknown, and it is not clear whether a copy of them has survived to the present time. That is why we are asking everyone who has any information on these missing theses to inform the Museum of History of Sciences and Technics of the University of Latvia. We also ask to share any additional biographic data, such information is scarce in some cases.

We consider this index to be the first in a series of publications that will let us see the history of the University of Latvia more clearly and later will help us to create a complete chronicle of scientific history of the University of Latvia.

Prof. *Māris Baltiņš*,
director of the Museum of History
of Sciences and Technics of the University of Latvia

Doktora grāda iegūšana Latvijas Universitātē (1923–1944): normatīvie dokumenti, iegūšanas kārtība, tradīcijas, vērtējums

Priekšvēsture

Tiesības piešķirt zinātniskos grādus jau kopš viduslaikiem tiek uzskatītas par tradicionālu universitātes privilēģiju. Ja augstskolai šādas tiesības nav piešķirtas, tā ir uzskatāma tikai par augstākās profesionālās izglītības iestādi, nevis par pilnvērtīgu akadēmisku institūciju. Stingri un precīzi definēti kritēriji šo grādu piešķiršanā un to ieguvēju zinātniskā autoritāte allaž ir bijusi nozīmīga netieša liecība tam, ka konkrētajā mācību iestādē pētniecības līmenis ir augsts. Savukārt zinātniekam, kas ieguvis attiecīgu zinātnisko grādu, akadēmiskajā karjerā paveras jaunas iespējas. Katrā universitātes vēsturiskajā tipā (anglosakšu, franču, itāļu, vācu, skandināvu u.c.) gadsimtu gaitā ir izveidojušās savas, dažos aspektos pat diezgan atšķirīgas, augstāko zinātnisko grādu iegūšanas tradīcijas. Mūsdienās globalizācijas procesu iespaidā šīs atšķirības palēnām mazinās, bet XX gadsimta sākumā tās vēl bija spilgti izteiktas.

Veidojot Latvijā nacionālu universitāti, tās dibinātāji jau kopš pirmā mācību gada lielu vērību veltīja precīzas zinātnisko grādu piešķiršanas kārtības noteikšanai, centieniem izstrādāt nelielas valsts vajadzībām vispiemērotāko modeli. Atstājot malā rūpes par universitātes prestižu, starptautisko atzinību un citām visai abstraktām lietām, kuru iegūšanai nepieciešams ilgāks laiks, vajadzību uzsākt disertāciju aizstāvēšanu un augstākā zinātniskā grāda piešķiršanu noteica arī gluži praktiski apsvērumi. Kaut gan LU veidotāji cerēja piesaistīt iespējami daudz latviešu, kuri bija kļuvuši par Krievijas augstskolu profesoriem un docentiem, tomēr kopumā šādu cilvēku skaits bija samērā neliels un dažādās nozarēs ļoti nevienmērīgs. Ja pieredzējuša mācībspēka nebija, augstskolas darbā nereti nācās iesaistīt daudzus augsti kvalificētus un pieredzējušus latviskas cilmes vai Latvijā strādājošus speciālistus (inženierus, ārstus, agronomus, garīdzniekus), nereti jau pusmūžā, kas agrāk par akadēmisku karjeru nebija domājuši.

Vairumam šo lietpratēju zinātniskā grāda nebija, bet tā trūkums būtiski ierobežoja viņu iespējas ieņemt profesora amatu, kura pretendentiem tika

noteiktas visai augstas prasības. Līdzīgas grūtības skāra arī virkni gados jaunu mācībspēku (daudzi no viņiem bija maģistranti, resp. bija nokārtojuši visus maģistra grāda iegūšanai nepieciešamos eksāmenus vai pat kļuvuši par privātdocentiem), kas Krievijas augstskolās bija uzsākuši docēšanu, bet nebija paguvuši iegūt maģistra vai doktora grādu. Apzinoties šī jautājuma nozīmību un neatliekamību, Latvijas Augstskolas Organizācijas komisija jau 1919. gada septembrī, vēl pirms augstskolas oficiālas atklāšanas, nolēma: par profesoriem var tikt ievēlētas tikai personas ar maģistra vai doktora grādu (pieļaujot izņēmumus vienīgi tehniskajās nozarēs) un ka turpmāk maģistra grāda vietā tiks lietots doktora grāds.^{1, 2}

Tieša prototipa, no kā LU varētu pārņemt zinātnisko grādu aizstāvēšanas modeli, nebija, jo cariskajā Krievijā nepastāvēja vienota grādu piešķiršanas kārtība, bet nozaru starpā bija visai būtiskas vēsturiski izveidojušās atšķirības. Kopumā iespējams nodalīt četrus atšķirīgus zinātnisko grādu piešķiršanas modeļus, kas apkopoti 1. tabulā.³ Medicīnā, veterinārmedicīnā un farmācijā bija tikai viens zinātniskais grāds, turklāt medicīnas doktors (*Dr.med.*) pēc pētījuma apjoma un pretendenta vecuma grāda iegūšanas brīdī drīzāk atbilda citu fakultāšu maģistram. Jāatzīmē, ka pēc tradīcijām un grāda ieguvēju skaita *Dr.med.* iegūšanas prakse bija tuvāka Vācijas universitāšu doktoram, nevis citu nozaru Krievijas maģistram. Savukārt farmācija un veterinārmedicīna šajā kontekstā atradās īpašā statusā tādēļ, ka tās nepiederēja tradicionālajām universitātes disciplīnām (vairumā valstu augstākā izglītība un arī zinātnisko grādu ieguve tajās veidojās XIX gadsimtā), turklāt, lai kļūtu par abu minēto fakultāšu studentu, pilntiesīgs ģimnāzijas diploms nebija nepieciešams.

Īpaši jāuzsver, ka XIX gadsimta otrajā pusē, kad tika nodibināts Rīgas Politehnikums, visā Eiropā moderna augstākā tehniskā izglītība vēl bija tapšanas stadijā, un tā laika inženieraugstskolām vēl visai ilgi nebija pilnu akadēmisko tiesību.⁴ Līdz ar to nacionālā augstskola šai ziņā neko no RPI tieši mantot nevarēja, jo tā nolikums neparedzēja tiesības piešķirt zinātniskos grādus. Tādēļ tie RPI mācībspēki, kas vēlējās iegūt zinātnisko grādu, to varēja izdarīt kādā Krievijas vai Vācijas universitātē, tomēr, lai minētajā augstskolā kļūtu par pilntiesīgu profesoru, tas nebija obligāti.

Plašā atkāpe par zinātnisko grādu piešķiršanas kārtību Krievijas impērijā bija nepieciešama divu iemeslu dēļ. Pirmkārt, vairumam LU mācībspēku šī kārtība bija labi zināma, jo viņi paši bija Krievijas augstskolu absolventi un tur ieguvuši zinātnisko grādu (vai arī gatavojušies šādā ceļā kļūt par maģistriem vai doktoriem); otrkārt, atšķirīgās tradīcijas pat pēc formālās prasību vienādošanas vēl ilgu laiku iespaidoja faktisko grādu piešķiršanas un disertāciju vērtēšanas kārtību dažādās fakultātēs.

Doktora grāda piešķiršanas tiesiskais pamats

LU satversmes veidotāju konceptuālo nostāju jautājumā par doktora grāda piešķiršanu precīzi raksturojis rektors Ernests Felsbergs savā runā Saeimas sēdē 1923. gada 22. februārī, kad likumdevējs sāka izskatīt LU satversmes projektu. E. Felsbergs noraidīja domu, ka doktora grāds, kā tas iegājies daudzās Vakareiropas universitātēs, varētu būt samērā viegli iegūstams, jo tad pazeminātos šī grāda vērtība un varētu ciest arī augstskolas prestižs. Savukārt Krievijas impērijā pastāvējusī kārtība tika uzskatīta par pārāk smagnēju un sarežģītu jau pirms Pirmā pasaules kara daudzās nozarēs bija vērojams doktoru trūkums.⁵ Tādēļ LU satversmes veidotāji izvēlējās vidusceļu, lielā mērā izmantojot Skandināvijas valstu pieredzi.

Liktos pašsaprotami, ka pirmajos LU pastāvēšanas gados perspektīvākie jaunie mācībspēki tiktu sūtīti uz ārzemēm, lai tur izstrādātu un aizstāvētu disertāciju, tomēr tas netika darīts kā materiālu grūtību, tā arī piemērotu kandidātu trūkuma dēļ. Tādēļ palika neizmantots Varšavas universitātes laipnais piedāvājums palīdzēt eksaminēt doktora grāda pretendētus vai pat dažās nozarēs (piemēram, medicīnā) pieņemt aizstāvēšanai krievu vai vācu valodā sarakstītas disertācijas.^{6, 7} Vienīgais izņēmums šai ziņā bija vēlākais Teoloģijas fakultātes profesors Voldemārs Maldonis, kas 1921. gada 18. martā Mārburgas universitātē ieguva filozofijas doktora grādu.⁸

Vienlaikus ar LU satversmes tapšanu fakultāšu padomes jau pirmā mācību gada laikā pārsprida otrā zinātniskā grāda⁹ nepieciešamību (piemēram, Medicīnas fakultātē principiālais lēmums tika pieņemts jau 1920. gada 27. martā⁹). Tāpat šai laikā tika nolemts, ka iespieddarbu dārdzības dēļ pagaidām nav iespējams prasīt, lai disertācija noteikti tiktu iespiesta (pēc Medicīnas fakultātes priekšlikuma to varētu iesniegt trijos eksemplāros pavairotu, solot darbu divu gadu laikā nodrukāt un piešķirt fakultātei 20 eksemplāru¹⁰).

To, ka jau otrajā LU darbības gadā disertāciju aizstāvēšana vairs nebija abstrakta problēma, liecina Lauksaimniecības fakultātes dekāna ziņojums Organizācijas padomes sēdē: docents A. Kirhenšteins iesniedzis darbu otrā zinātniskā grāda iegūšanai, tādēļ tā izskatīšanai nepieciešams veidot komisiju¹¹, kurā vēlāk deleģēja pa vienam pārstāvim no Lauksaimniecības, Veterinārmedicīnas un Medicīnas fakultātes¹². Savukārt 1921. gada 26. septembrī Medicīnas fakultātes padomes sēdē savu disertāciju vērtēšanai iesniedza docenta v.i. Romans Adelheims.¹³ Šai pašā sēdē Medicīnas fakultātes padome arī nolēma, ka mācībspēkus, kas piedalījušies fakultātes veidošanā, no

* Atbilstoši tā laika akadēmiskajām tradīcijām par pirmo zinātnisko grādu uzskatīja augstskolas diplomā ierakstīto grādu (Latvijas Universitātē līdz 1939. gada rudenim kandidāts, pēc tam – maģistrs vai licenciāts) vai iegūtā aroda nosaukumu (agronoms, būvzinjeneris, ārsts), bet par otro – attiecīgās nozares doktora grādu.

doktoranta eksāmeniem vajadzētu atbrīvot. Tiesa, vēlāk tika noteikts, ka šādā gadījumā disertācija jāaizstāv tuvāko piecu gadu laikā.¹⁴

Tiesisko pamatu zinātnisko grādu aizstāvēšanai principiāli nodrošināja LU satversmes projekts, ko 1921. gada beigās Organizācijas padome izskatīja trešajā lasījumā un tad iesniedza apstiprināšanai valdībā.¹⁵ Satversmes sapulcē tas netika izskatīts likumdevēja aizņemības dēļ, tādēļ oficiālu apstiprinājumu dokuments guva tikai 1922. gada vasarā, kad to noteikumu veidā ar nelieliem grozījumiem apstiprināja Ministru kabinets.¹⁶ Šis lēmums ļāva uzskatīt LU organizācijas posmu par kopumā pabeigtu, tāpēc fakultātes jau uzsāka konkrēti izstrādāt procedūru, kādā būtu jānotiek doktora grāda pretendenta (doktoranta) eksaminācijai un darba publiskai aizstāvēšanai. Tomēr, zinot, ka augstskolas satversmi atkārtoti skatīs arī Saeima, tika nolemts: disertāciju aizstāvēšana būtu uzsākama tikai pēc šī tiesībaktā galīgās apstiprināšanas.

1923. gada sākumā Saeima, kam bija jādod galīgais akcepts, patiešām arī izdarīja dažas būtiskas korekcijas LU satversmē jautājumā par doktora grāda iegūšanu. Neraugoties uz visai argumentētajiem rektora Ernesta Felsberga paskaidrojumiem¹⁷ (viņš vienlaikus bija arī 1. Saeimas Izglītības komisijas vadītājs), kreisā spārna deputāti (visaktīvāk K. Dēķens) iebilda pret privilēģijām jau ievēlētajiem profesoriem, kam netiks prasīts doktora grāds, bet kas drīkstēs lemt par tā piešķiršanu citiem mācībspēkiem¹⁸. Prasība, ka doktora grāds ir nepieciešams it visiem profesoriem, tā arī tika iekļauta LU satversmes galīgajā redakcijā, kas likuma spēku ieguva 1923. gada 16. martā. Piezīmes veidā pie 56. panta tika skaidri noteikts, ka LU tapšanas laikā ievēlētajiem profesoriem, ja viņiem nav doktora vai tam līdzvērtīga zinātniskā grāda, tas jāiegūst Universitātes Padomes noteiktā laikā.¹⁹ Šis Saeimas balsojums arī veidoja tiesisko pamatu LU darbībai un vispārīgos vilcienos to noteica līdz pat 1944. gada rudenim (sk. 1. pielikumā apkopotos izvilkumus no LU satversmes, kas tieši regulēja otrā zinātniskā grāda piešķiršanu).

Kaut gan vēlāk LU satversmē tika veikti nelieli grozījumi, tie būtiski neskāra normas, kuras regulē zinātnisko grādu piešķiršanu. Turklāt šajā pamatdokumentā netika automātiski atspoguļoti visi turpmākie lēmumi par zinātnisko grādu piešķiršanu vēl citās nozarēs un jaunu fakultāšu atvēršanu. Tāpēc, piemēram, tajā nekad netika iestrādāta norma par zobārstniecības doktora grādu, tāpat šis dokuments nekad nereglamentēja apakšspecialitāšu daudzumu katras pamatnozares ietvaros. Tādēļ apgalvojums, ka kāds ieguvis grādu klasiskajā filoloģijā vai latviešu literatūrā ir pareizs tiktāl, ka norāda pētījumu apakšvirzienu un programmu, pēc kuras doktorants kārtojis nepieciešamos eksāmenus, bet abos gadījumos oficiāli ticis iegūts filoloģijas doktora grāds. Arī 1939. gadā apstiprinātā Jelgavas Lauksaimniecības akadēmijas satversme vairāk vai mazāk precīzi atkārtoja to pašu principiālo pieeju otrā zinātniskā grāda piešķiršanai un tādējādi gan praktiski, gan tiesiski

tieši turpināja LU Lauksaimniecības fakultātē iedibinātās tradīcijas. Tādēļ ir pamats uzskatīt, ka visā aplūkojamā laikposmā disertācijas tika aizstāvētas pēc vienotiem principiem, konkretizējot tikai atsevišķas nianšes procedūras jautājumos.

Agrāk un citur iegūto grādu pielīdzināšana

Saeimas prasība par doktora grāda nepieciešamību visiem profesoriem gandrīz noveda pie nopietna konflikta starp augstskolas humanitārajām un tehniskajām fakultātēm. Ja LU vadība censtos īstenot šo normu burtiski, tad nopietnas nesaskaņas būtu neizbēgamas. Daudzi agrākā RPI profesori, kuru vārdā ļoti asi uzstājās P. Denfers, prasību pēc doktora grāda uztvēra kā savu jau daudzus gadus pelnīti baudīto tiesību ierobežošanu.²⁰ Šo kritisko situāciju (pēc satversmes spēkā stāšanās draudēja veidoties stāvoklis, ka Latvijas Universitātē nebūtu neviena pilntiesīga profesora un tādēļ no likuma burta viedokļa varētu tikt apšaubīti visi Universitātes Padomes un fakultāšu padomju lēmumi) prasmīgi atrisināja E. Felsbergs – 1923. gada 4. aprīlī Universitātes Padomes sēdē viņš ierosināja veikt ārzemēs (ieskaitot Krievijas impēriju) iegūto zinātnisko grādu pielīdzināšanu jeb nostrifikāciju.²¹ Tai pašā sēdē tika principiāli izlemts, ka Krievijas doktori un maģistri tiks pielīdzināti LU doktoriem, bet visos citos gadījumos (sakarā ar to, ka Vakareipopā doktora grāda pretendentiem tika izvirzītas mazāk stingras prasības) tiks lemts individuāli.

Lai īstenotu augstskolas satversmē noteikto, 1923. gada 25. aprīļa Universitātes Padomes sēdē tika veikta profesoru zinātnisko grādu pielīdzināšana.²² Par līdzvērtīgiem LU doktoram tika atzīti deviņi Krievijas doktori, 11 maģistri un viens akadēmiķis, kā arī 11 pilntiesīgi tehnisko augstskolu profesori bez zinātniska grāda un astoņi Vakareiropas doktori, kas bija ieguvuši arī *venia legendi* (resp. privātdocenta) tiesības kādā no universitātēm (sk. 2. pielikumu). Par atlikušajiem 18 profesoriem, kas nebija ietilpināmi nevienā no minētajām kategorijām, lai nosacīti piešķirtu viņiem LU doktora tiesības, tika balsots par katru atsevišķi, un tikai diviem – mineralogam B. Popovam un psihologam E. Šneideram – LU doktora grāds netika piešķirts. Par šo lēmumu viņi saņēma ļoti delikātā tonī ieturētas rektora vēstules ar lūgumu tuvāko piecu gadu laikā iegūt LU grādu. Nostrifikācijas liegums netraucēja abiem mācībspēkiem saglabāt savus amatus (B. Popovam pat līdz 1944. gadam). No šajā sēdē pielīdzinātajām personām vienīgi fotogrammetrijas speciālists Alvils Buhholcs (1933. g., sk. rādītājā nr. 64) un farmakognozijas profesors Eduards Svirlovskis (1937. g., nr. 111) vēlāk aizstāvēja disertāciju LU doktora grāda iegūšanai; to pašu izdarīja arī K. Kundziņš un A. Speke (nr. 4 un 44), kuriem doktora tiesības tika piešķirtas balsošanas ceļā.

Nedaudz vēlāk, 30. maijā, tika apkopoti dati par docentiem, nosakot, kam no viņiem jau ir un kam vēl jāiesniedz kāds darbs *pro venia legendi*.²³ Līdzīgi kā profesoriem, visiem, kam bija aizstāvēta disertācija, tika atzīta arī tās atbilstība LU doktora grādam²⁴, kas daudziem no viņiem visai drīz pavēra ceļu uz profesūru (sk. 2. pielikumu). Tiem, kam disertācijas nebija, nācās samierināties ar vecākā docenta amatu vai aizstāvēt doktora disertāciju Latvijas Universitātē. Līdz ar to bija nodrošināta visu LU institūciju lēmumu atbilstība likumam, ieskaitot jaunu profesoru ievēlēšanu un doktora grāda piešķiršanu.

Lēmumiem par citur iegūto zinātnisko grādu pielīdzināšanu LU doktora grādam bija arī vēl citas būtiskas sekas: pēc šīs kolektīvās nostrifikācijas individuāli pielīdzināšanas gadījumi vairs praktiski netika pieļauti, bet visiem, kas grādu bija ieguvuši pēc 1918. gada 18. novembra, prasīja to aizstāvēt no jauna Latvijas Universitātē. Tas tika attiecināts arī uz botānikas vecāko docentu Oktāvu Trebū, kas nebija laikus iesniedzis dokumentus 1923. gada pavasarī notikušajai zinātniskā grāda pielīdzināšanai. Vēlāk, kad Matemātikas un dabas zinātņu fakultāte gatavojās šo mācībspēku ievēlēt par profesoru un lūdza atzīt viņa Vācijā iegūto grādu par līdzvērtīgu LU doktora grādam, Universitātes Padome 1923. gada 12. septembrī izlēma, ka “pielīdzināšana, kura bija vajadzīga Universitātes tapšanas stadijā, tagad, Universitātes darbībai noritot normālā gaitā, uzskatāma par izbeigtu”.²⁵ O. Trebū precedents tika attiecināts ne tikai uz tiem LU asistentiem un privātdocentiem, kas 20. un 30. gados bija aizstāvējuši doktora disertāciju ārpus Latvijas, bet arī uz profesoru Franci Balodi²⁶, kas no Krievijas atgriezās tikai 1924. gadā, un tiesmedicīnas speciālistu Ferdinandu Neireiteru²⁷, kas kā lietpratējs bija īpaši uzaicināts šīs nozares izveidošanai un kam šāda attieksme formāli neļāva kļūt par LU profesoru.

Par izņēmumu uzskatāma profesora Konstantīna Rončevska Krakovas Mākslas akadēmijā iegūtā mākslas zinātņu doktora grāda atzīšana 1926. gadā²⁸ un doktora grāda divkāršā nostrifikācija mākslas zinātniekam Borisam Viperam 1927. gada nogalē (atzīstot Kauņas universitātē 1927. gadā iegūto doktora grādu, kas saturiski atbilda 1918. gadā Maskavas universitātē aizstāvētajai maģistra disertācijai)²⁹. Vēlāk šādi izņēmumi tika pieļauti vienīgi valodu profesoriem (piemēram, Staņislavam Kolbuševskim), kuri bija īpaši uzaicināti no ārzemēm, bet visplašāk pielīdzināšanas procedūra vēlreiz tika veikta 1939. gada pavasarī (sk. 2. pielikumu), kad pēc Romas katoļu teoloģijas fakultātes izveides 1938. gadā nācās atzīt tās mācībspēku augstāko zinātnisko grādu atbilstību LU doktora grādam.³⁰

Līdz ar to visai daudziem mācībspēkiem, kas ārzemēs jau bija ieguvuši doktora grādu, nācās iesniegt otru disertāciju un aizstāvēt to atbilstoši LU prasībām, ja viņi vēlējās kļūt par šīs augstskolas docentiem vai profesoriem. Te varētu minēt arheologu Franci Balodi, ķirurgu Paulu Stradiņu, veterinārārstus Miķeli Rolli un Pēteri Arnoldu Apini, fitopatologu Maksī Eglīti,

filozofu Teodoru Celmu, ķīmiķi Paulu Kalniņu un literatūrzinātnieku Jāni Albertu Jansonu.³¹

Šādai pieejai varēja būt vairāki iemesli. Pirmkārt, pastāv objektīvas grūtības salīdzināt dažādās valstīs iegūtos zinātniskos grādus (šī problēma joprojām ir pietiekami sarežģīta), taču otrs un daudz būtiskāks iemesls bija vēlme noteikt un uzturēt augstus (varbūt par pārspilēti stingrus) kritērijus un rūpēties par iespējām kontrolēt mācībspēku zinātnisko kvalifikāciju. Taču nereti šāda pieeja kavēja apdāvinātu mācībspēku akadēmisko izaugsmi un reizumis radīja formālus šķēršļus jauno zinātnieku papildizglītošanai ārzemēs. Līdzīgā veidā tika noraidīti arī citu Latvijas pilsoņu lūgumi Universitātes Padomei dot atzinumu par ārzemēs iegūto augstāko zinātnisko grādu atbilstību LU doktora grādam. Vienīgi jau vācu okupācijas gados tika principiāli akceptēta grādu pielīdzināšanas iespējamība, taču arī tad šis process bija ļoti komplikēts un laikietilpīgs. To pēc sarežģītas un ilgstošas sarakstes piemēroja tikai dažiem docētājiem (botāniķim K. Ābelem³², kas bija ieguvis doktora grādu gan 1923. gadā Mārburgā, gan 1934. gadā Tartu, kā arī veterinārmedikāliem Ā. Alksnim un B. Rudikam³³, kuri *Dr.med.vet.* grādu bija ieguvuši 1938. gadā Vīnes Veterinārajā augstskolā³⁴). Svarīgi, ka par būtisku argumentu nostrifikācijās procesā kalpoja fakts, ka pēc doktora grāda iegūšanas ārzemēs viņi pēc tam bija ieguvuši arī *venia legendi* tiesības Latvijas Universitātē.

Aizstāvēšanās kārtība un pirmās disertācijas

Zinot par vismaz divām pabeigtām disertācijām (A. Kirhenšteins un R. Adelheims³⁵), jau kopš 1923. gada sākuma Dekānu padomē tika precizēta LU doktora grāda iegūšanas kārtība, par pamatu ņemot Mehānikas fakultātes izstrādāto projektu³⁶. Tajā bija paredzēts, ka vispirms nepieciešams iesniegt disertāciju (kā to paredzēja LU satversmes 51. pants) un tikai pēc tam tiek noturēti nepieciešamie eksāmeni. Pret to iebilda Medicīnas fakultātes dekāns R. Krimbergs, norādot, ka Krievijas augstskolās tradicionāli bijis atļauts kārtot eksāmenus pirms darba iesniegšanas. Šāda kārtība tad arī tika iedibināta Medicīnas, kā arī humanitāro un sociālo zinātņu fakultātēs (Filoloģijas un filozofijas, Tautsaimniecības un tiesību zinātņu), paredzot iespēju eksaminēties jau krietnu laiku pirms darba iesniegšanas. Šādā gadījumā visi mutiskie eksāmeni bija jānokārto noteiktā laika sprīdī (ne ilgāk kā viena kalendārā gada laikā), bet netika precīzi fiksēts, cik ilgā laikā pēc tam jāiesniedz disertācija.³⁷ Pārējās fakultātēs pārbaudījumi tika noturēti jau pēc pozitīva disertācijas vērtējuma īsi pirms tās publiskās aizstāvēšanas.

Kaut gan minētais Mehānikas fakultātes noteikumu projekts paredzēja nepieciešamību dot svinīgu solījumu par to, ka "disertācija ir doktoranda patstāvīgs darbs un pie tās izstrādāšanas izlietoti tikai disertācijā minētie palīga

līdzekļi”³⁸, šāda procedūra tomēr netika ieviesta. Tika arī noteikts, ka fakultātes padome izraugās trīs darba recenzentus, kas parasti ir no pašu fakultātes, bet vajadzības gadījumā tos var uzaicināt arī no citām fakultātēm vai pat citām augstskolām. Ņemot vērā reālo situāciju, visas fakultātes atzina par pieņemamu neuzstāt, ka darba iesniegšana nodrukātā veidā būtu obligāta, bet samierināties ar trim eksemplāriem mašīnrakstā.

Saskaņā ar šiem principiem tika izstrādāti doktora grāda iegūšanas noteikumi katrā fakultātē, ievērojot konkrētās nozares tradīcijas un potenciālās vajadzības. Šie instruktīvie dokumenti atrodami LU piecgadu darbības pārskatā. Tos Universitātes Padome izskatīja galvenokārt 1923. gada aprīlī un maijā, lai vēl pavasarī varētu notikt pirmā promocija. 1923. gada 30. aprīlī rektors E. Felsbergs Padomes sēdē izklāstīja savu redzējumu par aizstāvēšanās norisi, un viņa viedoklis arī tika akceptēts praktiski negrozītā veidā.³⁹ Aizstāvēšanās procedūrai būtu jānotiek LU svētku zālē (resp. tagadējā Mazajā aulā), kur atrastos divas katedras: viena augstāka dekānam, bet otra zemāka disertantam. Katedras priekšā būtu novietojams ar sarkanu drānu pārklāts galds, pie kura sēdētu pilntiesīgie fakultātes locekļi, bet pārējās vietas zālē būtu atvēlētas klausītājiem. Iesākumā dekāns iepazīstinātu klātesošos ar disertanta *curriculum vitae* un darbu sarakstu, tad disertants pats izklāstītu darba rezultātus un atbildētu uz jautājumiem, bet pēc tam vārds tiktu dots oficiālajiem oponentiem. Pēc viņiem drīkstētu izteikties ikviens klātesošais. Kad publiskā diskusija būtu beigusies, fakultātes padome slēgtā sēdē apspriestos un tūlīt pēc lēmuma pieņemšanas, kas notiktu balsošanas ceļā, izsludinātu aizstāvēšanas rezultātus. Teorētiski šis balsojums varēja būt arī disertantam nelabvēlīgs, tomēr pēc senas tradīcijas tika pieņemts, ka pie publiskas aizstāvēšanas pielaižami tikai tie darbi, par kuru atbilstību kritērijiem šaubu nav.

Kurioza situācija no procedūras viedokļa dažkārt veidojās nelielajās fakultātēs, kur bija diezgan maz štata mācībspēku. Piemēram, lai vispār varētu noturēt Teoloģijas fakultātes dekāna L. Adamoviča aizstāvēšanās sēdi, pirms promocijas Universitātes Padomei tika iesniegts īpašs lūgums uzskatīt profesoru V. Maldoni par dekāna pienākumu izpildītāju.⁴⁰

Oficiālo oponentu skaits netika stingri noteikts, tomēr pēc agrākās Krievijas tradīcijas parasti viņu bija trīs, lai gan iesākumā (F. Baloža un P. Dāles promocijās) Filoloģijas un filozofijas fakultāte pieļāva arī divu oponentu esamību. Savukārt oponentu skaita palielināšana līdz četriem tika piemērota tikai P. Starcam 1937. gadā, jo, ņemot vērā viņa disertācijas interdisciplināro raksturu, līdzas trim Lauksaimniecības fakultātes pārstāvjiem tika pieaicināts arī papildu oponents no Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātes.

Šāda aizstāvēšanās kārtība, piedzīvojot tikai nelielus grozījumus, tika ievērota turpmākos divdesmit gadus. Vēlāk, 1933. gada pavasarī, pēc Inženierzinātņu fakultātes priekšlikuma tika noteikts, ka doktorantam “jāierodas

frakā ar melnu vesti un baltu kakla saiti, bet oponentiem un citiem fakultātes locekļiem – *cut-away* vai garos svārkos”, izņemot promocijas Teoloģijas fakultātē, uz kurām arī doktorants varēja ierasties garos svārkos.⁴¹ Domājams, ka šis noteikums tikai formāli apstiprināja jau iegājušos kārtību.

Lielākā daļa promociju patiešām arī notika Mazajā aulā, izmantojot tur esošo profesora Eižena Laubes projektēto grezno divpakāpju katedru. Izņēmums bija Lauksaimniecības, Ķīmijas, kā arī Matemātikas un dabas zinātņu fakultāte – vismaz dažas disertāciju aizstāvēšanas notika šo fakultāšu ēkās (attiecīgi Kronvalda bulvārī 1c vai 4). Par aizstāvēšanās norisi var spriest pēc saglabātajiem to protokoliem, jo promocija tika uzskatīta par publisku fakultātes padomes sēdi, kuras slēgtajā daļā (ja tāda bija nepieciešama) notika vienīgi pilntiesīgo tās locekļu apspriešanās pirms balsojuma. Parasti šie protokoli ir visai formāli un nesniedz būtiskas papildu ziņas par reālo aizstāvēšanās norisi un uzdotajiem jautājumiem.

Pirmā disertācijas aizstāvēšana publiskā sēdē notika LU Mazajā aulā 1923. gada 13. maijā, kad darbu doktora grāda iegūšanai agronomijas zinātnē aizstāvēja Augusts Kirhenšteins. Varēja paredzēt, ka šis Rīgas vēsturē vēl nebijušais notikums pulcēs daudz klausītāju, tādēļ promocija notika svētdienā; citu fakultāšu docētāji tika nodrošināti ar ieejas kartēm.⁴² Pašā Lauksaimniecības fakultātē graduētu mācībspēku tikpat kā nebija, tāpēc oponentus nācās pieaicināt no radniecīgām nozarēm. Pēc aculiecinieku stāstījuma ir zināms (šīs sēdes protokols nav saglabājies), ka aizstāvēšana notikusi pārmaiņus trīs valodās: citāti no “Latvijas Universitātes Rakstos” publicētā darba nolasīti franču valodā, diskusija ar oponentu G. Bakmani notikusi vāciski, bet ar pārējiem diviem oponentiem – L. Kundziņu un P. Delli – latviski.⁴³

Nākamais LU doktora grādu (*Dr.med.*) 1923. gada 30. septembrī ieguva patologanatoms Romans Adelheims. Diemžēl jau kopš LU desmit gadu darbības pārskata (1929. g.) regulāri tiek atkārtota šajā izdevumā ieviesusies kļūda, it kā otrais LU doktors būtu bijis Alfrēds Vītols, bet trešais – Kārlis Kundziņš.⁴⁴

Ikvienam pētniekam svarīga ir ne tikai otrā zinātniskā grāda iegūšana, bet arī šī sasnieguma apliecināšana ar attiecīgu diplomu. Pēc LU piecu gadu jubilejas svinībām (to laikā pirmo reizi tika piešķirts LU goda doktora grāds) Universitātes Padome 1924. gada 8. oktobrī izveidoja komisiju (izglītības ministrs K. Straubergs, J. Endzelīns, K. Kundziņš, E. Laube, V. Sinaiskis), kam bija jāizstrādā doktoru, goda doktoru un goda biedru diplomu teksts latīņu valodā.⁴⁵ Tas neveicās tik ātri, kā cerēts, jo nebija vienprātības jautājumā par latīniskajiem attiecīgo zinātņu nozaru saīsinājumiem (sk. 2. tabulu). Pirmie diplomi bija gatavi pasniegšanai tikai 1925. gada pavasarī. Jāatzīst, ka iesākumā nopietnāka problēma bija goda doktora diplomu sagatavošana, jo, atzīmējot LU piecu gadu pastāvēšanu, šis zinātniskais grāds tika piešķirts 17 ievērojamiem Latvijas un ārvalstu zinātniekiem. Diploma teksts, izņemot disertācijas

nosaukumu, bija latīņu valodā, un to parakstīja rektors, attiecīgās fakultātes dekāns un LU sekretārs.

Doktorantu eksaminācija

Tradicionāli ikvienam doktora grāda pretendētājam bija jānokārto eksāmeni, kas apliecināja viņu zinātnisko kvalifikāciju. Dažās fakultātēs eksaminācija tika uzsākta jau pirms LU satversmes apstiprināšanas, galvenokārt gadījumos, ja netika uzreiz prasīta jau pabeigta disertācija un netika paredzēts, ka pēc kāda maksimālā noilguma tos būtu nepieciešams atkārtot. Tā, piemēram, Kārlis Kārklīņš divus eksāmenus nokārtoja 1928. gadā, trešo eksāmenu – 1930. gadā, taču viņš promovēja tikai 1940. gada sākumā.⁴⁶ 1922. gada pavasarī kā viena no pirmajām – vēl pirms Latvijas Augstskolas oficiālās pārdēvēšanas par LU – pirms došanās uz stažēšanos Prāgas universitātē visus doktorantes eksāmenus baltu valodās nokārtoja Anna Ābele.⁴⁷

Medicīnas fakultāte 1921./1922. mācību gadā pieņēma pagaidu noteikumus, saskaņā ar kuriem visiem doktorantiem jākārt 15 eksāmeni, taču jau 1923. gadā šo nolikumu aizstāja cits, kas paredzēja četras atšķirīgas eksaminācijas programmas.⁴⁸ Teorētiskajā (anatomiski bioloģiskajā) grupā bija paredzēti seši eksāmeni, iekšējā slimību grupā – astoņi (vēlāk – deviņi) pārbaudījumi, ķirurģiskajā grupā – pat vienpadsmit, bet higiēnas un tiesu medicīnas grupā – deviņi pārbaudījumi. Šie eksāmeni bija jānoliek fakultātes padomes sēdē viena kalendārā gada laikā, turklāt visi teorētiskie eksāmeni bija jānokārto trijos mēnešos, vienīgi to secību pretendents varēja brīvi izvēlēties. Ja pretendents nespēja sekmīgi nokārtot divus eksāmenus, visa procedūra bija jāsāk no jauna. Šāda eksaminācijas kārtība bija spēkā līdz 1939. gadam, un visi *Dr.med.* grāda ieguvēji eksaminējās pēc šiem noteikumiem. Izņēmums bija vienīgi R. Adelheims, kuru kā fakultātes organizētāju no pārbaudījumiem atbrīvoja⁴⁹, kā arī A. Hilze un S. Komarovs, kas šos eksāmenus bija paguvuši nokārtot attiecīgi Tērbatā un Harkovā.

Pakāpeniski katra fakultāte izstrādāja aizvien detalizētākas doktorantu eksaminācijas programmas, diferencējot prasības dažādās apakšnozarēs. Matemātikas un dabas zinātņu fakultātē jau līdz 1924. gada pavasarim bija izstrādātas astoņas dažādas programmas, konkrēti norādot, kuri eksāmeni katrā programmā uzskatāmi par galvenajiem, bet kuri – par blakus vai palīga priekšmetiem.⁵⁰

Fakultātēs, kurās eksaminācija netika saistīta ar gatavu un pozitīvi novērtētu disertāciju, daudzi jaunākie mācībspēki vēlējās šos pārbaudījumus nokārtot, tādējādi radot krietnu noslodzi fakultātes profesoriem (piemēram, Medicīnas fakultātē līdz 1940. gada pavasarim vismaz 60 doktorantu saņēma apliecības par sekmīgu eksamināciju). Jāatzīmē, ka LU docētāji no maksas

par eksāmeniem bija atbrīvoti, kurpretī citiem tas bija samērā dārgs pasākums (Medicīnas fakultātē jau pēc naudas reformas pabeigšanas 1925. gadā iemaksas lielums bija 300 latu⁵¹). Medicīnas fakultātē eksāmenu kārtošānu mudināja fakultātes padomes 1930. gada 7. aprīļa lēmums, ka asistenti drīkst ieņemt amatu ilgāk par sešiem gadiem tikai tad, ja viņi ir nokārtojuši doktoranta pārbaudījumus, bet ne ilgāk par desmit gadiem, ja disertācija nav aizstāvēta.⁵² Turklāt šie ierobežojumi patiešām arī tika izmantoti, lai aizstātu tos asistentus, kas noteiktajā laikā grādu nebija ieguvuši (A. Bebre, E. Krimberga, P. Zirmis u.c.), ar citiem, no kuriem varētu sagaidīt lielāku zinātnisko aktivitāti. Citās fakultātēs tiesības neierobežoti ilgu laiku strādāt par asistentu deva arī *venia legendi* resp. privātdocenta statusa iegūšana.

Salīdzinājumā ar Medicīnas fakultātē iedibināto kārtību vairākās citās LU fakultātēs eksaminācija bija visai vienkārša un ātri izpildāma. Tā, piemēram, Teoloģijas fakultātes profesors Kārlis Kundziņš 1925. gada 7. februārī iesniedza disertāciju, 8. aprīlī recenzenti to atzina par pietiekošu, bet 17. aprīlī (vienā dienā) viņš ļoti sekmīgi nokārtoja visus nepieciešamos eksāmenus aroda priekšmetos.⁵³

Liekas, ka eksaminācijas laikietilpība, nekonkrētība un visai vājā saistība ar disertācijas tematiku bija par iemeslu pārbaudījumu pakāpeniskai vienkāršošanai. Jau 1930. gadā Ķīmijas fakultāte nolēma, ka *Dr.chem.technol.* grāda pretendentiem jākārt eksāmeni pētījuma tematam tuvā tehnoloģijas nozarē, bet 1933./1934. mācību gadā vienādoja eksāmenu skaitu visiem pretendentiem, ļaujot katram izvēlēties vienu priekšmetu par galveno.⁵⁴ Tiesa, šajā fakultātē piešķiramo grādu – *Dr.chem.* vai *Dr.chem.technol.* – noteica tieši kārtotie eksāmeni, nevis darba saturs, tāpēc Alfrēdam Ieviņam tika piešķirts grāds ķīmijas tehnoloģijā, lai gan tas īsti neatbilda viņa pētījumu virzienam.

Par eksaminācijas sarežģītību, subjektivitāti un komplicēto raksturu var spriest, iepazīstoties ar Kārļa Skaldera⁵⁵, Zentas Mauriņas⁵⁶ un Haralda Biezā⁵⁷ atmiņu grāmatās rakstīto. Tiesa, jāpem vērā, ka minētie autori vispār ļoti kritiski vērtē attiecīgo fakultāšu samērā nelabvēlīgo attieksmi pret tiem doktora grāda pretendentiem, kas nebija LU mācībspēki (kā viņi paši), uzskatot, ka docētāju eksaminācija bijusi mazāk stingra.

30. gadu beigās Latvijas Universitātē pēc Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātes priekšlikuma aktīvi tika apspriesta iespēja prasīt doktoranta eksāmenus privātdocentūras pretendentiem, bet tiem, kas *venia legendi* bija jau ieguvuši, ieskaitīt to kā doktora pārbaudījumus.⁵⁸ Studentu lietu prorektors profesors Alfrēds Vītols šo ierosmi visumā atbalstīja, tomēr uzsvēra katra gadījuma atšķirības: “Doktora grāds apliecina doktoranda spējas zinātniski pētīt un darboties; kas attiecas par privātdocenta amatu turpretim, tad ir pamats pieņemt, ka tas apliecina attiecīgās personas gatavību vairāk pedagoģiskos darbos. Sakarā ar šo, saprotams, ir iespējams abu grādu

pārbaudījumus diferencēt un niansēt. Ja šī doma ir pareiza, tad nebūtu ieteicams ieskaitīt *pro venia legendi* noturētos pārbaudījumus doktora pārbaudījumos.”⁵⁹ Tomēr citas fakultātes izteicās pret šādiem eksāmeniem, pieļaujot, ka visos gadījumos prasības vienādot nav iespējams.⁶⁰

Aizstāvēto disertāciju skaita dinamika

Kaut gan jau 1923. gadā visās vienpadsmit LU fakultātēs bija apstiprināta disertāciju aizstāvēšanas kārtība, tomēr līdz 20. gadu beigām tikai dažās fakultātes (Medicīnas, Teoloģijas, Filoloģijas un filozofijas, nedaudz vēlāk arī Ķīmijas fakultātē) reāli tika uzsākta daudz maz regulāra doktora grāda piešķiršana *rite*, resp., pēc promocijas. Aizstāvēšana par regulāru uzskatāma tad, ja tikuši piešķirti vismaz trīs doktora grādi. Turpretī Lauksaimniecības un Inženierzinātņu fakultātē pēc pirmajām sekmīgajām promocijām neskaidru iemeslu dēļ iestājās visai ilgs pārtraukums, un līdz nākamajiem doktoriem nācās gaidīt attiecīgi septiņus un pat deviņus gadus. Vēlāk līdzīgs ilgstošs pārtraukums izveidojās Matemātikas un dabas zinātņu fakultātē (ir pamats uzskatīt, ka fakultātes vadība apzināti kavējusi disertāciju aizstāvēšanu, lai nepārsniegtu esošo profesora vietu skaitu). Tikai pēc P. Kundziņa disertācijas aizstāvēšanas 1933. gadā katrā no vienpadsmit tā laika fakultātēm strādāja vismaz viens doktors, kas šo grādu bija ieguvis pašu augstskolā. Savukārt Romas katoļu teoloģijas fakultātē, kas tika atvērta tikai 1938. gadā, neviens no mācībspēkiem tā arī nepaguva līdz galam pabeigt savu doktora darbu.

Aizstāvēto disertāciju skaits katrā fakultātē bija atšķirīgs, ne visās fakultātēs 30. gadu beigās un vācu okupācijas laikā bija vērojams disertāciju skaita pieaugums, ko varētu sacīt par LU kopumā.

Vēsturiskajos pārskatos par LU darbību līdz šim izmantoti galvenokārt dati, kas atrodami grāmatā “Latvijas Universitāte divdesmit gados, 1919–1939”, tāpēc ir mērķtiecīgi noskaidrot (sk. 3. tabulu), cik disertāciju aizstāvēts pēc 1939. gada pavasara. Turklāt pat jaunākajos augstskolu vēsturei veltītajos izdevumos^{61, 62} ziņas par šajā laika posmā aizstāvētajām disertācijām ir visai nepilnīgas kā pārskatos par fakultāšu darbību, tā mācībspēku īsbiogrāfijās. Promociju skaits nekādā ziņā nebija tieši saistīts nedz ar fakultātes lielumu (Teoloģijas un Veterinārmedicīnas fakultātē bija visai maz mācībspēku, bet promociju tajās bija samērā daudz, savukārt Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātē otro grādu ieguva tikai daži mācībspēki), nedz ar tās docētāju zinātnisko aktivitāti (Matemātikas un dabas zinātņu fakultātes mācībspēki visai daudz publicējās, tajā bija arī relatīvi visvairāk personu, kas ieguva *venia legendi*, bet doktoru bija nesamērīgi maz). Šo faktu grūti izskaidrot, bet nav izslēgts, ka tieši šajās fakultātēs doktora grāda pretendentu eksaminācijas kārtība bija pārspīlēti sarežģīta.

Vienā gadā aizstāvēto disertāciju kopskaits pakāpeniski pieauga, 1943. gadā sasniedzot maksimumu – deviņpadsmit (sk. 4. tabulu). Šķiet, ka šo faktu lielā mērā iespējams izskaidrot ar mācībspēku vēlmi nestabilā politiskā situācijā pabeigt iesāktos darbus un nokārtot uzsāktās formalitātes otrā zinātniskā grāda iegūšanai. Turklāt vācu okupācijas laikā pastāvēja reāli draudi, ka varas iestādes varētu Latvijas Universitātei atņemt līdzšinējās tiesības piešķirt augstākos zinātniskos grādus, liekot visiem pretendentiem doties uz kādu Vācijas augstskolu vismaz eksaminēties vai pat aizstāvēt tur disertāciju.⁶³ Jāņem vērā, ka vācu varas iestādes iesākumā būtiski aizkavēja humanitāro fakultāšu darbību (tās atsāka darbu tikai 1942. gada aprīlī) un abu teoloģijas fakultāšu atjaunošanu (to mācībspēki gan skaitījās štatā, bet viņi drīkstēja vienīgi eksaminēt studentus par agrāk noklausītajiem kursiem⁶⁴). Jāteic, ka promociju skaita pieaugums daļēji saistīts arī ar to, ka padomju okupācijas apstākļos 1940./1941. mācību gadā grādi netika piešķirti un disertāciju aizstāvēšana bija pārtraukta. Šajā laikā Dabaszinātņu, kā arī Ķīmijas fakultātes jaunākie mācībspēki iesniedza lūgumus rektoram, argumentējot, ka viņu pirmais zinātniskais grāds varētu tikt pielīdzināts PSRS zinātņu kandidāta grādam.

Izvērtējot informāciju par dažādās fakultātēs aizstāvēto disertāciju skaitu (sk. 3. tabulu), redzams, ka sarakstā pārliecinoši dominē *Dr.med.* grāda ieguvēji. Nav pamata uzskatīt, ka Medicīnas fakultātes mācībspēki zinātnes jomā bija daudz aktīvāki nekā viņu kolēģi citās fakultātēs. Disertāciju skaitu mediķu vidū iespaidoja trīs apstākļi. Pirmkārt, relatīvi lielais asistentu skaits, ko prasīja klīnisko disciplīnu specifika, otrkārt, salīdzinājumā ar citām universitātes fakultātēm un to piešķirtajiem grādiem *Dr.med.* kā vienīgā grāda pretendentiem jau cariskajā Krievijā tradicionāli tika izvirzītas mazāk stingras prasības. Treškārt, liela nozīme bija jau minētajiem ierobežojumiem, kas neļāva asistentiem bez doktora grāda palikt amatā ilgāk par desmit gadiem (citās fakultātēs tiesības ilgstoši atrasties asistenta amatā parasti tika saistītas ar *venia legendi* iegūšanu). Tādējādi LU bija vērojami divi atšķirīgi mācībspēku karjeras tipiskie modeļi. Mediķiem doktora grāda iegūšana bija obligāts priekšnoteikums, lai pretendētu uz privātdocentūru un vēlāk uz docenta vai profesora amatu, turpretī citās fakultātēs promocija bija nepieciešama tikai profesora amatam, bet par vecāko docentu (pēc 1939. gada septembra – ārkārtas profesors) varēja kļūt arī bez otrā zinātniskā grāda.⁶⁵ Līdz ar to ārpus Medicīnas fakultātes doktora grāda iegūšana vēl pirms privātdocenta tiesībām bija rets notikums (tā atgadījās, piemēram, ar A. Freiju un A. Ziņģīti).

Minētās konceptuāli atšķirīgās pieejas būtiski iespaidoja kā doktora grāda pretendentu vecumu, kas Medicīnas fakultātē vidēji bija zem četrdesmit gadiem, tā arī viņu akadēmisko statusu. No visiem, kas doktora grādu ieguva promocijas ceļā, desmit personas aizstāvēšanas brīdī vēl nebija sasniegušas trīsdesmit gadu vecumu (M. Straumanis, V. Kraulis, A. Freijs, B. Jirgensons, P. Vegers, O. Mačs, A. Alksnis, H. Biezais, A. Ilūkēvičs, A. Pakalniņš), bet

trīs bija vecāki par 65 gadiem (J. Sanders, Ā. Mačulāns un A. Žaggers). Turklāt Medicīnas fakultātē tie LU darbinieki, kas aizstāvēja doktora grādu, lielākoties bija asistenti, citu fakultāšu disertantiem bija vērojama lielāka amatu dažādība.

Disertāciju autori

Disertācijas doktora grāda iegūšanai rakstīja un aizstāvēja galvenokārt LU darbinieki. Arī no tiem, kas aizstāvēšanās brīdī akadēmisku darbu nestrādāja, lielākā daļa bija šīs augstskolas bijušie asistenti vai arī gluži pretēji – otrā zinātniskā grāda iegūšana kļuva par pamatu docētāja darbības uzsākšanai. Daudzās fakultātēs zinātniskos grādus ieguva vienīgi to mācītspēki (sk. 5. tabulu).

No visiem LU doktoriem tikai divos gadījumos otrā zinātniskā grāda nozare nesakrita ar pirmā grāda nozari. Tā pats pirmais LU doktors Augusts Kirhenšteins otro grādu ieguva agronomijā, lai gan pēc pamatizglītības bija veterinārārsts. Savukārt botāniķis Nikolajs Malta, būdams ķīmijas inženieris, kļuva par dabas zinātņu doktoru. Jāatceras gan, ka abi šie mācītspēki piederēja pie LU dibinātājiem un aktīvi strādāja attiecīgajās fakultātēs, kurās aizstāvēja disertācijas. Vēlāk šādi izņēmumi vairs netika pieļauti, un Longīnam Ausējam pēc viņa pirmās doktora disertācijas noraidījuma (sk. tālāk sadaļā "Neaizstāvēto disertāciju apzināšana") nācās formāli iegūt diplomu tautsaimniecībā, jo citādi viņš nevarēja kļūt par ekonomisko zinātņu doktoru.

Īpašu disertantu grupu veido pieci ārzemnieki, kuru ceļš līdz LU doktora grādam ir visai neskaidrs. Gluži labi ir saprotams, kādēļ Latvijas Universitātē aizstāvējās Lietuvas zinātnieks J. Savickis – viņš bija beidzis šo augstskolu (30. gadu sākumā Veterinārmedicīnas fakultāte Kauņā dažus gadus bija slēgta, tādēļ pēc Lietuvas valdības lūguma Rīgā studijas beidza 22 lietuvieši⁶⁶), turpretī par pārējo motīviem ir visai grūti spriest. Liekas, ka igauņu ķīmiķim Kārlim Loskitam galvenais iemesls doties uz Rīgu bijis konflikts ar vienu no vadošajiem Tartu profesoriem šajā nozarē G. Landesenu.⁶⁷ Savukārt P.V. Tomsons, pats strādādams par skolotāju Tartu vācu ģimnāzijās, pēc doktora grāda iegūšanas sekmīgi iesaistījās ārštata akadēmiskajā darbā Tartu universitātē.⁶⁸ Arī J. Gabra motīvs doties uz LU nav pilnībā skaidrs, jo aizstāvēšanās brīdī viņš bija Kauņas Vītauta Dižā universitātes vecākais asistents, bet iepriekš no 1929. līdz 1935. gadam bijis Lietuvas šoseju un ūdensceļu pārvaldes direktors.⁶⁹

Visnepilnīgākās un pretrunīgākās ziņas ir par Paulu Oskaru Henču, kas disertācijas aizstāvēšanas brīdī bija mācītājs Leipcīgā un jau pirms Pirmā pasaules kara bija publicējis vairākus pētījumus reliģiju zinātnē par Amerikas indiāņu un Āfrikas iedzimto reliģiskajiem priekšstatiem. Fakts, ka viss disertācijas teksts iespiests latviski (tikai titullapā ir arī paralēlteksts

vācu valodā) ļauj domāt par viņa varbūtējo cilmi no Baltijas, tomēr dokumentāru pierādījumu tam nav, turklāt nevienā uzziņū izdevumā viņa vārds nav atrodams.

Disertāciju struktūra un uzbūve

Fakultāšu noteikumi sīkumos nereglamentēja disertācijas noformējumu un tās iesniegšanas procedūru, tādēļ iesniegtie manuskripti bija diezgan atšķirīgi (ieskaitot pat lapas formātu). Tomēr kopumā promocijas darba struktūra bija līdzīga mūsdienu pētījumiem, it īpaši medicīnā un eksperimentālajās zinātnēs (ievads, literatūras apskats, materiāli un metodes, rezultāti (bieži sniedzot detalizētu visu novēroto slimnieku vai veikto eksperimentu izklāstu), kā arī diskusija un formāli secinājumi). Tikai daļai manuskriptu bija kopsavilkums kādā svešvalodā. Tomēr pēc disertācijas materiāliem sagatavotajās publikācijās parasti tāds ir atrodams. Par zināmu pārsteigumu, it īpaši medicīnā, jāuzskata tas, ka līdztekus formālajiem secinājumiem, kuros atspoguļoti konkrētā pētījuma rezultāti, vēl atrodams arī otrs saraksts ar tēžveidīgiem apgalvojumiem, kas varēja vispār nebūt saistīti ar darba tematiku. Piemēram, D. Kalvelis bijis ar mieru aizstāvēt arī tēzi, ka zobārstniecība nav medicīnas piedēklis, bet pilntiesīga disciplīna blakus citām tās nozarēm. Šāda prakse saistāma ar viduslaiku universitāšu tradīciju, kad disertantam pirms promocijas sēdes bija iepriekš jāpauž, kādus uzskatus viņš vēl ir gatavs argumentēti aizstāvēt publiskās diskusijas laikā.

No mūsdienu viedokļa raugoties, var pārsteigt disertāciju valodas izvēle, jo nav neviena darba, kas būtu sarakstīts angļu valodā. Tomēr tas kopumā atbilst 20. un 30. gados sastopamajam svešvalodu lietojumam “Latvijas Universitātes Rakstos”, kur angļu valodas lietojums ievērojami atpalika kā no vācu, tā franču valodas lietojuma. Toties viss Ēriha Dīla darbs bija rakstīts latīņu valodā, bet Joza Gabra disertācijas pamatteksts bija lietuviešu valodā ar tulkojumu krieviski, kas tad arī tika izmantots diskusijās.

Disertāciju aprites un publicēšanas kārtība

Pieaugot promociju skaitam un intensitātei, radās nepieciešamība precīzāk reglamentēt disertāciju aprites kārtību. Tas attiecās gan uz disertāciju publicēšanu, gan arī uz to uzglabāšanu pirms aizstāvēšanas un nodošanu LU Centrālajai bibliotēkai un fakultāšu bibliotēkām. Iesākumā vismaz daļa disertāciju (A. Kirhenšteins, A. Vītols u.c.) jau pirms to aizstāvēšanas bija publicēta “Latvijas Universitātes Rakstos”, turpretī 20. gadu otrajā pusē krasi pieauga mašīnrakstā iesniegto darbu skaits. Tāpēc 1928. gada 5. martā

Dekānu padome pieņēma lēmumu par disertāciju iespiešanu. Lēmumā teikts, ka uz disertācijām var tikt attiecināti noteikumi par zinātnisko darbu izdošanu par LU līdzekļiem.⁷⁰ Lēmumā tika norādīts, ka pēc fakultātes ieteikuma disertācijas darbu var publicēt "Latvijas Universitātes Rakstos", tikai autors šajā gadījumā nesaņem honorāru, bet vienīgi parasto brīveksemplāru skaitu. Nereāla šķiet prasība, ka no disertācijām, kas iespiestas par autora līdzekļiem, Latvijas Universitātei pienākas 200 eksemplāru. Tādā veidā, domājams, disertāciju publicēšana tika vēl vairāk ierobežota.

Var nodalīt vairākus disertāciju publicēšanas modeļus (ikviens no tiem ir reāli lietots):

- 1) iespiesta disertācija, kas aizstāvēšanas brīdī jau bijusi pieejama (K. Kundziņš, P.O. Henčs, P. Stradiņš, A. Speke) – šī bija viena no vēlamākajām disertācijas iesniegšanas formām. To būtiski ierobežoja augstās izmaksas un līdzekļu trūkums, tāpēc bieži vien autori meklēja LU vai Kultūras fonda atbalstu, bet tas ne visiem bija pieejams;
- 2) publikācija "Latvijas Universitātes Rakstos" jau pirms darba aizstāvēšanas. Šajos gadījumos oficiāli tika lietots attiecīgās publikācijas teksts, kura separātnovilkumam nereti vēl papildus pievienoja īpašu titullapu un autora *curriculum vitae*. 30. gados šo iespēju visai aktīvi izmantoja Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultāte (V. Bukovskis, K. Dišlers, L. Ausējs), Filoloģijas un filozofijas fakultāte (K. Straubergs, P. Ķiķauka, Ē. Dīls), kā arī Medicīnas fakultāte (N. Vētra, T. Vītols, M. Vīgante, O. Mačs). Savukārt LUR Veterinārmedicīnas fakultātes sērijā ievietotas lielākoties tikai disertācijas un habilitācijas darbi privātdocenta tiesību iegūšanai;
- 3) publikācija "Latvijas Universitātes Rakstos" jau pēc disertācijas aizstāvēšanas, gan ne vienmēr minot, vai darbs ir pilna disertācija vai tās saīsināts variants (J. Miķelsons, J. Prīmanis, G. Vanags, P. Kundziņš, P. Kampe, kā arī iesniegtie, bet nepublicētie A. Būmaņa un K. Puriņa manuskripti). Šajos gadījumos aizstāvēšana notikusi atbilstoši manuskriptiem mašīnrakstā;
- 4) publikācija citos specializētos zinātniskos izdevumos; šādu iespēju izmantoja galvenokārt Lauksaimniecības fakultātes mācībspēki (R. Markus, P. Dērmanis, J. Bokalders);
- 5) disertācijas darba publicēšana pirms tās aizstāvēšanas rakstu sērijas veidā (N. Malta, S. Komarovs, J. Galejs, A. Švābe, J. Ruments);
- 6) pārstrādāta un paplašināta manuskripta publikācija monogrāfijas veidā (E. Bleses un L. Adamoviča plašie apcerējumi, kuros bija ievērotas oponentu iebildes un papildus sarakstītas vēl dažas nodaļas). Šai grupai pieskaitāms arī 2003. gadā beidzot izdots A. Krūmiņa pētījums par Latgales koka baznīcām, kā arī vairāki publicēšanai

sagatavoti manuskripti (R. Putniņš, K. Kārklīņš, J.A. Jansons), kuru iespiešanu aizkavēja politiskās pārmaiņas;

- 7) npublicēti darbi, kas sagatavoti tikai mašīnrakstā. Rādītāja veidotāji vēltija īpašu vērtību šo darbu atrašanās vietu apzināšanai, tomēr krietnā daļā gadījumu šie darbi bibliotēkās netika uzieti un to glabāšanās vieta pagaidām tiek uzskatīta par nezināmu. Jāteic, ka nereti galvenais motīvs lūgumam ļaut disertāciju iesniegt mašīnrakstā vēl 30. gadu beigās bija aizbīdināšanās ar darba īpatnībām (daudz zīmējumu, tabulu vai mikrofotogrāfiju), kas krietni sadārdzinātu tā iespiešanas izmaksas.

Jau 20. gados tika nolemts, ka vienam disertācijas eksemplāram vismaz 14 dienas pirms darba aizstāvēšanas jābūt pieejamam LU sekretariātā, taču nevar sacīt, ka šī prasība būtu konsekventi ievērota, tāpēc vēl 1936. gada rudenī rektoram ar īpašu apkārtrakstu nācās to atgādināt, norādot arī, ka šīs prasības nepildīšana būtiski kavē promocijas publisku izziņošanu uz ziņojumu dēļa.⁷¹ Te gan vairāk grēkoja tehniskās fakultātes, kuru noteikumos par doktora grāda iegūšanu eksaminācija bija paredzēta tikai pēc recenzentu atsauksmju saņemšanas un pozitīva balsojuma fakultātes padomes sēdē, jo galīgā pielaišana pie aizstāvēšanas bija iespējama vienīgi pēc eksāmenu nokārtošanas.

Līdzko fakultātes padomes sēdē tika pieņemts pozitīvs lēmums par disertācijas atbilstību promocijas darbiem izvirzītajiem kritērijiem (lēmuma pamatā bija iepriekš pilnvaroto recenzentu vērtējums), tā tika noteikts tās aizstāvēšanas datums un izvirzīti oficiālie oponenti. Nereti intervāls starp pozitīvo lēmumu un plānoto aizstāvēšanu bija mazāks nekā desmit dienas. Par sēdes lēmumu fakultātes dekāns sagatavoja attiecīgu informatīvu vēstuli rektoram, kas savukārt uzdeva izsludināt promociju parastajā kārtībā.

Sludinājums presē par plānoto disertācijas aizstāvēšanu nebija obligāts, jo publiski izsludināta tā skaitījās pēc tam, kad uz oficiālā LU ziņojumu dēļa parādījās rektora parakstīts ziņojums, tomēr vismaz daļa paredzēto promociju tika pieminēta dienas presē jaunāko ziņu rubrikā. Pēc aizstāvēšanās par doktora grāda piešķiršanas faktu vai, reizumis, par promocijas gaitu dienas laikrakstos vai akadēmiskajā presē (“Universitas”, “Students”, “Lauksaimnieks”) tika ievietots īss atreferējums. No tiem bieži vien gūstamas vērtīgas ziņas par disertācijas saturu un apjomu, galvenajiem secinājumiem, aizstāvēšanās norisi un oponentiem. Ja primārā dokumentācija nav saglabājusies vai ir nepilnīga, šie atreferējumi kļūst par nozīmīgāko faktu avotu.

Idejas par disertāciju starptautiskās nozīmības palielināšanu

30. gadu vidū pieauga neapmierinātība ar Latvijas Universitātē aizstāvēto disertāciju kvalitāti un grūtības nodrošināt veikto pētījumu iekļaušanos

starptautiskā aprītē. Tam par iemeslu varēja būt draudošā paaudžu maiņa – tie mācībspēki, kuru akadēmiskā pieredze aizsākās jau pirms LU nodibināšanas, pakāpeniski aizgāja pensijā, bet viņiem ne vienmēr bija iespējams atrast kvalitatīvus aizvietotājus. Turklāt nācās atzīt, ka ne visos gadījumos nepieciešamos speciālistus bija iespējams sagatavot uz vietas. Kaut gan ar Rokfelleru fonda vai K. Morberga fonda stipendiju palīdzību daudzi jaunie mācībspēki šajā laikā varēja papildināties ārzemēs, tomēr viņu zinātnisko grādu atbilstība un tādējādi to ieguvēju tiesības joprojām bija neskaidras. Šajā kontekstā 1936. gada 9. novembrī Dekānu padomes sēdē pēc Matemātikas un dabas zinātņu fakultātes priekšlikuma tika uzsākta diskusija, vai vismaz Tartu universitātes piešķirtie zinātniskie grādi nevarētu tikt atzīti par līdzvērtīgiem LU doktoram.⁷² Neraugoties uz rektora J. Auškāpa ne gluži pamatoto iebildumu, ka pielīdzināšana notiek, ievēlot akadēmiskā amatā (faktiski tas dažās fakultātēs ļāva iegūt privātdocenta vai docenta statusu, bet nedeva tiesības ieņemt profesora amatu), tika nolemts šo apspriešanu turpināt. Izskanēja arī doma, ka tai vajadzētu būt savstarpējai (reciprokai) atzīšanai, kas varētu tikt īstenota vienīgi pēc valstu savstarpēja līguma noslēgšanas.

Diezgan radikāli priekšlikumi par grozījumiem doktora grāda piešķiršanas noteikumos atrodami Alfrēda Vītola (tolaik – prorektors studentu lietās) vēstulē rektoram, kas tapusi 1937. gada janvārī. Lūdzot apspriest un mainīt aizstāvēšanas noteikumus, viņš norāda uz vairākiem trūkumiem: “Noteikumi par disertāciju aizstāvēšanu prasa, lai pēdējā būtu publiska. [...] šis akts tikai notiek “*coram publico*”, bet faktiski tas ir slēgts, un parasti trijos eksemplāros iesniegtais darbs arī pēc aizstāvēšanas paliek gandrīz nepieejams, nerunājot nemaz par ārzemēm, kuru informēšana arī būtu nepieciešama. Visu šo mērķu sasniegšanu traucē vājā mūsu disertāciju publicitāte, kuru varētu pacelt, uzstādot noteikumu, ka uz priekšu disertācijas ir jāiespiež noteiktā eksemplāru skaitā. Tālāk, savstarpējas akadēmisko iestādījumu informācijas apmaiņas iespējamības nolūkā, būtu jāprasa, lai disertācijas tiktu iespiestas kādā lielākas kultūras tautas valodā. [...]”

Vairākus gadus atpakaļ Karaļauču universitāte ierosināja disertāciju izmaiņu ar mums, bet mūsu apstākļu dēļ šo priekšlikumu nevarēja realizēt. Disertāciju izmaiņa būtu ievadāma ar mūsu tuvākiem kaimiņiem un ziemeļu valstīm, [...] kas dotu mums iespēju apliecināt un pierādīt mūsu spējas un celt mūsu prestižu un cieņu citu tautu starpā [...].”⁷³

Atbildot uz A. Vītola vēstulē pausto kritiku, kā arī domājot par kritēriju salīdzināmību, turpmākajās Dekānu padomes sēdēs tika analizēti Tartu universitātes promocijas nolikumi, kurus tās vadība bija laipni piesūtījusi. Iebildumus pret ārzemēs piešķirtu doktora grādu atzīšanu cēla arī Medicīnas fakultāte – tā uzskatīja, ka šādu grādu pielīdzināšanu nedrīkst automātiski saistīt ar aroda tiesību iegūšanu.⁷⁴ Konkrētāks lēmums par disertāciju publicēšanas un uzglabāšanas kārtību tika pieņemts Dekānu padomē

1937. gada 15. februārī, precizējot un padarot skaidrākas jau esošās normas un prasot stingrāku to ievērošanu.⁷⁵ Lēmumā noteiktā kārtība stātos spēkā 1. jūlijā, un tajā bija ietverti šādi nosacījumi:

- 1) vēlams disertāciju pēc iespējas iesniegt iespiestā veidā;
- 2) jau iespiesta disertācija iesniedzama fakultātei kopā ar saīsinātu variantu kādā Vakareiropas valodā;
- 3) gadījumos, ja disertāciju nevar iesniegt iespiestā veidā, ir nepieciešami astoņi eksemplāri mašīnrakstā, no kuriem pieci paliek fakultātei (dekānam, fakultātes bibliotēkai un trim oponentiem), bet trīs – LU sekretariātam (no tiem viens līdz aizstāvēšanai glabājas sekretariātā, pārējie nododami LU Centrālajai bibliotēkai un Valsts bibliotēkai);
- 4) LU sekretariāts paziņo presei par disertācijas iesniegšanu un aizstāvēšanu;
- 5) pēc aizstāvēšanas disertācija vismaz saīsinātā veidā publicējama.

Kaut gan LU kanceleja diezgan rūpīgi raudzījās, lai minētie nosacījumi tiktu ievēroti, tomēr uz disertācijām, kas jau bija pieņemtas aizstāvēšanai pirms tam, tik stingras prasības netika attiecinātas, tādēļ nav zināms, vai visi manuskripti līdz LU Centrālajai bibliotēkai patiešām ir nonākuši.

Disertāciju vērtējums

Nav viegli pēc ilgāka laika iejusties cita laikmeta akadēmiskās dzīves norisēs, lai droši spriestu par katra konkrētā promocijas darba zinātnisko kvalitāti un vērtētu to salīdzinājumā ar citu laikabiedru pētījumiem. Nav arī drošas pārlicības, ka visās fakultātēs un visu divdesmit gadu laikā prasības un kritēriji būtu bijuši pilnīgi nemainīgi un vienādi pret visiem disertantiem. Turklāt gadījumos, kad manuskripta atrašanās vai disertācijas materiālu publikācijas vieta nav apzināta, jebkāds vērtējums vispār nav iespējams.

Daļa disertāciju sava laika Latvijas zinātnes kontekstā vērtētas LU mācībspēku sagatavotajā jubilejas izdevumā “Zinātne tēvzemei divdesmit gados, 1918–1939” Tā redaktors profesors L. Adamovičs ievadā pamatoti norādīja, ka pārskatu autori visai atšķirīgi izpratuši savu lomu, ne vienmēr spējot veidot pārskatus lietīšķā sakarā (*ad rem*), bet ne pēc personām (*ad personam*).⁷⁶ Tiesa, šajā grāmatā disertācijas nav aplūktas atsevišķi no citiem pētījumiem, turklāt pārskati neaptver visas zinātņu nozares. Tomēr šis izdevums sniedz būtisku papildu informāciju par to, vai disertācijas autors turpinājis darbu noteiktā virzienā, un vismaz dažos pārskatos pieejama arī visai detalizēta bibliogrāfija. Nosacītu iespēju vērtēt disertācijas plašākā sava laika zinātnes kontekstā paver ārvalstu zinātnieku atsauksmes (oficiāli to gan nav daudz – tikai F. Balodim un A. Lūsim), kā arī manuskriptu ievadā

atrodamās pateicības, kas norāda, ar kuru ārzemju universitāšu profesoru gādību minētais pētījums ticis īstenots – atbilstoši tajā laikā dominējošo svešvalodu izplatībai, vairums pateicību adresēts vāciski runājošo zemju augstskolu mācībspēkiem. Piemēram, M. Veidemanis daļu pētījuma bija izstrādājis pie profesora V. Jenša Berlīnē, K. Rudzītis – pie koloīdķīmiķa H. Šādes Ķīlē, bet J. Skuja – pie R. Vāgnera Grācā. Dažos gadījumos tieši ārzemju zinātnieki bijuši pētījuma iniciatori, piemēram, Vīnes (resp. Austrijas) Zinātņu akadēmijas līdzstrādnieks H. Handels-Maceti lūdza Heinriham Skujam apstrādāt ekspedīcijas laikā savāktu Ķīnas aļģu materiālu, kura apkopojums kļuva par pamatu viņa doktora darbam. Vairāki pētnieki veica pētījumus arī Francijā (E. Dārziņš, N. Stoligvo un A. Alksnis), Zviedrijā (E. Rencis un O. Mačs) un Itālijā (F.V. Šedriks). Krievnā daļā gadījumu uzturēšanās kādā no aizrobežu augstskolām bija iespējama, pateicoties K. Morberga fonda atbalstam vai kādai ārzemju stipendijai.

Būtu vienkāršoti uzskatīt, ka labas un jaunām idejām bagātas disertācijas aizstāvēja galvenokārt ar lielām pētnieciskā darba potenciēm apveltīti mācībspēki, kas vēlāk kļuva par izcilām personībām savā zinātnes nozarē, turpretī praktiķi, kuri grāda iegūšanu uzskatīja par obligātu akadēmiskā darba pienākumu, aizstāvēja vājākus darbus. Nereti bijis gluži pretēji, piemēram, 1930. gadā, vērtējot fakultātei iesniegto R. Sņiķera disertāciju, profesors J. Alksnis, kas vispār bija samērā skops ar uzslavām, iepriekšējās apspriešanas gaitā īpaši uzsvēra, ka šis darbs no visiem līdz tam iesniegtajiem uz viņu atstājis vislabāko iespaidu.⁷⁷ Promocijas brīdī R. Sņiķeris bija praktizējošs ārsts, arī vēlāk akadēmiskās karjeras laikā galveno vērību viņš veltīja studentu izglītošanai un publicējās visai maz.

No pretēja rakstura piemēriem būtu jāmin ievērojamais reliģiju pētnieks Gustavs Menšings, kura disertācijas darbu Haralds Biezais vērtēja kā ne visai veiksmīgu. Tomēr tas netraucēja G. Menšingam jau dažus gadus vēlāk gūt pelnītu atzinību savā nozarē un pēc Otrā pasaules kara, strādājot Bonnā un Trīrā, iemantot lielu starptautisku autoritāti.⁷⁸ Kopumā vērtējot disertācijas, kas aizstāvētas Teoloģijas fakultātē līdz 1940. gadam, H. Biezais no tām par starptautiskām prasībām pilnībā atbilstošām uzskatīja tikai piecas (K. Kundziņa, L. Adamoviča, A. Freija, E. Zicāna un savu).

Samērā nelielo doktorantu skaitu dažās fakultātēs (arī savējā Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātē) E. Dunsdorfs mēģināja skaidrot ar cariskās Krievijas universitāšu zinātniskā snobisma lielo ietekmi, kad no ikvienas publikācijas, bet jo īpaši no disertācijas, bija pieņemts gaidīt un arī prasīja kaut ko ārkārtīgu.⁷⁹

Salīdzināšanu iespējams veikt ne tikai individuāli (kurš no pētījumiem bijis labāk plānots un veiksmīgāk īstenots), bet arī plašākā dimensijā, iztīrējot tās prasības, kādas periodā starp diviem pasaules kariem tika izvirzītas citās

Centrālās Eiropas un Austrumeiropas augstskolās. Diemžēl pārskata autora rīcībā nav plašāku datu par kaimiņvalstīm, bet, spriežot pēc Tartu universitātes nolikumos izvirzītajām formālajām prasībām otrā zinātniskā grāda pretendentiem⁸⁰, tās bijušas līdzīgas LU prasībām. Šķiet, ka šāda salīdzināšana būtu visai interesanta, lai gan tās īstenošanu varētu apgrūtināt valodu barjera.

LU otrā zinātniskā grāda formālu salīdzinājumu ar Vakareiropas valstu un ASV augstskolās piešķirtajiem doktora grādiem savulaik mēģinājis veikt Jānis Fridrihsons, samērojuma pamatā liekot vidējo laika patēriņu, kas bija nepieciešams grāda iegūšanai.⁸¹ Viņaprāt, LU doktora grāds caurmērā bija vērtējams augstāk par ASV *Ph.D.* vai Vācijas *Dr.phil.*, tomēr prasību ziņā tas nedaudz atpalicis no ASV augstākajiem zinātniskajiem grādiem (*D.E* jeb *Doctor of Engineering*, *D.Sc.* jeb *Doctor of Science* un *D.A.* jeb *Doctor of Arts*), kuru iegūšana prasīja ilgstošus pētījumus un kuri tika piešķirti visai reti. Medicīnā, zobārstniecībā un veterinārmedicīnā iegūstamo grādu atbilstes analizējis arī Jānis Priedkalns⁸² un Jēkabs Pīrmanis⁸³. Pēc J. Pīrmaņa vērtējuma, lielāko problēmu radīja tas, ka LU grāda saīsinātais apzīmējums *Dr.med.* bija tāds pats kā Vācijā, kaut gan Latvijā prasības tā iegūšanai bija daudz stingrākas. Šī iemesla dēļ viņš ieteica par attiecīgā LU grāda ekvivalentu angļu valodā uzskatīt *D.M.Sc.* jeb *Doctor of Medical Science*, kas gan nekad nav bijis ieviests.

Nosacīti grādu salīdzinājumu veica arī PSRS Augstākā atestācijas komisija (AAK; padomju gados šī iestāde plašāk bija pazīstama kā VAK – pēc tās abreviatūras krievu valodā), kas 40. un 50. gados šos grādus varēja atzīt par atbilstošiem PSRS spēkā esošajiem zinātniskajiem grādiem, šo faktu apliecinot ar attiecīgu dokumentu. Disertācijas, kas vismaz teorētiski varēja tikt šādā veidā nostrificētas, rādītāja daļā atzīmētas ar burtu “N” Pēc Otrā pasaules kara no 183 LU doktora grāda ieguvējiem – vietējiem mācībspēkiem Latvijā bija palikuši tikai 52. No pārējiem 18 bija miruši līdz 1945. gadam, astoņi tika deportēti 1941. gadā (no viņiem pieci gāja bojā, bet no tiem trim, kas atgriezās, tikai diviem – V. Stoligvo un J. Galejam – grādi tika atzīti), divi atstāja valsti jau pirms kara, 13 izceļoja kopā ar vācbaltiešiem, bet 90 devās bēgļu gaitās uz Rietumiem. No palicējiem vairākums – 48 – vismaz īsu brīdi strādāja akadēmisku darbu un varēja pretendēt uz zinātniskā grāda atzīšanu. Kaut gan šī pēckara nostrifikācija vēl prasa plašākus pētījumus, tomēr tās ietvaros, lemjot par LU doktora grāda ieguvējiem (šis process tika attiecināts arī uz citiem Latvijas augstskolu mācībspēkiem, kam šāda grāda nebija), bija iespējami dažādi risinājumi:

- 1) LU doktora grāds tika atzīts par līdzvērtīgu atbilstošajam PSRS zinātņu doktora grādam (J. Miķelsons, J. Vilde, A. Ķešāns, A. Kalniņš, P. Galenieks);
- 2) LU doktora grāds tika atzīts par līdzvērtīgu PSRS zinātņu doktora grādam, bet mainīta nozare (A. Kirhenšteinam – bioloģijas zinātņu doktors, P. Dālem – pedagoģijas zinātņu doktors);

- 3) LU grāds tika atzīts par ekvivalentu zinātņu kandidāta grādam (P. Bērzkalns, P.A. Apinis), taču šāds risinājums neizslēdza iespējas pēc zināma laika lūgt atkārtotu lietas izskatīšanu un zinātņu doktora grāda piešķiršanu (K. Rudzītīm medicīnas zinātņu doktora grāds oficiāli tika atzīts tikai 1960. gadā);
- 4) no LU piešķirtajiem grādiem netika atzīti vācu okupācijas laikā iegūtie zinātniskie grādi, kaut gan vismaz dažos gadījumos (J.A. Jansons) AAK ieteica to pašu disertāciju aizstāvēt vēlreiz, un vismaz dažos gadījumos (N. Brakšs) tas arī tika sekmīgi izdarīts;
- 5) atsevišķi doktori vispār neiesniedza savus dokumentus AAK, nemēģinot lūgt zinātnisko grādu pielīdzināšanu.

Tiesa, zinātniskā grāda atzīšana un attiecīgu AAK diplomu iegūšana daudzos gadījumos nepasargāja agrākos LU mācībspēkus no ideoloģiskas pāraudzināšanas kampaņām vai pat priekšlaicīgas akadēmiskās darbības pārtraukšanas.

Neaizstāvēto disertāciju apzināšana

Allaž, kad tikušas iecerētas, sarakstītas vai fakultātē aizstāvēšanai oficiāli iesniegtas disertācijas, zināmā daļā gadījumu šis process nav ticis novests līdz galam un promocijas sēde nav notikusi. Atkarā no tā, kurā brīdī šis process pārtrūcis, par to saglabājušās kādas ziņas LU oficiālajos dokumentos un pārskatos, kā arī kolēģu vai paša grāda pretendenta atmiņās. Tiesa, līdz mūsu dienām nonākusi informācija par iecerētajiem darbiem nav visai pilnīga, jo oficiāli neaizstāvēto darbu glabāšana vienmēr bijusi paša pretendenta vai viņa ģimenes locekļu individuāla rūpe, jo nevienam citam nav bijis pienākuma ievietot disertācijas bibliotēkā vai arhīvā. Tādēļ iespējams apzināt tikai gadījumus, kad manuskripts bijis iesniegts fakultātes padomē izskatīšanai, bet pēc vērtēšanas tas nav atzīts par atbilstošu noteiktajiem kritērijiem un oficiāli noraidīts. Tādēļ tikpat kā nav apzināmas ziņas par fakultātēm un laikposmiem, par kuriem protokoli nav saglabājušies, kā arī par darbiem, kas nav tikuši iesniegti vai arī bijuši akceptēti, taču kāda iemesla dēļ faktiski nav aizstāvēti. Papildu grūtības rada arī atmiņās un piemiņas rakstos sastopamais visai neskaidrais apgalvojums par iesāktu disertāciju, jo reāli tas varēja nozīmēt tiklab sāktu tēmas izstrādi, kā pilnībā pabeigtu manuskriptu. Jāatceras arī, ka pēc senas akadēmiskas tradīcijas nebija pieņemts pielaist pie publiskas aizstāvēšanas disertāciju, par kuru jau iepriekš nebija zināms, ka promocijas sēde visdrīzāk beigsies ar grāda piešķiršanu. Līdz ar to disertācijas noraidīšana tikusi uzlūkota par fakultātes iekšēju lietu, par ko nevienam citam nav īpaši jāstāsta.

Šajā pārskatā puslīdz hronoloģiskā secībā minēti tikai gadījumi, par kuriem atrodamas daudz maz ticamas ziņas, turklāt vismaz dažos gadījumos

pētniekiem pieejami arī manuskripti vai iespiestas disertācijas. Viens no raksturīgākajiem piemēriem ir filozofa Jūlija Studenta darbs “Atziņas teorija grieķu filozofijā” (publicēts LUR, 16. sēj. (1927), 203.–430. lpp.), kas bija iesniegts izskatīšanai Filoloģijas un filozofijas fakultātē. Šī publikācija vairākkārt ir maldinājusi pētniekus, liekot domāt, ka disertācija patiesi arī aizstāvēta. Īstenībā, lai gan pretendents bija sekmīgi nokārtojis doktora pārbaudījumus, fakultātes padome savu sākotnēji pozitīvo viedokli par šo darbu mainīja. Var pieņemt, ka būtiska loma te bija filozofijas profesoram Pēterim Zālītem, kas tolaik regulāri pildīja LUR redaktora pienākumus un sākotnēji bija pat parūpējies par J. Studenta darba iespiešanu. Vēlāk viņš savas domas par šo darbu radikāli mainīja un pat izdeva īpašu pielikumu LUR 18. sējumam (1928), kurā ievietota barga kritika par šo disertāciju.⁸⁴

Turpinot jau Tērbatas universitātē uzsākto latviešu teologu sadarbību ar slovāku luterāņiem, bija nodoms, ka Mihaels Lučanskis Latvijas Universitātē aizstāvēs savu disertāciju “Kristoloģija 20. gadsimtā” 1928. gada 12. novembrī Teoloģijas fakultāte oficiāli lūdza Universitātes Padomes atļauju pieņemt viņa darbu citā, nevis valsts valodā, jo tā autors ir slovāks un Čehoslovākijas pavalstnieks⁸⁵, tomēr neskaidru iemeslu dēļ šī disertācija netika aizstāvēta.

1931. gadā tika noraidīta histoloģes Austras Bebres disertācija “Zīdītāju smadzenīšu garozas histoģenēze”, kas fakultātē bija iesniegta jau 1930. gada rudenī. Lai gan pārējo recenzentu (E. Kalniņš, M. Brants un R. Krimbergs) vērtējums bija pozitīvs, pēc uzstājīgas profesora J. Prīmaņa prasības tā tika atdota autorei pārstrādāšanai. 1932. gadā, aizbildinoties ar desmit gadu ilgu asistentes stāžu bez disertācijas, A. Bebre netika pārvēlēta amatā, un viņa pārtrauca darbu universitātē. Turklāt arī 1932./1933. mācību gadā iesniegtais pārstrādātais disertācijas variants (šķiet, ka tieši tas kā iespiesta disertācija bez norādes par publicēšanas gadu glabājas Misiņa bibliotēkā) neguva J. Prīmaņa akceptu. Šajā gadījumā iespējams runāt arī par procedūras pārkāpumu, jo citkārt, kad recenzentu domas dalījās, bet vairākums darbu vērtēja pozitīvi, aizstāvēšanas sēde tika izziņota. Jāuzsver, ka pozitīva vērtējuma gadījumā A. Bebre būtu kļuvusi par pirmo sievieti, kas LU ieguvusi doktora grādu.⁸⁶ Vēlākas profesora E. Kalniņa apelācijas rektoram ar lūgumu šo lietu pārskatīt tika atstātas bez ievērbas.⁸⁷ Līdzīga notikumu virzība bija vērojama arī rādītājā minētajām J. Skujas un A. Bormanēses disertācijām, kuru pirmie varianti gan pēc nosaukuma, gan satura būtiski atšķiras no aizstāvētajiem un faktiski tika noraidīti. Abos minētajos gadījumos vadītāju (attiecīgi E. Paukuls un P. Stradiņš) gādība tomēr ļāva šos darbus sekmīgi aizstāvēt.

Mehānikas fakultātes padome pēc gandrīz gadu ilgas vērtēšanas 1932. gada pavasarī nolēma noraidīt inženiera Ķivuļa (?) (protokolos rakstīts *Kiwull*) disertāciju “Kuģu un hidroplānu kopdarbība ar velkamas buru platformas palīdzību”.⁸⁸

Par iespējām aizstāvēt pedagoģijas doktora grādu ar disertāciju “Bērna psiholoģija un ētiski reliģiskās audzināšanas iespāids” 1933. gada aprīlī interesējies Liepājas mākslas studijas vadītājs K. Hartmanis⁸⁹, taču turpmākajos Filoloģijas un filozofijas fakultātes protokolos viņa vārds nav atrodams. Iespējams, ka pēc neoficiālām konsultācijām viņš nolēma neuzsākt aizstāvēšanās procesu tā sarežģītības (jānokārto smagi eksāmeni), dārdzības (jāmaksā par eksamināciju un darba iespiešanu) un pozitīvas motivācijas trūkuma dēļ (viņš acīmredzot nebija izšķīries saistīt savu dzīvi ar akadēmisku karjeru). Minētie motīvi ne vienam vien ārpus LU strādājošam pētniekam varēja mazināt vēlmi iegūt doktora grādu.

Par visai birokrātisku Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātes pieeju grāda piešķiršanā liecina gadījums ar docenta Longīna Ausēja darbu “Matēmatikas metodes teorētiskajā tautsaimniecībā” (LU bibliotēkā glabājas 333 lappušu biezs tā manuskripts mašīnrakstā). Jau no sākuma fakultātes mācībspēku vidū dominēja uzskats, ka L. Ausējam nedrīkst piešķirt ekonomisko zinātņu doktora grādu, jo viņam šajā nozarē nav pirmā grāda (pēc pamatizglītības L. Ausējs bija matemātiķis).⁹⁰ Nelīdzēja iebildumi, ka citās fakultātēs ir bijuši precedenti (A. Kirhenšteins pēc pamatizglītības bija veterinārārsts, bet N. Malta – ķīmijas inženieris, tomēr viņiem tas netraucēja iegūt attiecīgi *Dr.agr.* un *Dr.rer.nat.* grādu). Šī iemesla dēļ disertācija netika pat izskatīta, bet fakultātes padome ieteica L. Ausējam vispirms iegūt pirmo zinātnisko grādu. Kad viņš to bija ieguvis, 1938. gada novembrī jau minēto darbu otrreiz pieņēma izskatīšanai, bet tad to noraidīja ar citu iemeslu – pēc sava rakstura darbs neesot pētniecisks, jo tajā apkopota un vērtēta attiecīgā literatūra.⁹¹ Rādītājā iekļautā L. Ausēja disertācija ne mazākā mērā nav saistīta ar iepriekšējo, bet uzlūkojama par pilnīgi jaunu darbu.

30. gados Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātē pie aizstāvēšanas netika pieļauts Gotharda Krūmiņa darbs *Dr.oec.* grāda iegūšanai “Apdrošināšana Baltijas valstīs un Somijā” (1936. g.)⁹² un divu *Dr.iur.* pretendentu disertācijas: vecākā docenta Roberta Akmentiņa “Latvijas valstniecība II daļa”⁹³ un zvērināta advokāta Zelli Levenberga “Kriminālprocesa īpatnības Vidzemē un Kurzemē XV–XVIII gadusimteņos” (1937. g.)⁹⁴. Visos minētajos gadījumos fakultātes locekļu balsojums pēc darba vērtēšanas bija negatīvs, kaut gan recenzenti tik kategoriski nebija, uzskatot, ka darbi pēc zināmiem labojumiem varētu tikt vērtēti atkārtoti. No minētajiem tikai G. Krūmiņš iesniedza pārstrādātu darba versiju, bet arī šajā gadījumā lēmums bija viņam nelabvēlīgs.

Par spīti spoži nokārtotajiem doktora eksāmeņiem Filoloģijas un filozofijas fakultātes padome 1933. gadā noraidīja vēlākā Latvijas Valsts universitātes literāturzinātnes profesora Kārļa Krauliņa disertāciju filozofijā.⁹⁵ Austrumu valodu speciālists no Polijas Čiževskis 1937. gada pavasarī lūdza

atļauju kārtot doktora eksāmenus ķīniešu un mandžūru valodā Latvijas Universitātē un vēlāk, iespējams, aizstāvēt tajā arī disertāciju, jo Polijā neesot speciālista, kas būtu līdzvērtīgs profesoram P. Šmitam.⁹⁶ Attiecīgas atļaujas tika dotas, tāpēc liekas, ka šī aizstāvēšanās nenotika P. Šmita nāves dēļ.

30. gadu otrajā pusē savas disertācijas līdz galam nenoveda internisti Alberts Brūveris, Aleksandrs Vītoliņš un Nikolajs Reinics, kā arī rentgenologs Jānis Lediņš, kaut gan viņu promocijas darbi bija gandrīz pabeigti.⁹⁷ 1937. gadā mirušajam hidrobiologam Viktoram Ozoliņam⁹⁸ un 1938. gadā mirušajam ķīmiķim Paulim Nukam⁹⁹ līdz disertācijas pabeigšanai bija palicis pavisam maz. Savukārt 1940. gadā mirušā matemātiķa Alfrēda Putna disertācija bija fakultātē pieņemta un pat iespiesta LUR (Sur la rotation permanente des ellipsoïdes hétérogenes // LUR. Matemātikas un dabas zinātņu fakultātes sērija, 3. sēj., Nr. 1 (1938), 1.–66. lpp.). Pēc Viļa Rogas sniegtās informācijas, arī veterinārārsts Voldemārs Brencēns ap 1937. gadu bija pabeidzis savu disertāciju, bet tās aizstāvēšanu kavējusi smagā slimība, no kuras viņš miris 1938. gadā.¹⁰⁰

Doktora grāda iegūšanai veikto pētījumu iespiestas disertācijas veidā (“Latviešu ķermeņa uzbūve laika perspektīvā” – Rīga, 1940, 198 lpp.) izdeva vēlākais paleopatologs Vilis Derums. Līdzīgi kā J. Studentam, arī viņa disertācija nereti tikusi kļūdaini uzskatīta par aizstāvētu. Pretendents gan bija nolīcis doktoranta eksāmenus, bet nav atrodams dokumentārs apliecinājums, ka publicētais darbs ticis fakultātei patiesi iesniegts kā promocijas darbs. Ticams, ka tas būtu oficiāli iesniegts 1940. gada rudenī.

Līdz galam neizstrādāts palicis arī Konstantīna Čakstes darbs “Motorizēto satiksmes līdzekļu īpašnieka atbildības problēma Latvijas un ārzemju civiltiesībās”, kas daļēji publicēts 1939. gadā.¹⁰¹ Iespējams, ka šī darba pabeigšanu kavēja ne vien K. Čakstes politiskā darbība, bet arī nenoteiktais Latvijas tiesībzinātnieku statuss vācu okupācijas laikā vispār.

Neskaidru iemeslu dēļ 1943. gadā Jelgavas Lauksaimniecības akadēmijā savu disertāciju “Daži pētījumi par kalija, natrija, kalcija, magnija un fosfora metabolismu un to attiecībām dzīvnieku organismā” *Dr.agr.* grāda iegūšanai neaizstāvēja docents Jānis Amtmanis.¹⁰² 1943. gada janvārī viņa darbs bija saņēmis recenzentu F. Neilanda, A. Silmaļa un P. Mežaka pozitīvu vērtējumu, tomēr promocija tā arī nav notikusi, bet 1943. gada 31. martā J. Amtmanis iesniedza lūgumu ar nākamo mācību gadu atbrīvot viņu no darba augstskolā. Nav izslēdzams, ka tas saistīts ar kādu nopietnu konfliktu šajā mācību iestādē, kura raksturs tomēr ir visai neskaidrs. Iespējams, ka, atsaucoties uz minēto L. Ausēja precedentu, J. Amtmanim, kas pēc pamatizglītības bija ķīmiķis, JLA neuzskatīja par iespējamu piešķirt *Dr.agr.* grādu.

Arī Romas katoļu teoloģijas profesors Boļeslavs Sloskāns bija nopietni ķēries pie disertācijas izstrādāšanas, bet pārtraukums fakultātes darbībā 1940./1941. mācību gadā un ierobežojumi vācu okupācijas laikā neļāva šo

pētījumu pabeigt. Ir saglabājusies fakultātes vēstule ar lūgumu pagarināt B. Sloskānam disertācijas iesniegšanas termiņu līdz 1944. gada pavasarim.

Teoloģijas fakultātē pilnībā pabeigta disertācija bijusi J. Rozentālam, taču tā gājusi bojā ugunsgrēkā. Arnolds Aizsilnieks savā atmiņu grāmatā raksta, ka 1944. gada pavasarī fakultātē oficiāli pieņemta viņa disertācija "Latvijas piena produktu tirgus analīze", noliekot tās aizstāvēšanu uz rudenī.¹⁰³ Līdzīga situācija bija izveidojusies ar Ķīmijas fakultātes asistentu Elmāru Enci, kam arī būtu bijis jāaizstāvas 1944. gada rudenī. Mediķim Jānim Bišofam bijis pilnībā gatavs disertācijas manuskripts, ko viņš pirms došanās trimdā paslēpis, bet pēckara laikā tas ticis atrasts.¹⁰⁴ Tāpat gandrīz pabeigta bijusi ģeologa Vernera Zāna disertācija par Latvijas brūnoglū atradnēm.

1944. gada pavasarī tuvu nobeigumam bijušas Annas Bērziņas un Hertas Lediņas disertācijas, abas speciālistes, iespējams, būtu kļuvušas par pirmajām *Dr.med.dent.* grāda ieguvējām. Dažādas gatavības pakāpes darbi bijuši arī virknei Medicīnas un Filoloģijas un filozofijas fakultātes mācībspēku. Kopumā tomēr jāteic, ka pilnīga informācija par šajā laika posmā iecerētajiem darbiem nav iegūstama un esošās fragmentārās norādes vērtējamās ļoti kritiski.

Nobeigums

No dažādās fakultātēs aizstāvētajām disertācijām pilnā veidā saglabājusies tikai daļa (sk. 6. tabulu). Neskaidru iemeslu dēļ ne visos gadījumos LU bibliotēkā un Latvijas Nacionālajā bibliotēkā iespējams atrast pat to disertāciju manuskriptus, par kuriem pēc arhīva materiāliem skaidri zināms, ka savulaik tie tikuši iesniegti. Var pieņemt, ka bibliotēku fondos šo darbu nav tādēļ, ka savulaik šos fondus visai mērķtiecīgi mēģināts "attīrīt" no ideoloģiski nedrošu autoru darbiem vai arī no materiāliem par mācībspēkiem, kas devušies trimdā.

Nolūkā atgriezt šo pētnieku atziņas šodienas zinātniskajā aprītē pēc iespējas mēģināts apzināt arī doktorantu publikācijas, kuru pamatā bija disertācijas sagatavošanas laikā uzkrātie materiāli vai arī šie materiāli tajās plaši izmantoti. Tiesa, te nevar pretendēt uz pilnību, jo tā laika mācībspēku bibliogrāfija (it īpaši par publikācijām ārpus Latvijas) ir ļoti aptuvena un balstās uz pašu raksfīto LU jubilejas izdevumos. Taču jebkurā gadījumā aplūkotajā laika posmā publicētie zinātniskie darbi, tostarp arī aizstāvētās disertācijas, uzskatāmi par būtisku Latvijas intelektuālā mantojuma daļu, un to apguve paver plašas iespējas gan ideju vēstures pētniekiem, gan konkrētu zinātņu nozaru pagātnes vērtētājiem. Šis rādītājs kalpos par orientieri ikvienam, palīdzot atrast interesējošo manuskriptu vai publikāciju. Savukārt tiem, kuru rīcībā dažādā ceļā nonākuši būtiski materiāli, kas saistīti ar Latvijas zinātnes pagātni, šis rādītājs ļaus apzināties to vēsturisko nozīmību un, iespējams, veicinās domas, kā padarīt tos pieejamus visai sabiedrībai.

Vēres

LVVA, 7427. f. (Latvijas Universitāte 1919.–1944. g.), 6. apr., 1. l., 12.–15. lp.

Dāle, P. Pārskats par Latvijas Augstskolas nodibināšanu un viņas darbību pirmā (1919./1920.) mācību gadā. – Rīga: Latvijas Augstskolas izdevums, 1921, 76 lpp.

Baltiņš, M. Zinātnisko grādu nostrifikācija Latvijā un tās radītās problēmas zinātnes vēsturē // LUR, 639. sēj.: Zinātņu vēsture un muzejniecība. – Rīga, 2001, 41.–56. lpp.

Sīpiņš, M. Eksaktās zinātnes progress Eiropā. Tehnisko augstskolu dibināšana 19. gs. // Universitas, 1984, Nr. 54, 1.–4., 37. lpp.

Latvijas Universitātes 50 gadu atcerei: Latvijas Universitātes Satversmei 1923. g. Saeima piešķīra likuma spēku // Universitas, 1969, Nr. 24, 13.–17. lpp.

LVVA, 7427. f., 6. apr., 1. l., 162.–165. lp

Turpat, 181.–182. lp.

- ⁸ Biezais, H. Profesora Voldemāra Maldoņa doktorēšanās Marburgas universitātē // Akadēmiskā Dzīve, 1984, Nr. 26, 28.–35. lpp.

LVVA, 7427. f., 6. apr., 390. l., 23. lp.

- ¹⁰ Turpat, 1. l., 297.–299. lp

Turpat, 324.–327. lp

- ¹² Turpat, 333.–337. lp

- ¹³ Turpat, 391. l., 12.–15. lp

- ¹⁴ Turpat, 392. l., 8.–10. lp

- ¹⁵ Paskaidrojumi pie Latvijas Universitātes satversmes projekta. – Rīga, [b. g.], 10 lpp.

- ¹⁶ Latvijas Universitātes satversme // Valdības Vēstnesis, 1922, Nr. 196.

Latvijas Republikas Saeimas 1. sesijas 15. sēdes stenogramma. – Rīga: Saeimas izdevums, 1923, 300.–306. sl.

- ¹⁸ Turpat, 16. sēdes stenogramma, 307.–311. sl.

- ¹⁹ Latvijas Universitātes satversme // Valdības Vēstnesis, 1923, Nr. 66.

- ²⁰ LVVA, 7427. f., 6. apr., 2. l., 111.–112. lp.

Turpat, 113.–114. lp.

- ²² Turpat, 120.–122. lp.

- ²³ Turpat, 133.–137. lp.

- ²⁴ Turpat, 246. l., 67.–68. lp.

- ²⁵ Turpat, 2. l., 147.–149. lp.

- ²⁶ Turpat, 246. l., 130.–131. lp.

- ²⁷ Turpat, 398. l., 43.–45., 47.–49. lp.

- ²⁸ Latvijas Universitātes divgadu darbības pārskats, 1924–1926. – Rīga: LU izdevums, 1926, 225 lpp.

- ²⁹ LVVA, 7427. f., 6. apr., 3. l., 69.–74. lp.

- ³⁰ LVVA, 7427. f., 6. apr., 6. l., 61.–76. lp.
Baltiņš, M. Zinātnisko grādu nostrifikācija Latvijā un tās radītās problēmas zinātnes vēsturē.
- ³² LVVA, 7427. f., 7. apr., 60. l., 2. lp.
- ³³ Turpat, 62. l., 140.–143. lp.
- ³⁴ Turpat, 61. l., 32.–33. lpp.
- ³⁵ Turpat, 6. apr., 246. l., 2. lp.
- ³⁶ Turpat, 8. l., 66.–68. lp.
Turpat, 81.–82. lp.
- ³⁸ Turpat, 79.–80. lp.
- ³⁹ Turpat, 89.–90. lp.
- ⁴⁰ Turpat, 248. l., 182. lp.
Turpat, 246. l., 247. lp.
- ⁴² Turpat, 248. l., 8.–9. lp.
Roga, V. Veterinārmedicīnas fakultātes mācībspēki. Studenta un asistenta atmiņas // *Universitas*, 1984, Nr. 54, 5.–9. lpp.
- ⁴⁴ *Kundziņš, K.* Latvijas Universitātes priekšvēsture, viņas nodibināšana un pirmie desmit gadi // *Latvijas Universitāte, 1919–1929.* – Rīga: Latvijas Universitātes izdevums, 1929, 5.–50. lpp.
- ⁴⁵ LVVA, 7427. f., 6. apr., 246. l., 107. lp.
- ⁴⁶ Turpat, 414. lp.
Vecākā docente Anna Ābele // *Latvijas Universitāte divdesmit gados, 1919–1939.* – Rīga: Latvijas Universitāte, 1939, 2. d., 85.–87. lpp.
- ⁴⁸ *Krimbergs, R., Prīmanis, J.* Medicīnas fakultāte // Turpat, 1. d., 579.–670. lpp.
- ⁴⁹ LVVA, 7427. f., 6. apr., 392. l., 8.–10. lp.
- ⁵⁰ H. Matemātikas un dabas zinātņu fakultāte // *Latvijas Universitātes piecgadu darbības pārskats, 1919–1924.* – Rīga: Latvijas Universitātes izdevums, 1925, 221.–261. lpp.
LVVA, 7427. f., 6. apr., 395. l., 17.–19. lp.
- ⁵² Turpat, 399. l., 53.–55. lp.
- ⁵³ Turpat, 248. l., 17. lp.
- ⁵⁴ *Ķešāns, A.* Ķīmijas fakultāte 1919–1939 // *Latvijas Universitāte divdesmit gados, 1919–1939.* – Rīga: Latvijas Universitāte, 1939, 1. d., 361.–430. lpp.
- ⁵⁵ *Skalders, K.* *Curriculum vitae* // *Veselība*, 1989, Nr. 1.–7.
- ⁵⁶ *Mauriņa, Z.* Doktora eksāmens // *Domu varavīksne : Izlase, 1944–1978.* – Rīga: Liesma, 1992. 40.–49. lpp.
Biezais, H. Saki tā, kā tas ir. – Rīga : Svētdienas Rīts, 1995, 296 lpp.
- ⁵⁸ LVVA, 7427. f., 6. apr., 246. l., 303. lp.
- ⁵⁹ Turpat, 310. lp.

- ⁶⁰ Turpat, 332. lp.
- ⁶¹ Lauksaimniecības augstākā izglītība Latvijā, 1862–1999: Enciklopēdija. Jelgava: Latvijas Lauksaimniecības universitāte, 1999, 373 lpp.
- ⁶² Augstākās tehniskās izglītības vēsture Latvijā. 2. daļa: Tehniskās fakultātes Latvijas Universitātē, Rīgas Universitātē, Latvijas Valsts universitātē, 1919–1958. – Rīga: Rīgas Tehniskā universitāte, 2004, 543 lpp.
- ⁶³ *Prīmanis, J.* Latvijas Universitātes Medicīnas fakultātes 50 gadu gaitas, 1919–1969 // LAZA Apkārtraksts, 1969, Nr. 96, 1.–4. lpp.
- ⁶⁴ *Biezais, H.* Saki tā, kā tas ir.
- ⁶⁵ *Baltiņš, M.* Par privātdocenta statusu Latvijas Universitātē // LUR, 653. sēj.: Zinātņu vēsture un muzejniecība. – Rīga, 2003, 63.–79. lpp.
- ⁶⁶ *Ozoliņš, P.* Veterinārmedicīnas fakultāte // Latvijas Universitāte divdesmit gados, 1919–1939. – Rīga: Latvijas Universitāte, 1939, 1. d., 699.–730. lpp.
- ⁶⁷ *Tankler, H., Rämmer, A.* Tartu University and Latvia with Emphasis on Relations in the 20s and 30s. – Tartu, 2004, 240 p.
- ⁶⁸ Turpat.
- ⁶⁹ LVVA, 7427. f., 6. apr., 383. l., 15. lp.
- ⁷⁰ Turpat, 246. l., 211. lp.
Turpat, 249. l., 69. lp.
- ⁷² Turpat, 246. l., 263. lp.
- ⁷³ Turpat, 249. l., 89. lp.
- ⁷⁴ Turpat, 246. l., 299. lp.
- ⁷⁵ Turpat, 293. lp.
- ⁷⁶ *Adamovičs, L.* Ievadam // Zinātne tēvzemei divdesmit gados, 1918–1938. Rīga: Latvijas Universitāte, 1938, iii–vi lpp.
- ⁷⁷ LVVA, 7427. f., 6. apr., 400. l., 21.–24. lp.
- ⁷⁸ *Biezais, H.* Saki tā, kā tas ir.
- ⁷⁹ *Dunsdorfs, E.* Patiesība un mīti par Latvijas Universitāti // Akadēmiskā Dzīve, 1959, Nr. 2, 15.–20. lpp.
- ⁸⁰ LVVA, 7427. f., 6. apr., 246. l., 275.–280. lp.
- ⁸¹ *Fridrihsons, J.* Mācībspēku un studijas beigušo kvalificējums // Archīvs, 1967, Nr. 7, 23.–30. lpp.
- ⁸² *Priedkalns, J.* Medicīnas studijas Latvijā un ārzemēs // Archīvs, 1974, Nr. 14, 213.–237. lpp.
- ⁸³ *Prīmanis, J.* LU Medicīnas fakultātes zinātniskie grādi // LAZA Apkārtraksts, 1963, Nr. 77, 5. lpp.
- ⁸⁴ *Zālīte, P.* Atziņas teorija grieķu filozofijā. Kritiska apcere vērā ņemot J. Studenta darbu // LUR. – Rīga, 1928, 18. sēj., pielikums, 1.–62. lpp.; *Kauliņš, J.* Piezīmes par J. Studenta rakstu: Atziņas teorija grieķu filozofijā // Turpat, 63.–67. lpp.
- ⁸⁵ LVVA, 7427. f., 6. apr., 246. l., 215. lp.

- ⁸⁶ *Baltiņš, M.* Latvijas Universitātes medicīnas doktori // *Latvijas Ārsts*, 1992, Nr. 1, 67.–73. lpp.
LVVA, 7427. f., 6. apr., 288. l., 469.–470. lp.
- ⁸⁸ Turpat, 442. l., 8.–11. lp.
- ⁸⁹ Turpat, 246. l., 248. lp.
- ⁹⁰ Turpat, 461. l., 254.–263. lp.
Dunsdorfs, E. Latvijas Universitātes Tautsaimniecības nodaļa // *Universitas*, 1972, Nr. 28, 16.–20. lpp.
- ⁹² LVVA, 7427. f., 6. apr., 461. l., 371.–373. lp.
- ⁹³ Turpat, 430.–438. lp.
- ⁹⁴ Turpat, 442.–445. lp.
- ⁹⁵ Turpat, 363. l., 205.–206., 215.–216. lp.
- ⁹⁶ LVVA, 7427. f., 6. apr., 249. l., 107. lp.
Krimbergs, R., Prīmanis, J. Medicīnas fakultāte.
- ⁹⁸ Vec. asistents Viktors Ozoliņš // *Universitas*, 1937, 15. okt.
- ⁹⁹ *Ķešāns, A.* Ķīmijas fakultāte 1919–1939.
- ¹⁰⁰ *Roga, V.* LU Veterinārmedicīnas fakultātes mācības spēki.
- ¹⁰¹ *Šulcs, L.* Profesora Konstantīna Čakstes zinātniskā darbība // *Latvijas Centrālā padome – LCP. Latviešu nacionāla pretestības kustība, 1943–1945.* – Upsala: LCP, 2000, 397.–406. lpp.
- ¹⁰² LVVA, 5636. f., 3. apr., 3. l., 53.–54. lp.
- ¹⁰³ *Aizsilnieks, A.* Dzīves šūpotnēs. Atmiņas. – [Stokholma]: Daugava, 1979, 168 lpp.
- ¹⁰⁴ *Vīksna, A.* Apraktā disertācija // *Latvijas Ārstu Žurnāls*, 1997, Nr. 4/5, 55. lpp.

1. tabula

Zinātnisko grādu piešķiršanas kārtība cariskajā Krievijā

Fakultātes un zinātņu nozars	Pirmais grāds	Otrais grāds	Trešais grāds
Matemātikas un dabas zinātņu Vēstures un filozofijas Tiesību zinātņu Teoloģijas	I šķiras diploms (līdz 1884. gadam – kandidāts), kas deva akadēmiskās tiesības	maģistrs (pēc sarežģītu eksāmenu nokārtošanas maģistrants varēja pretendēt uz privātdocentūru) pēc maģistra disertācijas aizstāvēšanas varēja kļūt par ārkārtas profesoru	doktors (parasti eksāmeni nebija jākārt, bet jāaizstāv otra disertācija). Šī grāda ieguvēji varēja kļūt par pilntiesīgiem profesoriem universitātēs
Medicīnas	ārsta grāds ar uzslavu (I šķiras diploms)	pēc eksāmenu nokārtošanas parasti tika aizstāvēta ne pārāk plaša doktora disertācija, kaut gan 20. gs. sākumā prasības pret tām pieauga. Persona bez medicīnas doktora grādu parasti nevarēja kļūt par privātdocentu	nav
Veterinārmedicīnas Farmācijas	I šķiras diploms	maģistrs kā augstākais grāds, kas attiecīgās augstskolās paver ceļu uz pilnu akadēmisko karjeru	nav
Inženierzinātnes, lauksaimniecība un mežzinātnes, kā arī mākslas augstskolas	neiegūst akadēmisko, bet augstāko profesionālo izglītību	nav*	nav

Šo fakultāšu beidzēji varēja iegūt maģistra vai doktora grādu, tikai imatrikulējoties kādā Krievijas vai Vācijas universitātē.

2. tabula

Latvijas Universitātē oficiāli lietotā zinātnisko grādu nomenklatūra

Fakultāte	Grāda apzīmējums latviešu valodā	Grāda apzīmējums latīņu valodā	Saisinātais apzīmējums
Arhitektūras	Arhitektūras doktors	<i>Doctor architecturae</i>	<i>Dr.arch.</i>
Filoloģijas un filozofijas	Filoloģijas doktors	<i>Doctor philologiae</i>	<i>Dr.phil.</i> (arī <i>Dr.philol.</i>)
	Filozofijas doktors	<i>Doctor philosophiae</i>	<i>Dr.philos.</i>
	Vēstures doktors	<i>Doctor historiae</i>	<i>Dr.hist.</i>
	Pedagoģijas doktors	<i>Doctor paedagogiae</i>	<i>Dr.paed.</i>
Inženierzinātņu	Inženierzinātņu doktors	<i>Doctor ingeniorum</i>	<i>Dr.ing.</i>
Ķīmijas	Ķīmijas doktors	<i>Doctor chemiae</i>	<i>Dr.chem.</i>
	Ķīmijas tehnoloģijas doktors	<i>Doctor technologiae chemicae</i>	<i>Dr.chem.technol.</i>
	Farmācijas doktors	<i>Doctor pharmaciae</i>	<i>Dr.pharm.</i>
Lauksaimniecības	Agronomijas zinātņu doktors	<i>Doctor agriculturae</i>	<i>Dr.agr.</i>
	Mežzinātņu doktors	<i>Doctor rerum forestalium¹</i>	<i>Dr.rer.for.</i>
Matemātikas un dabas zinātņu	Matemātikas zinātņu doktors	<i>Doctor mathematicae²</i>	<i>Dr.math.</i>
	Dabas zinātņu doktors	<i>Doctor rerum naturalium</i>	<i>Dr.rer.nat.</i>
Medicīnas	Medicīnas doktors ³	<i>Doctor medicinae</i>	<i>Dr.med.</i>
Mehānikas	Inženierzinātņu doktors	<i>Doctor ingeniorum⁴</i>	<i>Dr.ing.</i>
Veterinārmedicīnas	Veterinārmedicīnas doktors	<i>Doctor medicinae veterinariae</i>	<i>Dr.med.vet.</i>
Tautsaimniecības un tiesību zinātņu	Ekonomisko zinātņu doktors	<i>Doctor oeconomiae</i>	<i>Dr.oec.</i>
	Tiesību zinātņu doktors	<i>Doctor iuris</i>	<i>Dr.iur.</i>
Teoloģijas	Teoloģijas doktors	<i>Doctor theologiae</i>	<i>Dr.theol.</i>
Romas katoļu teoloģijas ⁵	Teoloģijas doktors	<i>Doctor Sanctae Theologiae</i>	<i>Dr.S.Th.</i>

Šo apzīmējumu tolaik atzina par precīzāku nekā *Dr. silv.* (*Doctor rerum silvaticarum*), ko lieto tagad.

Šo apzīmējumu attiecināja tiklab uz matemātiku, kā arī uz fiziku, ģeofiziku un astronomiju. 1937. gadā tika pieņemts lēmums par atsevišķa zobārstniecības doktora (*Dr.med.dent.* vai retāk – *Dr.odont.*) grāda izveidošanu Zobārstniecības nodaļas beidzējiem ar savu piešķiršanas kārtību, bet šo grādu reāli neviens nav ieguvis.

3. tabula

Latvijas Universitātes doktora grādu piešķiršana no 1923. gada līdz 1944. gada pavasarim

Fakultāte	Grāds	Līdz 1939. g. pavasarim	No 1939. g. rudens
Arhitektūras	<i>Dr. arch.</i>	2	2
Filoloģijas un filozofijas	<i>Dr. phil.</i>	6	3
	<i>Dr. hist.</i>	1	
	<i>Dr. philos.</i>	3	1
	<i>Dr. paed.</i>		2
Inženierzinātņu	<i>Dr. ing.</i>	15	4
Ķīmijas	<i>Dr. chem.</i>	13	1
	<i>Dr. chem. technol.</i>	4	2
	<i>Dr. pharm.</i>	3	1
Lauksaimniecības*	<i>Dr. agr.</i>	9	8
	<i>Dr. rer. for.</i>	2	1
Matemātikas un dabas zinātņu	<i>Dr. math.</i>	2	5
	<i>Dr. rer. nat.</i>	3	3
Medicīnas	<i>Dr. med.</i>	44	6
Mehānikas	<i>Dr. ing.</i>	7	1
Veterinārmedicīnas	<i>Dr. med. vet.</i>	8	3
Tautsaimniecības un tiesību zinātņu	<i>Dr. iur.</i>	5	
	<i>Dr. oec.</i>	3	2
Teoloģijas	<i>Dr. theol.</i>	10	3
Kopā:		140	48

* Ieskaitot Jelgavas Lauksaimniecības akadēmijā no 1939. līdz 1944. gadam aizstāvētos darbus.

2. tabulas piezīmju turpinājums:

⁴ Sākotnēji Mehānikas fakultāte iebilda pret apzīmējumu vienādību ar Inženierzinātņu fakultāti, iesakot variantu *Doctor artis mechanicae*, kas vairāk atbilstu latīniskajām tradīcijām, tomēr šis ieteikums neguva redakcijas komisijas atbalstu, turklāt LU Satversmē abu fakultāšu grādi tika nosaukti vienādi. Vēlāk samērā nekonseventi (pārsvārā attiecībā uz LU goda doktoriem) Mehānikas fakultāte lietoja arī apzīmējumu *Doctor artis ingeniorum* (*Dr. art. ing.*).

Grozījumi LU Satversmē 1938. gadā paredzēja Romas katoļu teoloģijas fakultātes izveidi un atbilstoša *Doctor Sanctae Theologiae* grāda esamību. Ņemot vērā fakultātes īso pastāvēšanas laiku, minētais grāds nevienam nav ticis piešķirts.

4. tabula

Personu skaits pa gadiem, kam piešķirts LU goda biedra nosaukums, goda doktora grāds un kas aizstāvējušas doktora disertāciju LU un JLA līdz 1944. gadam

Gads	LU goda biedri	LU goda doktori	Doktora grāds (LU un JLA)
1920	2	–	–
1921	4	–	–
1922	5	–	–
1923	1	–	2
1924	1	17*	1
1925	–	1	4
1926	–	2	10
1927	1	1	5
1928	–	3	3
1929	3	26	10
1930	–	6	11
1931	–	2	5
1932	–	2	9
1933	–	5	13
1934	1	10**	9
1935	–	4	6
1936	–	2	16
1937	–	2	12
1938	1	12	13
1939	–	12	12
1940	–	–	7
1941	–	–	1
1942	–	1	8
1943	2	–	19
1944	1	–	12
Kopā	22	108***	188

Grāds ticis piešķirts 18 reizes, jo L. Kundziņš to saņēma gan no Veterinārmedicīnas, gan Matemātikas un dabas zinātņu fakultātes.

Grāds ticis piešķirts 11 reizes, jo K. Ulmanim to piešķīra gan Lauksaimniecības, gan Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultāte.

*** Ņemot vērā iepriekš minēto, LU goda doktora grāds piešķirts 110 reizes, ar to pagodinot 108 personas.

5. tabula

Doktora grāda ieguvēju saistība ar LU disertācijas aizstāvēšanas brīdī

Fakultāte	LU profesori un docenti	LU jaunākie mācītspēki*	Ar LU nesaistīti pētnieki**	Ārzemnieki
Arhitektūras	3	1	–	
Filoloģijas un filozofijas	11	3	2	–
Inženierzinātņu	15	3	–	1
Ķīmijas	8	14	1	1
Lauksaimniecības	17	3	–	–
Matemātikas un dabas zinātņu	10	2		1
Medicīnas	1	36	13	–
Mehānikas	5	2	1	–
Veterinārmedicīnas	1	7	2	1
Tautsaimniecības un tiesību zinātņu	10			
Teoloģijas	4	3	5	1
Kopā:	85	74	24	5

Ieskaitot privātdocentus.

** Šajā grupā ieskaitīti arī bijušie LU darbinieki, kas promocijas brīdī vairs akadēmisku darbu nestrādāja, un arī tie, kas darbu LU uzsāka drīz pēc grāda iegūšanas.

6. tabula

Saglabāto disertāciju skaits*

Fakultāte	Manuskripti	Iespējamās disertācijas	Apzinātas publikācijas**	Trūkstošās	Aizstāvēto darbu kopskaits
Arhitektūras	2	–	1	1	4
Filoloģijas un filozofijas	2	4	5	5	16
Inženierzinātņu	9	–	4	6	19
Ķīmijas	17	1	6	–	24
Lauksaimniecības	5	4	5	6	20
Matemātikas un dabas zinātņu	10			3	13
Medicīnas	29	14	5	2	50
Mehānikas	4	–	3	1	8
Veterinārmedicīnas	1	2	6	2	11
Tautsaimniecības un tiesību zinātņu	1	2	4	3	10
Teoloģijas	3	6	3	1	13
Kopā	83	33	42	30	188

Gadījumos, kad vienai personai saglabājies gan manuskripts, gan iespējamā disertācija un publikācija, disertants ieskaitīts tikai vienu reizi pie augstākās ticamības avota.

** Šai grupā ietvertas tikai tās autora publikācijas, kurās pilnībā vai vismaz daļēji atspoguļotas disertācijas atziņas. Ziņas par promociju un atreferējumi par tās gaitu un saturu šajā tabulā nav ietverti, bet tos var atrast rādītājā.

1. pielikums

1923. gadā pieņemtās Latvijas Universitātes Satversmes* panti un tajos fiksētās normas, kas noteica otrā zinātniskā grāda iegūšanas tiesisko pamatu un grāda piešķiršanas kārtību

II. Universitātes un viņas fakultāšu darbība

8. Universitātes padome: [...] 2) apstiprina [...] c) fakultāšu piešķirtos augstākos zinātniskos grādus.

39. Fakultātes padomes pienākumi ir: [...] 3) piešķirt zinātniskos grādus [...]; 9) stādīt priekšā Universitātes padomei: [...] piešķirtos zinātniskos grādus.

III. Zinātnisko grādu piešķiršana

46. [...]

Otrā zinātniskā grāda nosaukumi atsevišķās fakultātēs ir šādi:

1) arhitektūras – arhitektūras doktors, 2) inženierzinātņu – inženierzinātņu doktors, 3) mehānikas – inženierzinātņu doktors, 4) ķīmijas – ķīmijas tehnoloģijas doktors, ķīmijas doktors, farmācijas doktors, 5) lauksaimniecības – agronomijas zinātņu doktors un mežzinātņu doktors, 6) medicīnas – medicīnas doktors, 7) veterinārmedicīnas – veterinārmedicīnas doktors, 8) matemātikas un dabas zinātņu – matemātikas zinātņu doktors, dabas zinātņu doktors, 9) tautsaimniecības un tiesību zinātņu – tiesību zinātņu doktors, ekonomisko zinātņu doktors, 10) filoloģijas un filozofijas – filoloģijas doktors, filozofijas doktors, vēstures doktors, pedagogijas doktors, 11) teoloģijas – teoloģijas doktors.

50. Doktora grādu var iegūt: 1) personas, kam jau ir pirmais zinātniskais grāds, 2) personas, kas ieguvušas ārzemju augstskolās zinātnisko grādu, ja pēdējo Latvijas Universitātes attiecīgās fakultātes padome, katrā gadījumā atsevišķi lemjot, atzīst par līdzvērtīgu Latvijas Universitātē paredzētam pirmās pakāpes grādam.

51. Personas, kas vēlas iegūt doktora grādu, iesniedz fakultātes padomei zinātnisku darbu (disertāciju) ar patstāvīga pētījuma raksturu un pēc viņa pieņemšanas fakultātē publiski to aizstāv. Personas, kas vēlas aizstāvēt doktora disertāciju, tiek pārbaudītas pēc attiecīgo fakultāšu izstrādātiem un Universitātes padomes apstiprinātiem noteikumiem.

52. Pēc sekmīgas disertācijas aizstāvēšanas kandidātam ar fakultātes lēmumu piešķir doktora grādu.

53. Par sevišķiem zinātniskiem un zinātniski tehniskiem nopelniem doktora grādu (*honoris causa*) var piešķirt arī personām, kas nav iesniegušas disertāciju, ja fakultāte to nolemj ar ne mazāk kā trīs ceturtdaļām no visu pilntiesīgo fakultātes locekļu balsīm.

54. Otrā zinātniskā grāda piešķiršanu apstiprina Universitātes padome, pēc kam izsniedz attiecīgu doktora diplomu ar rektora, attiecīgā dekāna un Universitātes sekretāra parakstiem.

* Latvijas Universitātes satversme // Valdības Vēstnesis, 1923, Nr. 66.

VI daļa. Goda biedri.

77. pants. Personas, kas ar savu darbību izcilus kārtā veicinājušas zinātni, mākslu vai tehniku vispārī, vai ar sevišķiem nopelniem darbojušās Latvijas kultūrēlās uzplaukšanas labā, var ievēlēt par Latvijas Universitātes goda biedriem.

78. pants. Goda biedru ievēlēšana notiek vienreiz gadā īsi priekš Latvijas Universitātes gada svētkiem, pilnā Universitātes padomes sēdē 13. un 14. panta paredzētā kārtībā, bet ievēlēšanas svinīgā paziņošana pašā svētku aktā – 28. septembrī. Citos gadījumos goda biedrus var ievēlēt tikai ar Universitātes padomes vienprātīgu lēmumu.

2. pielikums

**Par ārzemēs iegūtā doktora grāda pielīdzināšanu
LU doktoram**

1) *Izraksts no Universitātes padomes sēdes 1923. gada 25. aprīlī.*

Profesoru pielīdzināšana LU doktoram

Rektors ceļ priekšā LU profesoru sarakstu pa grupām.

I. Krievijas universitāšu doktori (9 prof.): J. Endzelīns, E. Gartjē, V. Gribovskis, V. Kļimenko, R. Krimbergs, J. Ruberts, P. Sniķers, V. Sinaiskis, M. Zīle

II. Krievijas universitāšu maģistri (11 prof.): M. Centneršvērs, E. Felsbergs, B. Frēze, V. Fišers, L. Kundziņš, J. Lautenbahs, R. Meiers, P. Mincs, E. Paukuls, P. Šmits, E. Zariņš

III. Vienbalsīgi nolemj pielīdzināt LU doktoram prof. V. Purvīti kā Krievijas akadēmīki.

IV. Pamatojoties uz RPI 1896. g. statūtu § 35, vienbalsīgi nolemj pielīdzināt LU doktoriem tos profesorus, kas par tādiem bijuši Krievijas tehniskajās augstskolās. Tas attiecināms uz 11 personām (K. Blahers, A. Bušmanis, P. Denfers, R. Feldvegs, M. Glazenaps, E. Jakobijš, I. Pšēņicins, K. Rončevskis, P. Šīmanis, G. Švarcs, G. Taube)

V. Vienbalsīgi nolemj pielīdzināt LU doktoram tos ārzemju augstskolu doktorus, kuri uz habilitācijas raksta pamata jau bijuši pieļauti par mācības spēkiem kādā ārzemju augstskolā (8 prof.): C. Amslers, K. Balodis, I. Bencingers, J. Brihs, M. Eberts, V. Frosts, N. Lebedinskis, M. Nusbergers

VI. Par pārējiem 18 profesoriem, kas neietilpst iepriekš minētajās grupās, nolemj izšķirties ar aizklātu balsošanu.

Apstiprina: L. Arbužovs, G. Bakmanis, J. Bergs, M. Bīmanis, A. Buhholcs, K. Kundziņš, E. Laube, E. Lejnīeks, V. Maldonis, A. Meders, G. Nolteins, E. Ostvalds, J. Plāķis, A. Speke, A. Tentelis, P. Zālīte

Nav apstiprināts: E. Šneideris, B. Popovs. Nolemj, ka viņiem 5 g. laikā jāiesniedz – Šneideram habilitācijas raksts resp. disertācija, bet B. Popovam – Dr. disertācija.

(LVVA, 7427. f., 6. apr., 2. l., 120.–122. lp.)

2) bez precīza datējuma, pēc konteksta – 1923. gada maijā

Latvijas universitātes docentu saraksts sakarā ar jautājumu par viņu ārzemēs iegūto zinātnisko grādu pielīdzināšanu LU doktora grādam [nav gan īsti skaidrs, vai tieši tāds šis saraksts tika apstiprināts. – M.B.]

Krievijas doktori: J. Alksnis, E. Fērmanis, J. Jankovskis

Krievijas maģistri: K. Kangro, O. Lucs

Šveices un Austrijas doktori, kas ieguvuši *venia legendi* pie LU: A. Liberts, F. Neireiters

Krievijas augstskolu absolventi, kuri ieguvuši *venia legendi* pirms ievēlēšanas LU: J. Kalniņš, J. Cizarēvičs, E. Āboliņš, J. Auškāps, A. Kalniņš, A. Hedenstrēms, F. Henzelis, R. Putniņš

Krievijas augstskolu absolventi, kuri ieguvuši *venia legendi* pie LU: P. Kampe, A. Krūmiņš, E. Laimiņš, K. Rezevskis, P. Zilītis, P. Kulitāns, K. Melderis, J. Vārsbergs, E. Svirlovskis, V. Brencēns, A. Būmanis, K. Puriņš, L. Bērziņš, J. Kauliņš, K. Straubergs, P. Ķiķauka

Dānijas augstskolas absolvents, kurš ieguvis *venia legendi* pie LU: E. Ansons

[Piezīme: Tomēr tie nav visi, kas varēja pretendēt uz viņu zinātniskā grāda pielīdzināšanu LU doktora grādam, jo dokumenta sastādīšanas brīdī 59 docenti un vairāki privātdocenti, piemēram, Krievijas *Dr.med.* H. Buduls, E. Kalniņš un G. Reinhards vēl nebija iesnieguši nepieciešamās ziņas. Liekas, ka docentiem svarīgāka būs bijusi *pro venia legendi* darba atzīšana. – M.B.]

(LVVA 7427. f., 6. apr., 246. lieta, 67.–68. lpp.)

3) 1939. gada 24. maijā

Pēc Romas katoļu teoloģijas fakultātes lūguma apstiprina mācības spēku maģistra un doktora grādus un pielīdzina LU doktora grādam.

prof. Jāzeps Rancāns – teoloģijas maģistrs

prof. Aleksandrs Novickis – teoloģijas maģistrs

prof. Pāvils Ozoliņš – teoloģijas maģistrs

prof. Pēteris Strods – filozofijas doktors

prof. Pēteris Laurinovičs – teoloģijas doktors

prof. Bronislavs Valpitrš – teoloģijas doktors

prof. Konstantijs Kolfšotens – teoloģijas doktors

prof. Arturs Hauers – teoloģijas doktors

vec. doc. Antons Žuromskis – kanonisko tiesību doktors

(LVVA, 7427. f., 6. apr., 6. l., 61.–76. lp.)

4) 1939. gada 1. jūnijā

R. katoļu teoloģijas fakultāte papildus lūdz pielīdzināt prof. Jāņa Simona teoloģijas doktora grādu LU doktoram.

(LVVA, 7427. f., 6. apr., 6. l., 77.–84. lp.)

Rādītāja sastādīšanas principi un tajā ietvertās ziņas

Rādītājā apkopotas būtiskākās ziņas par visām doktora disertācijām, kas Latvijā aizstāvētas no 1923. gada, kad notika pirmā promocija mūsdienu izpratnē, līdz 1944. gadam. Tajā koncentrētā veidā sniegta pamatinformācija par zinātniekiem, kas šo grādu ieguvuši Latvijas Universitātē, aptverot arī tos, kuri grādu ieguvuši Jelgavas Lauksaimniecības akadēmijā no 1939. līdz 1944. gadam. Saraksts veidots, ņemot vērā disertāciju aizstāvēšanas hronoloģisko secību; par katru disertāciju minētas šādas ziņas:

datums, kad aizstāvēšana faktiski notikusi, atbilstoši fakultāšu padomju sēžu protokoliem, ziņojumiem LU vadībai par paredzētām promocijām un Universitātes Padomes sēžu protokoliem; gadījumos, kad šie avoti nav bijuši pieejami – pēc publikācijām presē;

disertācijas nosaukums, kāds tas atrodams disertācijas manuskriptā, saglabājot tā laika rakstības īpatnības. Ja manuskripts nav zināms, tad minēts nosaukums, kas figurējis tā laika oficiālajā sarakstē. Ja literatūrā minēti vairāki disertācijas nosaukuma varianti, tādos gadījumos manuskriptā vai sarakstē minētais allaž uzskatīts par primāru;

ja disertācija sarakstīta svešvalodā, tās **nosaukuma latviskojums** dots tikai gadījumā, kad to devis pats autors;

iegūtā **zinātniskā grāda saīsinājums latīņu valodā**, ievērojot tajā laikā oficiāli lietotos apzīmējumus (sk. 2. tabulu). Inženierzinātņu doktora grādu (*Dr. ing.*) piešķīra gan Inženierzinātņu (I), gan Mehānikas (Meh) fakultāte, tādēļ iekavās saīsināti norādīta fakultāte, pie kuras konkrētā disertācija aizstāvēta.

disertanta ieņemamais **akadēmiskais amats LU** aizstāvēšanas laikā. **Profesijas apzīmējums** (ārsts, inženieris u.c.) lietots tikai gadījumā, ja aizstāvēšanas brīdī disertants nav strādājis LU (neizslēdzot darba attiecības pirms vai pēc tam);

disertanta **vārds un uzvārds**; personām ar vairākiem vārdiem minēti tikai biežāk lietotie;

zvaigznīte (*) aiz disertanta uzvārda pievienota darbiem, kuri pēc analogiskas kārtības tika aizstāvēti Jelgavas Lauksaimniecības akadēmijā (sākot ar 1940. gada pavasari);

disertanta **dzīves dati**. Gadījumos, kad tie nav zināmi, lietota jautājuma zīme, bet personām, kurām nav zināms precīzs dzimšanas un miršanas datums, norādīts tikai gads;

burts N aiz uzvārda nozīmē, ka disertācijas autors dzīvojis Latvijā arī pēc Otrā pasaules kara un vismaz teorētiski varējis lūgt sava doktora grāda (vai disertācijas) pielīdzināšanu PSRS AAK piešķirtajiem zinātniskajiem grādiem; fakultātes padomes **oficiāli izvirzītie disertācijas oponenti**, kuri patiešām piedalījušies disputā aizstāvēšanās laikā. Oponentu secība minēta tāda, kāda tā atrodama fakultātes sēžu protokolos vai sludinājumos, kuros izziņota publiska disertācijas aizstāvēšana; reizumis dažādos avotos norādīta arī citāda oponentu secība, tādēļ tā uzskatāma par aptuvenu. Vairumā gadījumu oponenti pārstāvēja to pašu fakultāti, pie kuras notika aizstāvēšana. Ja aiz oponenta uzvārda iekavās iekļauts kāds saīsinājums (sk. saīsinājumu sarakstu), tad tas norāda, ka šis oponents bijis pieaicināts no citas fakultātes. Ja oponenti nav zināmi, tad norādīts “nav zināms”, jo dažu fakultāšu (it īpaši Matemātikas un dabas zinātņu fakultātes) sarakstē ar LU vadību tie parasti netika norādīti, bet sēžu protokoli nav saglabājušies;

rindā “**Manuskripts**” norādīta disertācijas mašīnraksta vai rokraksta atrašanās vieta (pirmām kārtām LU bibliotēka). Gadījumā, ja disertācijas LU bibliotēkā nav, tās esamība pārbaudīta citās lielākajās Latvijas bibliotēkās u.c. institūcijās, vienas pozitīvas atrades gadījumā tomēr nepārbaudot visas iespējamās glabāšanas vietas. Manuskripts pēc iespējas visos gadījumos aprakstīts *de visu*. Gadījumos, kad manuskripts nav atrasts, bet darba aizstāvēšanas laikā disertācija jau bijusi iespiesta atsevišķā izdevumā vai publicēta “Latvijas Universitātes Rakstos”, šai rindiņā dota norāde “iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis” Tas nozīmē, ka aizstāvēšanas gaitā (oponentu atsauksmēs u.c.) visdrīzāk ticis izmantots publicētais darbs vai iespiesta disertācija. Šāda norāde nav dota gadījumos, par kuriem skaidri zināms, ka disertācija publicēta tikai pēc tās aizstāvēšanas;

rindā “**Publicēts**” norādīts disertācijas iespiestais variants atsevišķa iespieddarba veidā vai pēc tam publicēta monogrāfija, kā arī apzinātās publikācijas ar disertācijai tuvu vai identisku nosaukumu neatkarīgi no tā, vai tās parādījušās pirms vai pēc aizstāvēšanas. Detalizētāk šī rinda aizpildīta gadījumos, ja disertācijas manuskripts nav zināms, jo tad šādas publikācijas ir vienīgā iespēja spriest par disertācijas saturu. Ārzmēs publicētie darbi minēti lielākoties atbilstoši to aprakstiem autoru bibliogrāfijās, bez iespējām aprakstīt tos *de visu*. Šādos gadījumos dotas arī norādes par publikācijām presē, kas veltītas disertācijas aizstāvēšanai, ja tajās sastopams kaut aptuvens darba satura atreferējums.

Šī rādītāja mērķis ir sistematizēt informāciju, kas būtu noderīga Latvijas zinātnes vēstures izpētei.

Veidojot rādītāju, informācija tika meklēta arhīvos, bibliotēkās, tā laika presē un privātkolekcijās. Autori izsaka lielu pateicību Silvijai Apinei, Irēnai Bergai, Aivaram Cimmermanim, Jānim Dambītim, Guntim Gailītim, Ilgaram Grosvaldam, Ingrīdai Henriņai, Jānim Jansonam, Jānim Lojam, Verai Markvartei, Gunāram Preibergam, Rutai Skudrai, Ventai Smagarei, Andrejam Skujam, Heinam Tankleram (Tartu), Elvīrai Vēverei, Kasparam Vārtukapteiniem, Arnim Vīksnam, Edgaram Vimbam, kā arī Latvijas Akadēmiskajai bibliotēkai, Latvijas Nacionālajai bibliotēkai, Latvijas Lauksaimniecības universitātes Fundamentālajai bibliotēkai, Lutera akadēmijas bibliotēkai, Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzejam, Rīgas Tehniskās universitātes bibliotēkai.

Rādītājā lietotie fakultāšu saīsinātie apzīmējumi un citi saīsinājumi

Arh	Arhitektūras fakultāte
FF	Filoloģijas un filozofijas fakultāte
I	Inženierzinātņu fakultāte
Ķ	Ķīmijas fakultāte
Lauks	Lauksaimniecības fakultāte
MD	Matemātikas un dabas zinātņu fakultāte
Med	Medicīnas fakultāte
Meh	Mehānikas fakultāte
VM	Veterinārmedicīnas fakultāte
TT	Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultāte
Teol	Teoloģijas fakultāte
apr.	apraksts
b.g.	bez gada [bez norādes par izdošanas gadu]
b.v.	bez vietas [bez norādes par izdošanas vietu]
CV	<i>curriculum vitae</i>
f.	fonds
FB	Fundamentālā bibliotēka
JLA	Jelgavas Lauksaimniecības akadēmija
l.	lieta
LAB	Latvijas Akadēmiskā bibliotēka
LNB	Latvijas Nacionālā bibliotēka
LĶVM	Latvijas Ķīmijas vēstures muzejs
LU	Latvijas Universitāte
LLU	Latvijas Lauksaimniecības universitāte
lp.	lapa/lapas
lpp.	lappuse/lappuses
LUB	Latvijas Universitātes bibliotēka
LUR	Latvijas Universitātes Raksti
LUV	Latvijas Universitātes piecgadu darbības pārskats, 1919–1924
LUX	Latvijas Universitāte, 1919–1929
LUXX	Latvijas Universitāte divdesmit gados, 1919–1939
LVVA	Latvijas Valsts vēstures arhīvs
LZA	Latvijas Zinātņu akadēmija
MVM	Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzejs
RTU	Rīgas Tehniskā universitāte
sl.	sleja
t.p.nos.	tas pats nosaukums
ZT	Zinātne tēvzemei divdesmit gados, 1918–1938

Latvijas Universitātē 1923.–1944. g. aizstāvētās disertācijas un to autori

1. 13.05.1923. “Structure intérieure et mode de développement des bactéries” (Baktēriju iekšējā uzbūve un attīstības veids) *Dr.agr.*
docents **Augusts Kirhenšteins** (18.09.1872.–03.11.1963.) N
Oponenti: L. Kundziņš (VM), G. Bakmanis (Med), P. Delle.
Manuskripts: Baktēriju iekšējā uzbūve un attīstības vīze docenta A. Kirhenšteina disertācija doktora grāda iegūšanai, Rīga 1923. – Rīga, 1922, 113 lp. – Bibliogr.: 108.–113. lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LZA arhīvā.
Publicēts: (1) Sur la structure et le mode de développement des bactéries // Comptes rendues de la Soc. de biologie. – T. 85 (1921), pp. 787–?;
(2) T.p. nos. // LUR, 3. sēj. (1922), 1.–90. lpp. – (Bez norādes par disertāciju);
(3) atsevišķā novilkumā: T.p. nos. – Rīga, 1922, 90 lpp., 7 lpp. il.
(4) Morphologie, développement et signification des formes bactériennes dégénérées // LUR, 5. sēj. (1923), 131.–162. lpp.;
(5) saīsināts tulkojums krievu valodā: Исследования внутреннего строения и механизма развития бактерий // *Кирхенштейн А.М.* Проблемы микробиологии и иммунологии. – Москва, 1954, с. 38–64.
2. 30.09.1923. “Beiträge zur pathologischen Anatomie und Pathogenese der Kampfgasvergiftung” *Dr.med.*
docenta v.i. **Romans Adelheims** (02.08.1881.–07.11.1938.)
Oponenti: G. Bakmanis, E. Paukuls, M. Zīle.
Manuskripts: nav zināms.
Publicēts: T.p. nos. // Virchows Archiv 1922 u. 1923. – (Pēc LUV ar norādi par disertāciju).
3. 11.05.1924. “Essai d'établissement d'une théorie de l'écoulement des eaux pluviales” (Mēģinājums uzstādīt lietus ūdeņu notekas teoriju) *Dr.ing.* (I¹)
vecākais docents **Alfrēds Vītols**² (09.01.1878.–22.06.1945.)
Oponenti: E. Jakobi, R. Meijers (MD), J. Cizarēvičs.
Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespējais variants.
Publicēts: (1) T.p. nos. // LUR, 4. sēj. (1922), 1.–140. lpp. – (Bez norādes par disertāciju);
(2) daži teksta papildinājumi un labojumi: “Explications supplémentaires” // LUR, 6. sēj. (1923), 286.–294. lpp. – (Bez norādes par disertāciju).
4. 30.04.1925. “Topologische Überlieferungsstoffe im Johannes Evangelium” (Topoloģiskā tradīcijas viela Jāņa Evanģēlijā) *Dr.theol.*
profesors **Kārlis Kundziņš** (12.04.1883.–09.08.1967.)
Oponenti: I. Bencingers, E. Felsbergs (FF), L. Adamovičs (neoficiāli – P. Šmits (FF), J. Plāķis (FF)).

Gan Inženierzinātņu (I), gan Mehānikas (Meh) fakultāte piešķīra inženierzinātņu doktora grādu (*Dr.ing.*), tādēļ šeit un turpmāk norādīts, pie kuras fakultātes disertācija aizstāvēta.

² Aizstāvēšanas laikā A. Vītols bija Mehānikas fakultātes mācītspēks.

Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespējais variants.

Publicēts: (1) Topoloģiskā tradīcijas viela Jāņa Evāņģēlijā // LUR, 12. sēj. (1925), 137.–218. lpp. – (Bez norādes par disertāciju);

(2) T.p. atsevišķā novīlķumā. – (Pēc bibliogrāfijas);

(3) T.p. nos. – Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1925, 80 S. – Atrodas Lūtera akadēmijas bibliotēkā;

(4) Topoloģiskā tradīcijas viela Jāņa Evāņģēlijā. – Atrodas LU Teoloģijas fakultātes bibliotēkā, iesīeta klāt pie: Sanders, J. Vai Jēsus bija jūds? – Rīga: Valters un Rapa, 1927, 137.–218. lpp.

5. 14.05.1925 “Par ŗūltsvadu plastiku” (“Eksperimentali pētījumi par ŗūltsvadu plastiku”) *Dr.med.*

asīstens **Pāvīls Mucenīeks** (27.09.1891.–07.05.1940.)

Oponenti: E. Paukuls, J. Jankovskis, J. Alksnis.

Manuskripts: [B.v., b.g.], 95 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LVVA, 7427. f., 6. apr., 414. l. – (Nepīlnīgs eksemplārs, jo trūkst satura rādītājā solīto slēdzienu).

Publicēts: (1) Eksperimentali pētījumi par ŗūltsvadu plastiku // I Latvijas Ārstu un zobārstu kongresa darbi. – Rīga: Kongresa izpīldu komītejas izdevums, 1926, 247.–248. lpp.;

(2) Experimentelle Untersuchungen zur Plastik der Gallengānge // Dtsch. Ztschr. f. Chirurgie, Bd. 195, H. 4/5.

6. 22.05.1925. “Par dažām tuberkulozes serodiagnostikas metodēm” *Dr.med.*

asīstens **Jānis Miķelsons** (22.10.1888.–22.11.1952.) N

Oponenti: E. Paukuls, R. Adelheims, V. Kļīmenko.

Manuskripts: nav zināms (pēc ZT esošajām ziņām tas datēts ar 1924. gadu). – LVVA 7427. fonda 6. apraksta 119^b. lietā glabājas J. Miķelsona autoreferāts, resp., īss kopsavīlķums (33.–34. lp.) un tēzes (35. lp.).

Publicēts: T.p. nos. // LUR, 14. sēj. (1926), 295.–413. lpp. – (Bez norādes par disertāciju).

7. 14.12.1925. “Die Gattung *Zygodon* Hook et Tayl.” (Studijas par lapu sūnu ģīnti *Zygodon* Hook et Tayl.) *Dr.rer.nat.*

docents **Nīkolajs Malta** (12.02.1890.–21.11.1944.)

Oponenti: E. Strands, E. Svirlovskis (Kļīm), O. Trebū.

Manuskripts: [B.v., b.g.], 178 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LU Botānīkas muzejā.

Publicēts: (1) rakstu sērijas veidā ar t.p. nos. // LUR, 2. sēj. (1922), 97.–102. lpp. 5. sēj. (1923), 187.–192. lpp.; 6. sēj. (1925), 273.–285. lpp.; 9. sēj. (1925), 111.–153. lpp.; 10. sēj. (1925), 303.–335. lpp.

(2) papīldīnāts monogrāfijas veidā jau pēc aizstāvēšanas: Die Gattung *Zygodon* Hook et Tayl. Eine monographische Studie // Latvijas Universitātes Botāniskā Dārza Raksti, Nr. 1 (1926), 185 lpp.

8. 17.02.1926. “Trijvienība un kristīgā dievtīcība” *Dr.theol.*

privātdocents **Jānis Sanders** (09.01.1858.–19.01.1951.)

Oponenti: V. Maldonis, K. Kundziņš, L. Adamovičs.

Manuskripts: nav zināms.

³ P. Mucenīka biogrāfijā LUX un LUXX ir dots šāds nosauķums.

- Publicēts: T.p. nos. – Rīga, 1926, 187 lpp. – Atrodas LNB, Lutera akadēmijas bibliotēkā.
9. 11.03.1926. “Ziemeļamerikas pirmtautu profetiija” (Die prophetie der Urvölker Nord-Amerikas) *Dr.theol.*
Leipcigas *Nathanaelkirche* mācītājs **Pāvils⁴ (Pauls) Oskars Henčs (?-?)**
Oponenti: I. Bencingers, P. Šmits, V. Maldonis.
Manuskripts: nav zināms.
Publicēts: T.p. nos.– Rīga: Valters un Rapa, 1926, 119 lpp. – (Bez CV un formālām tēzēm, ar titullapu latviski un vāciski). – Atrodas LUB, LAB, LNB.
10. 28.03.1926. “Mākslas reforma Ehnatona laikā” *Dr.hist.*⁵
professors **Francis Balodis** (07.08.1882.–08.08.1947.)
Oponenti: [F. Bisings⁶], I. Bencingers, E. Felsbergs.
Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespējamais variants.
Publicēts: T.p. nos. // LUR, 11. sēj. (1924), 182.–266. lpp., att. – (Bez norādes par disertāciju).
11. 18.04.1926. “Eksperimentāli materiāli jautājumam par lielās tauku plēves pielietošanu vēdera orgānu plastikai” (“Eksperimentāli materiāli par lielās tauku plēves pielietošanu vēdera orgānu plastikai”) *Dr.med.*
asistents **Jānis (Fridrihs) Šulcs** (22.08.1885.–08.09.1979.)
Oponenti: R. Adelheims, J. Alksnis, E. Paukuls.
Manuskripts: [B.v., b.g.], 156 lp. – Atrodas MVM.
Publicēts: Die Netzplastik und ihre Verwendbarkeit in der Bauchchirurgie // LUR. Medicīnas fakultātes sērija, 1. sēj., Nr. 9 (1932), 265.–295. lpp. – (Bez norādes par disertāciju).
12. 12.05.1926. “Par reģeneratoriskām parādībām plaušās un viņu attiecībām ar pirmatnēju plaušu vēzi” *Dr.med.*
asistents **Maksis Brants** (27.09.1890.–09.01.1972.)
Oponenti: A. Starkovs, E. Paukuls, R. Adelheims.
Manuskripts: nav zināms.
Publicēts: (1) Par pirmatnējiem plaušu audzējiem // Latvijas Ārstu Žurnāls, Nr. 6/7 (1924), 108.–119. lpp.;
(2) Über Regenerationserscheinungen in der Lunge und ihre Beziehungen zum primären Lungenkrebs // Virchows Archiv, Bd. 262, H. 1;
(3) Über primäre Maligne Lungentumoren // I Latvijas Ārstu un zobārstu kongresa darbi. – Rīga: Kongresa izpildu komitejas izdevums, 1926, 189.–197. lpp.
13. 19.05.1926. “Zur Frage nach dem Mechanismus der Darmsekretion” *Dr.med.*
prozektora v.i. **Semjons Komarovs** (05.06.1892.–?)

Latviskā titullapas daļā autors saukts par Pāvilu, bet vāciskajā – par Paulu.

Dažās publikācijās kļūdaini norādīts, ka F. Balodis ir ieguvis filoloģijas doktora grādu (*Dr.phil.*).

F. Bisings bija F. Baloža skolotājs un disertācijas vadītājs Minhenes universitātē, viņš bija atsūtījis rakstisku atsaukumi, tādēļ šajā gadījumā bija tikai divi oficiālie oponenti.

⁷ J. Šulca biogrāfijā, kas publicēta LUX, minēts šis nedaudz īsākais disertācijas nosaukums.

Oponenti: C. Amslers, E. Paukuls, R. Krimbergs.

Manuskripts: nav zināms.

Publicēts: rakstu sērijas veidā ar kopēju virsrakstu: Zur Frage nach dem Mechanismus der Darmsekretion: I Mitteilung // Biochem. Ztschr., Bd. 146 (1924), S. 122–?. – (cit. pēc IV Mitteilung); II Mitteilung // Turpat, Bd. 147 (1924), S. 221–?. – (cit. pēc IV Mitteilung); III Mitteilung // Turpat, Bd. 151 (1924), S. 467–?. – (cit. pēc IV); IV Mitteilung: Über die Einwirkung einiger zurzeit bekannten quarternären Ammoniumbasen des Fleischextraktes auf die Darmsekretion // Turpat, Bd. 167 (1926), S. 275–312. – (LUB separātnovilkums).

14. 27.10.1926. “Par profilaktisko vakcināciju pret tuberkulozi un viņas izredzēm pie zīdaiņiem sakarā ar jautājumu par tuberkulīnģūtības attiecībām ar iegūto immunitāti” (“Par profilaktisko vakcināciju pret tuberkulozi un viņas izredzēm pie zīdaiņiem”⁸) *Dr.med.*
asistents **Gerhards Feders** (05.03.1890.–06.07.1974.)
Oponenti: V. Kļimenko, E. Gartjē, M. Zīle.
Manuskripts: [B.v., b.g.], [7], 238, xviii lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LUB.
Publicēts: Par zīdaiņu vakcināciju pret tuberkulozi // I Latvijas Ārstu un zobārstu kongresa darbi. – Rīga: Kongresa izpildu komitejas izdevums, 1926, 11.–13. lpp.
15. 28.11.1926. “Zur kenntnis der Triglyceride” *Dr.chem.*
Tartu universitātes mācībspēks **Kārlis Loskīts** (20.01.1884.–25.03.1936.)
Oponenti: V. Fišers, M. Centneršvērs, A. Janeks.
Manuskripts: Universitāt zu Tartu, 1926, 114 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LĶVM, 8. f.
Publicēts: T.p. nos. // Ztschr. f. phys. Chem., Bd. 134, H. 1/2 (1928).
16. 15.12.1926. “Ductus cochlearis ārējās sienas attīstība un uzbūve” *Dr.med.*
prozektora v.i. **Jēkabs Prīmanis** (12.03.1892.–22.11.1971.)
Oponenti: J. Alksnis, R. Adelheims, A. Starkovs.
Manuskripts: nav zināms.
Publicēts: T.p. nos. // LUR. Medicīnas fakultātes sērija, 1. sēj., Nr. 2. (1929), 15.–64. lpp. – (Bez norādes par disertāciju).
17. 19.12.1926. “Par zemes virsas iedalīšanu apspīdēšanas joslās” *Dr.math.*
vecākais docents **Reinholds Putniņš** (01.09.1881.–29.10.1934.)
Oponenti: R. Meijers, E. Laimiņš (I), A. Žaggers.
Manuskripts: [B.v., b.g.], 120 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LUB.
Publicēts: gatavots publicēšanai grāmatas veidā 30. gadu sākumā (tam pat atvēlēti īpaši līdzekļi), bet tā arī nav nodrukāts, iespējams autora nāves dēļ.
18. 15.02.1927. “Taukaudu brīvā transplantācija, viņas bioloģiskie pamati un eksperimentālo pētījumu rezultāti līdz ar studijām par taukaudu bioloģiju” *Dr.med.*
ārsts **Armīns Hīlze** (07.09.1887.–13.11.1931.)
Oponenti: J. Alksnis, R. Adelheims, E. Paukuls.
Manuskripts: [B.v., b.g.], 159 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LUB, MVM.

⁸ Literatūrā (piem., LUXX) biežāk minēts šis saīsinātais nosaukums.

- Publicēts: (1) Jautājums par brīvi transplantētu taukaidu reģenerāciju // Latvijas Ārstu Žurnāls, Nr. 3/4 (1927), 61.–66. lpp.;
- (2) Histologische Ergebnisse der experimentellen freien Fettgewebs-transplantation // Zieglers Beitr., Bd. 79, S. 592–?.
19. 03.04.1927. “Die Auflösungs geschwindigkeit des Zinks, Kadmiums und Eisens vom Standpunkte der Lokalströme aus betrachtet” *Dr.chem.*
stipendiāts **Mārtiņš Eduards Straumanis** (21.11.1898.–19.03.1973.)
Oponenti: M. Centneršvērs, A. Petrikalns, A. Janeks.
Manuskripts: Rīga, 1926, 113 lpp. – Mašīnraksts. – Atrodas LĶVM, 14. f.
Publicēts: T.p. nos // LUR, 20. sēj. (1929), 325.–397. lpp. – (Ar norādi, ka saīsināta disertācija);
- (2) *Zentnerszwer, M., Straumann, M.* Experimentelle Prüfung der Theorie der Lokalströme // *Ztschr. f. physik. Chemie*, Bd. 128 (1927), S. 369–?.
20. 29.05.1927. “Beitrag zur Kenntnis der subfossilen Pollenflora an Stratigraphie der Torflager und der lacustrinen Sedimente in Estland, mit besonderer Berücksichtigung des Nordwestens” *Dr.rer.nat.*
Tartu skolotājs *cand.rer.nat.* **Pauls Viljams Tomsons** (22.12.1891.–13.12.1957.)
Oponenti: E. Krauss, N. Malta, O. Trebū.
Manuskripts: nav zināms.
Publicēts: nav zināms.
21. 27.10.1927. “R. Avenarija filozofiski-psicholoģiskie uzskati un viņu kritika” *Dr.philos.*
vecākais docents **Pauls Dāle** (23.07.1889.–20.01.1968.) N
Oponenti: P. Zālīte, V. Frosts.⁹
Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespējams variants.
Publicēts: (1) Cilvēka dvēsele un centrālā nervu sistēma. R. Avenariusa psiholoģiski-filosofiskie uzskati un viņu kritika. – Rīga: Latvijas Augstskola, 1921, viii, 116 lpp.
(2) R. Avenarius’ psychologisch-philosophische Anschauungen // LUR, 17. sēj. (1928), 219.–283. lpp.
(3) Kritik der psychologisch-philosophischen Anschauungen R. Avenarius // LUR, 18. sēj. (1928), 111.–175. lpp.
22. 30.11.1927. “Par tā saucamās “gangraena spontanea” aitioloģiju, klīniku un terapiju” *Dr.med.*
asistents **Pauls Stradiņš** (17.01.1896.–14.08.1958.) N
Oponenti: H. Buduls, E. Paukuls, J. Alksnis.
Manuskripts: nav zināms.
Publicēts: (1) T.p. nos.– Rīga, 1927, 190 lpp. – Atrodas MVM, LNB;
(2) Par tā saucamās “gangraena spontanea” un “claudicatio intermittens” patoloģiju // Latvijas Ārstu Žurnāls, Nr. 5/6 (1926), 155.–174. lpp.
(3) tulkots krievu valodā: Об этиологии, клинике и терапии так называемой “спонтанной гангрены” // *Страдинь П.Я. Избранные труды.* – Рига: Изд-во Академии наук Латв. ССР, 1964, т. 2, с. 5–175.

⁹ Līdzīgi kā F. Balodim, arī šajā gadījumā bija tikai divi oficiāli oponenti.

23. 17.02.1928. "Latviešu uzvārdu studijas" *Dr.phil.*
vecākais docents **Ernests Blese** (27.12.1892.–02.12.1964.)
Oponenti: J. Endzelīns, P. Šmits, J. Plāķis.
Manuskripts: nav zināms.
Publicēts: paplašinātas monogrāfijas veidā pēc aizstāvēšanas: Latviešu personu vārdu un uzvārdu studijas. I: Vecākie personu vārdi un uzvārdi (XIII–XVI g.s.). – Rīga, 1929, xii, 359 lpp.
24. 02.12.1928. "Fosfora oksidācijas luminiscence un tās cēloņi" *Dr. chem.*
vecākais docents **Alfrēds Petrikalns** (19.09.1887.–04.08.1948.)
Oponenti: M. Centneršvērs, V. Fišers, F. Gulbis (MD).
Manuskripts: Rīga, 1928, 92 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LĶVM, 24. f.
Publicēts: Über die Chemiluminiszenz und die Energieumwandlungen bei der Oxydation des Phosphors // Ztschr. f. Physik, Bd. 22 (1924), S. 119–?.
25. 09.12.1928. "Ein neues Kapillarphaenomen" *Dr.chem.*
vecākais docents **Aleksandrs Janeks** (28.11.1891.–21.10.1970.)
Oponenti: V. Fišers, O. Lucs, M. Centneršvērs.
Manuskripts: Rīga, 1927, 64 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LĶVM, 59. f.
Publicēts: (1) T.p. nos. // Kolloidchem. Beihefte, Bd. 24 (1927), S. 418–?;
(2) T.p. nos. // LUR, 17. sēj. (1928), 681.–717. lpp. – (Ar norādi par disertāciju).
26. 30.01.1929. "Latīņu paraugu iespaids Horātija kritikā un dzejā" *Dr.phil.*
vecākais docents **Kārlis Straubergs** (14.06.1890.–10.08.1962.)
Oponenti: Ē. Dīls, A. Speke, A. Tentelis.
Manuskripts: [B.v., b.g.], 307 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LAB Rokrakstu un reto grāmatu nodaļā K. Strauberga fondā.
Publicēts: Horaz: Studien zur Entwicklungsgeschichte der römischen Dichtkunst der Augustäischen Zeit // LUR. Filoloģijas un filozofijas fakultātes raksti, 1. sēj, Nr. 4 (1931), 161.–360. lpp.
27. 13.02.1929. "Asinsgrupu nozīme paternitātes noteikšanai Latvijā un viņu konstance" *Dr.med.*
asistents **Miķelis Veidemanis** (07.04.1895.–01.04.1945)
Oponenti: R. Adelheims, F. Neireiters, M. Brants.
Manuskripts: Rīga, 1928, 341 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LUB, MVM.
Publicēts: Par asinsgrupu nozīmi tēva noteikšanā Latvijā un šo asinsgrupu pastāvību // Tieslietu Ministrijas Vēstnesis, Nr. 3/4 (1929), 106.–111. lpp.
(Ar norādi, ka tas ir īss izvilkums no disertācijas).
28. 27.02.1929. "Pētījumi par tetanus toksīna un antitoksīna maisījumu izpārslošanu" *Dr.med.*
asistents **Egons Dārziņš** (24.10.1894.–13.08.1966.)
Oponenti: E. Fērmanis, V. Kļimenko, J. Miķelsons (neoficiāli – P. Sniķers, J. Alksnis, E. Paukuls, J. Ruberts, K. Barons, A. Kirhenšteins).
Manuskripts: [B.v., b.g.], 151, xxxvi, 2 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LUB, MVM.
Publicēts: T.p. nos. // LUR. Medicīnas fakultātes sērija, 1. sēj., Nr. 5 (1929), 153.–192^b. lpp.
29. 29.04.1929. "Arsenobenzoli un neosalvarsana bojāšanās klīniskas apstākļos" *Dr.med.*
asistents **Jūlijs Galejs** (24.06.1894.–22.01.1951.) N

- Oponenti: J. Šulcs, C. Amslers, P. Sņķers (neoficiāli – E. Fērmanis).
 Manuskripts: [B.v., b.g.], 181 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LUB, MVM.
 Publicēts: (1) rakstu sērijas veidā: Latvijas Farmaceitu Žurnāls, Nr. 7 (1929), 274.–280. lpp.; Nr. 8 (1929), 300.–310. lpp.; Nr. 9 (1929), 341.–347. lpp.; Nr. 10 (1929), 380.–388. lpp.; Nr. 11 (1929), 423.–439. lpp.; Nr. 12 (1929), 479.–488. lpp.; Nr. 1 (1930), 20.–24. lpp.; Nr. 2 (1930), 46.–53. lpp.; Nr. 3 (1930), 95.–106. lpp.; Nr. 4 (1930), 130.–135. lpp.; Nr. 5 (1930), 169.–181. lpp.
 (2) T.p. nos. – Rīga, 1930, 100 lpp. – Iespiesta disertācija. – Atrodas LAB.
30. 30.04.1929. “Asins morfoloģiskās pārmaiņas pie sifilisa ārstēšanas ar bismutu”
Dr.med.
 ārsts **Jānis Brants** (17.08.1889.–31.03.1944.)
 Oponenti: G. Feders, E. Paukuls, P. Sņķers.
 Manuskripts: [B.v., b.g.], 515, xl lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LUB.
 Publicēts: nav zināms.
31. 17.05.1929. “Über die Verwandbarkeit neuer Farbstoffreagenzien in der qualitativen chemischen Analyse” *Dr.chem.*
 vecākais asistents **Edvīns Ieģrīve** (28.05.1878.–25.04.1944.)
 Oponenti: O. Lucs, A. Kešāns, V. Fišers.
 Manuskripts: Rīga, 1929, 79 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LKVM, 11. f.
 Publicēts: atsevišķu publikāciju veidā žurnālā “Ztschr. f. analyt. Chem.”
32. 10.09.1929. “Baznīcas un ticības dzīve Vidzemes latviešu draudzēs 1710.–1740. g.”
Dr.theol.
 vecākais docents **Ludvigs Adamovičs** (23.09.1884.–17.06.1942.¹⁰)
 Oponenti: K. Kundziņš, L. Arbuzovs (FF), L. Bērziņš (FF).
 Manuskripts: nav zināms.
 Publicēts: plašākas monogrāfijas veidā pēc aizstāvēšanas: Vidzemes baznīca un latviešu zemnieks, 1710.–1740. – Rīga: Ģenerālkomisija Latvijas vidusskolu skolotāju kooperatīvā, 1933, xvi, 659 lpp.
33. 09.10.1929. “Studien über thermische Dissoziation” *Dr.chem.*
 vecākais asistents **Jānis Krustiņsons** (04.03.1892.–01.06.1946.) N
 Oponenti: M. Centneršvērs, V. Fišers, A. Petrikalns.
 Manuskripts: Rīga, 1929, 84 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LKVM, 13. f.
 Publicēts: T.p. nos. // LUR. Ķīmijas fakultātes sērija, 1. sēj., Nr. 3. (1929/1930), 29.–63. lpp.
34. 06.11.1929. “Eksperimentāli pētījumi par cīpslu pušumu dzīšanu” *Dr.med.*
 ārsts **Aleksandrs Bieziņš** (31.08.1897.–18.05.1975.) N
 Oponenti: P. Stradiņš, J. Alksnis, E. Paukuls.
 Manuskripts: Rīga, 1929, 153 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas MVM.
 Publicēts: Experimentelle Untersuchungen über die Heilung von Sehnenwunden // Ztschr. f. orthop. Chir., Bd. 55 (1931), S. 186–221.
35. 04.12.1929. “Fosforskābes atdalīšana kvantitatīvā analīzē bismuta fosfāta veidā” *Dr.chem.*
 privātdocents **Augusts Kešāns** (27.10.1881.–10.04.1954.) N

¹⁰ Šis datums minēts izdevuma “Latvijas Arhīvi” pielikumā ar represēto sarakstiem, līdz tam publikācijās bijis sastopams arī 1943. gads ar jautājuma zīmi.

Oponenti: O. Lucs, A. Petrikalns, V. Fišers.

Manuskripts: Rīga, 1929, 132 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LĶVM, 12. f.

Publicēts: T. p. nos. // LUR. Ķīmijas fakultātes sērija, 1. sēj., Nr. 4 (1929/1930), 65.–126. lpp. – (Ar norādi, ka saīsināta doktora disertācija).

36. 19.02.1930. “Par simetriskiem di-n-alkil-di-feniletāniem un to stereoisomeriju” (“Par simetriskiem di-n-alkil-di-feniletāniem un to stereoisomeriju sakarā ar jautājumu par racemizācijas cēloņiem un mehānismu”¹¹) *Dr.chem.*
vecākais docents **Aleksandrs Liepiņš** (08.12.1880.–21.07.1971.)
Oponenti: O. Lucs, A. Petrikalns, V. Fišers (neoficiāli – B. Bružs, A. Ķešāns).
Manuskripts: nav zināms.
Publicēts: T.p. nos. // LUR. Ķīmijas fakultātes sērija, 1. sēj., Nr. 7 (1930), 145.–227. lpp.
37. 14.05.1930. “Par mīzelvadu plastiku” *Dr.med.*
ārsts **Aleksandrs Baidiņš** (11.12.1888.–12.05.1962.)
Oponenti: P. Stradiņš, R. Adelheims, J. Alksnis (neoficiāli – E. Putniņš).
Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespiestais variants.
Publicēts: T.p. nos. – Rīga: Armijas spiestuve, 1929, 123 lpp. – Iespiesta disertācija. – Atrodas LUB, MVM.
38. 17.05.1930. “Ūdens, minerālvielu un slāpekļa daudzums un grupējums Latvijas purvos” *Dr.agr.*
vecākais docents **Pēteris Nomals** (24.07.1876.–08.08.1949.) N
Oponenti: A. Bušmanis, J. Vārsbergs, P. Kulitāns.
Manuskripts: [B.v.], 1930, 1. d., 582 lp., att., kartes; 2. d.: Purvu skices, kartes (lapas nav numurētas). – Mašīnraksts. – Atrodas Latvijas Lauksaimniecības muzejā “Kalēji” Talsos.
Publicēts: Latvijas purvi // Latvija. Zeme. Daba. Tauta. – Rīga: Valters un Rapa, 1936, 2. sēj., 259.–320. lpp.
39. 21.05.1930. “Über phasische Ein- und Austrittwirkungen der Kokaingruppe am Gefäßpreparat und Versuch einer allgemeinen Wertung der phasischen Eingriffswirkungen überhaupt” *Dr.med.*
asistents **Eduards Rencis** (17.05.1898.–28.08.1962.)
Oponenti: R. Krimbergs, M. Zīle, C. Amslers.
Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespiestais variants.
Publicēts: (1) T.p.nos. – Rīga, 1930, 255 S. – Iespiesta disertācija. – Atrodas LUB, MVM;
(2) On Phasic Introductory and Release Effects of the Cocaine Group on Vessel Preparations and an Attempt at a General Appraisal of Phase Effects. – New York, 1931, 146 p.
40. 24.05.1930. “Eksperimentāli pētījumi par insulīna iespaidu uz olnīcu funkcijām” *Dr.med.*
ārsts **Pēteris Ābele** (13.01.1893.–13.12.1986.)

¹¹ Šāds paplašināts nosaukums figurē LVVA atrodamajā fakultātes paziņojumā par disertācijas aizstāvēšanu.

Oponenti: E. Paukuls, R. Krimbergs, E. Putniņš.

Manuskripts: [B.g., b.v.], 159 lp. – Atrodas LUB, MVM.

Publicēts: (1) Insulīna iespaids uz ovariālo ciklu // Latvijas Ārstu Žurnāls, Nr. 3/4 (1929), 33.–35. lpp.– (Bez norādes par disertāciju).

(2) Experimentelle Untersuchungen über den Einfluss des Insulins auf die Ovarientätigkeit // Arch. f. Gyn., Bd. 147, H. 2 [b.g.].

41. 27.05.1930. “Le problème de la connaissance dans la philosophie de Bergson” (Atziņas problēma Bergsona filozofijā) *Dr.philos.*

privātdocents **Pauls Jurēvičs** (19.11.1891.–06.11.1981.)

Oponenti: P. Zālīte, P. Dāle, T. Celms.

Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespiestais variants.

Publicēts: (1) T.p. nos. // LUR, 17. sēj. (1928), 425.–489. lpp.; 18. sēj. (1928), 61.–109. lpp.; 19. sēj. (1928), 169.–217. lpp.

(2) T.p. nos. – Rīga, 1929, 308 lpp. – (Ar norādi, ka separātnovilkums no LUR. Plašs kopsavilkums latviski. Bez norādes par disertāciju);

(3) T.p. nos. – Paris, 1930.

42. 28.05.1930. “Aplanācijas princips oftalmotonometrijā. Viņa būtība, lietderība, priekšrocības un izredzes” *Dr.med.*

asistents **Kārlis Apinis** (16.03.1895.–03.07.1967.)

Oponenti: E. Jansons, R. Krimbergs, J. Ruberts.

Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespiestais variants.

Publicēts: (1) T.p. nos. // LUR. Medicīnas fakultātes sērija, 1. sēj., Nr. 6 (1930), 193.–230. lpp.;

(2) atsevišķā variantā kā separātnovilkums ar atsevišķu vāku un papildus 227.–230. lpp. tēzes, CV, publikāciju saraksts. – Atrodas LUB.

43. 08.10.1930. “Organisko krāsvielu absorpcijas spektru kvantitatīvas izvērtēšanas mēģinājums” *Dr.chem.technol.*

vecākais docents **Jūlijs Auškāps** (02.06.1884.–03.08.1942.)

Oponenti: A. Petrikalns, V. Fišers, K. Blahers.

Manuskripts: nav zināms.

Publicēts: T.p. nos. // LUR. Ķīmijas fakultātes sērija, 1. sēj., Nr. 12 (1930), 279.–367. lpp.

44. 20.11.1930. “Alt-Riga im Lichte eines humanistischen Lobgedichts vom Jahre 1595 (Bas. Plinius, Encomium Rigae)” *Dr.phil.*

profesors **Arnolds Špeke** (14.06.1887.–27.07.1972.)

Oponenti: K. Straubergs, R. Vipers, A. Tentelis.

Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespiestais variants.

Publicēts: T.p. nos. – Rīga: W.F. Häcker, [1930], 265 S. – Iespiesta disertācija. – Atrodas LUB.

45. 16.12.1930. “Latvijas priedes (*Pinus silvestris* L.) tehniskās īpašības” *Dr.rer.for.*

vecākais docents **Arvīds Kalniņš** (18.08.1894.–17.02.1981.) N

Oponenti: A. Teikmanis, K. Kiršteins, P. Denfers (Meh)

Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespiestais variants.

Publicēts: T.p. nos. // Latvijas Mežzinātniskie Raksti, Nr. 1 (1930), 133 lpp. – Atrodas LUB, LAB, LNB.

46. 17.12.1930. “Deniņu kaula pneumatizācija un tā vaiga izauguma sastrutojums vidusauss iekaisuma gadījumos” *Dr.med.*
 ārsts **Reinholds Voldemārs Sņikeris** (06.12.1893.–06.11.1953.)
 Oponenti: J. Alksnis, J. Prīmanis, P. Stradiņš.
 Manuskripts: [B.v., b.g.], 256 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LUB, MVM.
 Publicēts: nav zināms.
47. 25.03.1931. “Patoloģiski-anatomiski pētījumi par lēpras slimnieku centrālo nervu sistēmu” *Dr.med.*
 asistents **Jānis Vilde** (16.04.1900.–22.04.1971.) N
 Oponenti: J. Širons, R. Adelheims, E. Kalniņš (neoficiāli – J. Prīmanis).
 Manuskripts: Rīga, 1930, 170 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LUB, MVM.
 Publicēts: Histopathologische Untersuchungen über das Zentralnervensystem der Leprakranken // *Ztschr. f. Neur.*, Bd. 133 (1931).
48. 27.03.1931. “Mètres de la poésie grecque monodique” (Grieķu monodiskās lirikas pantmēri) *Dr.phil.*
 vecākais docents **Pēteris Kīkauka** (28.11.1886.– 6.08.1967.)
 Oponenti: Ē. Dīls, K. Straubergs, L. Bērziņš.
 Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespiestais variants.
 Publicēts: Mètres de la poésie grecque monodique (Archiloque, Alcée, Sapho, Anacréon, Corinne, Scolies) // LUR. Filozofijas un filoloģijas fakultātes sērija, 2. sēj., Nr. 1 (1931), 1.–192. lpp. – (Bez norādes par disertāciju).
49. 28.05.1931. “Testamenta spēku apstrīdošu prasības sūdzību juridiskā konstrukcija” *Dr.iur.*
 vecākais docents **Vladimirs Bukovskis** (06.08.1867.–08.07.1937.)
 Oponenti: V. Sinaiskis, A. Lēbers, A. Būmanis.
 Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija disertācijas iespiestais variants.
 Publicēts: T.p. nos. // LUR. Tautsaimniecības un tiesību fakultātes sērija, 1. sēj., Nr. 2 (1930), 201.–368. lpp. – (Bez norādes par disertāciju).
50. 19.11.1931. “Zur Berechnung raschlaufender Scheiberäder” (“Ātri griezošos ripu aplēse”¹²) *Dr.ing.* (Meh)
 vecākais docents **Oskars Habermanis** (27.10.1873.– 30.12.1951.)
 Oponenti: A. Vītols, N. Šīmanis, Č. Klarks.
 Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespiestais variants.
 Publicēts: T.p. nos. // LUR. Mehānikas fakultātes sērija, 1. sēj., Nr. 1 (1929), 1.–92. lpp. – (Bez norādes par disertāciju).

¹² Šāds nosaukuma latviskojums lietots oficiālajā sludinājumā par promociju. Citos izdevumos (piemēram, LUXX) dots citāds darba nosaukuma latviskojums – “Ātri skrejošo ripu aprēķins”.

51. 02.12.1931. “Dolomitu romāncements un hidrauliskais dolomīts” *Dr.chem.technol.*
vecākais docents **Eižens Rozenšteins** (18.04.1886.–13.02.1933.)
Oponenti: V. Fišers, M. Pīmanis, K. Blahers.
Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespiestais variants.
Publicēts: T.p. nos. // LUR. Ķīmijas fakultātes sērija, 2. sēj., Nr. 2 (1931), 25.–144. lpp. – (Bez norādes par disertāciju).
52. 23.02.1932. “Die Idee der Sünde. Ihre Entwicklung in den Hochreligionen des Orients und Occidents” (Grēka ideja augstākās reliģijās) *Dr.theol.*
vecākais docents **Gustavs Menšings** (06.05.1901.–30.05.1978.)
Oponenti: I. Bencingers, K. Kundziņš, L. Adamovičs.
Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts nav oficiāli figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespiestais variants.
Publicēts: T.p. nos. – Leipzig, 1931, 112 S. – (Dati pēc bibliogrāfijas).
53. 16.03.1932. “Aktīvās metilengrupas oksidēšana” *Dr.chem.*
vecākais asistents **Gustavs Vanags** (10.03.1891.–08.05.1965.) N
Oponenti: A. Liepiņš, A. Kešāns, V. Fišers.
Manuskripts: Rīga, 1931. – 204 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LĶVM, 41. f.
Publicēts: T.p. nos. // LUR. Ķīmijas fakultātes sērija, 2. sēj., Nr. 4 (1932), 153.–230. lpp. – (Ar norādi, ka tā ir saīsināta doktordisertācija).
54. 30.04.1932. “Tautu pašnoteikšanās principa tiesiskais saturs” *Dr.iur.*
vecākais docents **Kārlis Dišlers** (20.01.1878.–18.09.1954.)
Oponenti: A. Krugļevskis, H. Albats, Pēteris Lejiņš, sen. (neoficiāli L. Ausējs).
Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespiestais variants.
Publicēts: T.p. nos. // LUR. Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātes sērija, 2. sēj., Nr. 1 (1932), 1.–210. lpp. – (Bez norādes par disertāciju).
55. 24.05.1932. “Livonijas senākās bruņinieku tiesības” *Dr.iur.*
docents **Arveds Švābe** (27.05.1888.–20.08.1959.)
Oponenti: V. Sinaiskis, B. Frēze, A. Būmanis.
Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespiestais variants.
Publicēts: (1) rakstu sērijas veidā: Tieslietu Ministrijas Vēstnesis, Nr. 5 (1929), 144.–151. lpp.; Nr. 6 (1929), 195.–204. lpp.; Nr. 7/8 (1929), 272.–285. lpp.; Nr. 1/2 (1930), 14.–37. lpp.; Nr. 5/6 (1930), 157.–182. lpp.; Nr. 11/12 (1930), 404.–421. lpp.; Nr. 3/4 (1931), 116.–125. lpp.; Nr. 8/9 (1931), 333.–344. lpp.; Nr. 11/12 (1931), 429.–464. lpp.
(2) Livonijas senākās bruņinieku tiesības Teksts un avotu kritika. – Rīga: A. Gulbis, 1932., 175 lpp. – Iespiesta disertācija. – (Bez norādes par disertāciju). – Atrodas LUB.
56. 26.05.1932. “Zālāju augu sabiedrības augu ārējo augšanas apstākļu veidojums” *Dr.agr.*
vecākais docents **Jānis Vārsbergs** (05.05.1879.–23.02.1961.)
Oponenti: P. Nomals, Pauls Lejiņš, P. Kulitāns.

Manuskripts: nav zināms.
Publicēts: nav zināms.

57. 05.11.1932. "Dzimuma dziedzeru, sevišķi ovariju, attīstība pie zirga embrioniem" *Dr.med.vet.*
vecākais docents **Rūdolfs Grapmanis** (22.01.1884.–24.12.1949.) N
Oponenti: L. Kundziņš, K. Kangro, N. Lebedinskis (MD).¹³
Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespiestais variants.
Publicēts: T.p. nos. // LUR. Veterinārmedicīnas fakultātes sērija, 1. sēj., Nr. 1 (1931), 1.–168. lpp., attēli uz atsevišķām lapām. – (Bez norādes par disertāciju).
58. 16.11.1932. "Klīniski un kolloīdķīmiski pētījumi par paradoksām reakcijām" *Dr.med.*
asistents **Kristaps Rudzītis** (23.04.1899.–27.02.1978.) N
Oponenti: R. Krimbergs, C. Amslers, M. Zīle.
Manuskripts: Rīga, 1932, 104 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LUB.
Publicēts: Klīniski un kolloīdķīmiski pētījumi par paradoksām reakcijām = Klinisches und kolloidchemisches [Untersuchungen] über paradoxe Reaktionen. – Rīga, 1932, 154 lpp. – (Teksts pararalēli latviešu un vācu valodā). – Atrodas LUB, MVM.
59. 23.11.1932. "Par histērisko reakciju un viņas konstitucionāliem pamatiem" *Dr.med.*
asistents **Verners Kraulis** (10. 04.1904.–15.02.1944.)
Oponenti: H. Buduls, E. Kalniņš, F. Neireiters.
Manuskripts: Rīga, 1932, 229 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LUB, MVM.
Publicēts: Zur Vererbungweise der hysterischen Reaktion // Zg. f. N. Ps., Bd. 146 (1931).
60. 17.12.1932. "Dostojevskas reliģijas problēmas" *Dr.theol. cand.theol.* **Alberts Freijis** (21.04.1903.–22.11.1968.)
Oponenti: V. Maldonis, P. Dāle (FF), L. Adamovičs.
Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespiestais variants.
Publicēts: (1) T.p. nos. – Rīga, 1932, 144 lpp. – Atrodas LAB, Lutera akadēmijas bibliotēkā.
(2) Dostojevskas reliģiskā attīstība // Burtnieks, Nr. 10–12 (1931), 3.–35. lpp. – (Bez norādes par disertāciju).
61. 17.01.1933. "Par tīfa-paratīfa toksiskām vielām un *Schwartzman*'a fenomenu" *Dr.med.*
ārsts **Nikolajs Stoligvo** (25.09.1900.–23.01.1976.) N
Oponenti: E. Fērmanis, V. Kļimenko, E. Dārziņš.
Manuskripts: Rīga, 1932, 152 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas MVM.
Publicēts: nav zināms.

¹³ R. Grapmaņa personiskajā lietā atrodama L. Kundziņa un K. Kangro atsauksme, kur minēts, ka atsauksmi devis arī N. Lebedinskis, tomēr sludinājumā oponenti nav minēti, tāpēc nav skaidrs, cik oponentu īsti bijis – divi vai arī vēl trešais (no citas fakultātes).

62. 10.03.1933. "Pirmskristietības un Jēzus attiecības pret īpašumu" *Dr.theol.*
privātdocents **Jānis Rezevskis** (01.03.1872.–01.07.1941.)
Oponenti: K. Kundziņš, I. Bencingers, L. Adamovičs.
Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespējamais variants.
Publicēts: (1) T.p. nos. – Rīga, 1933, 173 lpp. – Atrodas LU Teoloģijas fakultātes bibliotēkā, iesieta klāt pie: *Sanders, J.* Vai Jesus bija juds? – Rīga: Valters un Rapa, 1927.
(2) T.p. nos. – Rīga, 1933, 177 lpp. – Iespējamā disertācija. – Atrodas LNB, LAB, Lutera akadēmijas bibliotēkā.
63. 31.03.1933. "Pārōzis jeb sirds apcietināšanas problēma Jēzus līdzībās"¹⁴ (Jēzus līdzības un sirdsapcietināšanās (*porosis*) problēma mūsu kanoniskajos evaņģēlijos) *Dr.theol.*
mācītājs **Ādams Mačulāns** (10.12.1864.–28.01.1959.)
Oponenti: K. Kundziņš, J. Rezevskis, T. Grīnbergs.
Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespējamais variants.
Publicēts: (1) T.p. nos., 121 lpp. – Atrodas LU Teoloģijas fakultātes bibliotēkā, iesieta klāt pie: *Sanders, J.* Vai Jesus bija juds? – Rīga: Valters un Rapa, 1927, 1.–121. lpp.
(2) T.p. nos. – Rīga, 1933, 121 lpp. – Iespējamā disertācija. Atrodas LU Teoloģijas fakultātes bibliotēkā, Lutera akadēmijas bibliotēkā.
64. 06.04.1933. "Über einige Probleme der Radialtriangulation" (Par dažām radiāltriangulācijas problēmām) *Dr.ing.* (I)
profesors **Alvils Buhholcs**¹⁵ (04.11.1880.–17.09.1972.)
Oponenti: J. Cizarēvičs, J. Balodis, E. Laimiņš.
Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespējamais variants.
Publicēts: T.p. nos. // LUR. Inženierzinātņu fakultātes sērija, 1. sēj., Nr. 6 (1933), 193.–332. lpp.
65. 07.04.1933. "Dzīvojamā rija Latvijā" *Dr.arch.*
docents **Pauls Kundziņš** (04.02.1888.–08.11.1983.)
Oponenti: E. Laube, K. Rončevskis, P. Šmits (FF).
Manuskripts: nav zināms.
Publicēts: T.p. nos. // LUR. Arhitektūras fakultātes sērija, 1. sēj., Nr. 7 (1934), 377.–624. lpp. – (Paplašināts disertācijas variants).
66. 06.05.1933. "Die graphische Berechnung von Pfahlrosten für Kaimauern" (Krastmalu pāju režģu grafiskā aplēse) *Dr.ing.* (I)
vecākais docents **Aleksandrs Labutins** (24.08.1880.–21.06.1970.)
Oponenti: E. Jakobi, E. Veiss, E. Ziemeļis.

¹⁴ Šāds nosaukums figurē LVVA atrodamajā fakultātes paziņojumā par disertācijas aizstāvēšanu, bet iekavās dotais nosaukums ir atrodams LXXX.

¹⁵ Nereti rakstos lietoti atšķirīgi uzvārda latviskojumi, bet transkripcija ar diviem *h* uzskatāma par pareizāku ekvivalentu oriģinālrakstībai *Buchholz*.

- Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespiestais variants.
Publicēts: T.p. nos. // LUR. Inženierzinātņu fakultātes sērija, 1. sēj., Nr. 7 (1933), 333.–368. lpp. – (Īss variants bez norādes par disertāciju).
67. 16.05.1933. “Pētījumi par biokolloidu koagulāciju ar organiskām vielām un sāļīm” *Dr.chem.*
vecākais asistents **Bruno Jirgensons** (16.05.1904.–08.10.1982.)
Oponenti: A. Petrikalns (saslimušā A. Janeka vietā), O. Lucs, V. Fišers.
Manuskripts: Rīga, 1932. novembrī, 147 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LUB, LKVM, 19. f.
Publicēts: nav zināms, ir daudz atsevišķu publikāciju par disertācijas tēmu.
68. 27.05.1933. “Pētījumi par slodzēta objekta virsmas izveidojuma iespaidu uz mēģinājuma slodzēšanas rezultātiem smilts būvgruntīs” *Dr.ing.* (I)
vecākais docents **Edmunds Ziemelis** (07.11.1880.–28.06.1970.) N
Oponenti: M. Bīmanis, E. Jakobi, M. Vegners.
Manuskripts: Rīga, 1933, 64 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LUB.
Publicēts: nav zināms.
69. 30.05.1933. “Zemes fizikas dinamika un auglība” *Dr.agr.*
docents **Jānis Apsītis** (16.06.1886.–18.10.1952.) N
Oponenti: J. Vārsbergs, P. Kulitāns, K. Kiršteins.
Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespiestais variants.
Publicēts: Zemes fizisko īpašību dinamika un viņas auglība sakarā ar apstrādāšanu // LUR. Lauksaimniecības fakultātes sērija, 1. sēj., Nr. 12 (1930).
70. 30.05.1933. “Galvojums civiltiesībās” *Dr.iur.*
vecākais docents **Aleksandrs Būmanis** (12.12.1881.–17.08.1937.)
Oponenti: V. Sinaiskis, A. Švābe, Pēteris Lejiņš.
Manuskripts: nav zināms.
Publicēts: LUB ir vienīgi lapa ar tēzēm aizstāvēšanai. Darbs akceptēts 1932. gada 10. novembrī iespiešanai LUR Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātes sērijā, bet nav publicēts.
71. 23.11.1933. “Par ūdens chlōrsaistāmspējas noteikšanas metodēm un tās praktisko nozīmi ūdens higiainā” *Dr.med.*
asistents **Viktors Mīlenbahs** (11.10.1898.–15.03.1986.)
Oponenti: R. Krimbergs, V. Fišers (K), E. Fērmanis, (neoficiāli – J. Pīmanis).
Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespiestais variants.
Publicēts: T.p. nos. – Rīga, 1933, 161 lpp. – Iespiesta disertācija. – Atrodas LUB.
72. 30.11.1933. “Pētījumi par izolēta vardes muskuļa svara pārmaiņām izotoniskā Ringera šķīdinājumā atkarībā no temperatūras pārmaiņām un ķīmisku vielu iedarbības” *Dr.med.*
asistents **Jānis (Alfrēds) Skuja** (14.04.1886.–05.03.1983.) N
Oponenti: E. Rencis, C. Amslers, E. Paukuls (neoficiāli – R. Krimbergs).
Manuskripts: Rīga, 1932. – 145 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LUB, MVM.

(LUB glabājas arī pirmais disertācijas variants “Pētījumi par izolēta vardes muskuļa svāra pārmaiņām izotoniskā Ringera šķīdinājumā atkarībā no temperatūras pārmaiņām”. – Rīga, 1930, 104 lp.)

Publicēts: nav zināms.

73. 21.12.1933. “Salīdzināmi novērojumi par mēchanisko un ķīmisko radzenes tetovēšanu” *Dr.med.*
 asistents **Kārlis (Voldemārs) Balodis** (05.05.1889.–26.12.1964.) N
 Oponenti: J. Ruberts, E. Jansons, E. Paukuls.
 Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespiestais variants.
 Publicēts: T.p. nos. – Rīga, 1933, 193 lpp. – Iespiesta disertācija. – Atrodas LUB.
74. 18.01.1934. “Eksperimentāli pētījumi par dažām Rīgas *virus fixe* īpašībām” *Dr.med.*
 asistents **Jānis Alfrēds Kaktiņš** (15.02.1892.–24.03.1955.)
 Oponenti: R. Adelheims, E. Fērmanis, E. Dārziņš.
 Manuskripts: [B.g., b.v.], 140 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas MVM, LAB.
 Publicēts: Über einige biologische Eigenschaften des in Riga verwandten *Virus fixe*. 1. Mitteilung // Ztschr. f. Imm. – Bd. 72, 6/6 (1931).
75. 09.03.1934. “Ar elastīgu koka pāju ledgriežu izveidošanu saistīti pamatliekoši jautājumi” *Dr.ing.* (1)
 vecākais docents **Arturs Tramdāhs** (14.09.1884.–24.06.1970.) N
 Oponenti: P. Pāvulāns, E. Ziemeļis, E. Jakobi.
 Manuskripts: nav zināms.
 Publicēts: nav zināms.
76. 27.04.1934. “Plūdu ūdeņu noteces daudzums nelielos baseinos Latvijā” *Dr.ing.* (1)
 vecākais docents **Maksimilians Vegners** (22.07.1884.–02.01.1962.)
 Oponenti: M. Bīmanis, J. Cizarēvičs, E. Jakobi.
 Manuskripts: Rīga, 1934, 230 lp., tab. – Mašīnraksts. – Atrodas LUB.
 Publicēts: (1) T.p. nos. // LUR. Inženierzinātņu fakultātes sērija, 1. sēj., Nr. 9 (1935), 385.–504. lpp. – (Bez norādes par disertāciju);
 (2) Pētījumi par plūdu ūdeņu noteces gaitu un daudzumu // Mērniecības un Kultūrtehnikas Vēstnesis, Nr. 7–8 (1934), 87.–95. lpp.
77. 17.05.1934. “Arabieši Vecajā Derībā un viņu attiecības ar izraēliešiem” *Dr.theol.*
 privātdocents **Eduards Zicāns** (10.10.1884.–30.04.1946.)
 Oponenti: I. Bencingers, J. Rezevskis, V. Maldonis.
 Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespiestais variants.
 Publicēts: T.p. nos. – Rīga, 1934, 256 lpp. – Iespiesta disertācija. – Atrodas LAB, LNB.
78. 24.05.1934. “Johimbīns un veģetatīvā nervu sistēma” *Dr.med.*
 subasistents **Pēteris Vegers** (22.06.1904.–07.09.1991.)
 Oponenti: E. Rencis, M. Zīle, C. Amslers.
 Manuskripts: [B.v., b.g.], 141 lp. – Atrodas MVM.
 Publicēts: nav zināms.

79. 22.11.1934. "Par velkmes patēriņu ūdenscauruļu katlos" *Dr.ing.* (Meh)
jaunākais asistents **Arturs Ziņģītis** (10.02.1901.–02.10.1973.) N
Oponenti: Č. Klarks, O. Habermanis, A. Vītols.
Manuskripts: Rīga, 1933, 38 lp., tab., rasējumi. – Mašīnraksts. – Atrodas LUB.
Publicēts: nav zināms.
80. 06.12.1934. "Grafoanalītiska metode paastrinājuma centra un centroīdu noteikšanai komplanā kustībā" *Dr.ing.* (Meh)
vecākais docents **Nikolajs Rozenauers** (26.11.1890.–21.03.1970.)
Oponenti: O. Habermanis, N. Šīmanis, J. Vītols (Arh).
Manuskripts: nav zināms.
Publicēts: T.p. nos. // LUR. Mehānikas fakultātes sērija, 1. sēj., Nr. 8 (1935),
249.–276. lpp. – (Bez norādes par disertāciju).
81. 07.12.1934. "Salīdzināmas studijas par atsperecēšu un atsperkultivatoru zariem un viņu darbu" *Dr.agr.*
vecākais docents **Arvīds Lepiks** (18.09.1889.–27.03.1965.) N
Oponenti: P. Denfers (Meh), J. Vārsbergs, J. Apsītis.
Manuskripts: nav zināms.
Publicēts: T.p. nos. // LUR. Lauksaimniecības fakultātes sērija, 3. sēj., Nr. 4
(1937), 241.–323. lpp. – Atrodas LAB, LNB.
82. 20.12.1934. "Eksperimentāli pētījumi par trofiskām čūlām ekstremitātē pēc *n.ischiadicus* bojājuma" *Dr.med.*
ārste **Anna Bormane** (03.04.1896.–02.10.1990.) N
Oponenti: A. Bieziņš, J. Alksnis, P. Stradiņš.
Manuskripts: Rīga, 1934, 151 lp., zīm. un fotogrāfijas pielikumā.
Mašīnraksts. – Atrodas LUB, MVM. – (LUB glabājas arī disertācijas pirmais variants "Klīniski un eksperimentāli novērojumi par trofisko čūlu etioloģiju, patoģenēzi un terapiju". – Rīga, 1932, 255 lpp.)
Publicēts: nav zināms.
83. 24.01.1935. "Latviete no antropoloģiskā viedokļa" *Dr.med.*
asistente **Lūcija Jeruma-Krastiņa** (12.11.1899.–23.09.1968.)
Oponenti: G. Reinhards, E. Fērmanis, J. Prīmanis, (neoficiāli – M. Liepiņa (FF)).
Manuskripts: Rīga, 1934, 303 lp. – Atrodas MVM, LNB.
Publicēts: Die Lettin vom anthropologischen Standpunkt // LUR. Medicīnas fakultātes sērija, 2. sēj., Nr. 1 (1935), 1.–192^d. lpp. – (Bez norādes par disertāciju).
84. 06.04.1935. "Inženierestētika tiltu veidojumos un tās atkarība no būvmehānikas"¹⁶ *Dr.ing.* (I)
vecākais docents **Eduards Veiss** (06.07.1886.–16.01.1966.)
Oponenti: A. Tramdahs, P. Pāvulāns, V. Frosts (FF).
Manuskripts: nav zināms.
Publicēts: nav zināms.
85. 11.04.1935. "Par patoloģiski anatomiskām pārmaiņām organismā pēc saindējumiem ar avertīnu" *Dr.med.*
asistents **Teodors Miķelis Vītols** (01.10.1903.–03.11.1958.)

¹⁶ Sākotnējā fakultātes paziņojumā, kas atrodams LVVA, ir cits nosaukums ("Tiltu izveidošana, apskatīta no inženier-aistētiska viedokļa, ievērojot pēdējās sakarību ar būvmehāniku"), kas labots īsi pirms aizstāvēšanas.

Oponenti: P. Stradiņš, E. Paukuls, J. Alksnis.

Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespiestais variants.

Publicēts: T.p. nos. // LUR. Medicīnas fakultātes sērija, 1. sēj., Nr. 13 (1934), 353.–510. lpp. – (Bez norādes par disertāciju).

86. 16.05.1935. “Par aksiālo propelleru turbīnu divdimensionālo aprēķinu” *Dr.ing.* (Meh)
privātdocents **Aleksandrs Delvigs** (19.09.1891.–05.06.1975.)
Oponenti: A. Vītols, O. Habermanis, K. Rezevskis.
Manuskripts: nav zināms.
Publicēts: On the theoretical shapes of the guide and runner vanes in the two-dimensionally calculated propeller turbines // LUR. Mehānikas fakultātes sērija, 2. sēj., Nr. 11 (1938).
87. 29.05.1935. “Termiskas un elpošanas norises inficētos augos vai to daļās” *Dr.agr.*
vecākais docents **Maksis Eglītis** (13.04.1892.–01.05.1974.)
Oponenti: J. Vārsbergs, P. Delle, P. Dēрманis.
Manuskripts: [B.v.], 1935, [97 lp]. – Novilkums. – Atrodas LU Botānikas muzejā.
Publicēts: Der Einfluss der Infektion auf die Temperatur und die Kohlensäureabgabe bei Kartoffeln // *Phytopatholog. Ztschr.*, Bd. 5 (1933).
88. 19.10.1935. “*Bacterium bipolare* bioloģiskās īpašības un tā radītās mājkustoņu slimības” *Dr.med.vet.*
privātdocents **Miķelis Rolle** (13.02.1892.–07.06.1979.)
Oponenti: A. Kirhenšteins (Lauks), E. Dārziņš (Med), R. Grapmanis.
Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespiestais variants.
Publicēts: T.p. nos. // LUR. Veterinārmedicīnas fakultātes sērija, 1. sēj., Nr. 2 (1935), 169.–240. lpp. – (Bez norādes par disertāciju).
89. 21.01.1936. “Pētījumi par Latvijas Universitātes studentu veselības stāvokli un tā sakaru ar konstitūciju” *Dr.med.*
asistents **Nikolajs Raimonds Vētra** (01.07.1897.–17.09.1955.)
Oponenti: G. Feders, V. Kļimenko, J. Miķelsons.
Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespiestais variants.
Publicēts: (1) T.p. nos. // LUR. Medicīnas fakultātes sērija, 2. sēj., Nr. 3 (1935), 296.–420. lpp. – (Bez norādes par disertāciju);
(2) T.p. nos. – Rīga, 1935, 295 lpp. – Atrodas LAB, MVM.
90. 29.01.1936. “Eksperimentāli un klīniski pētījumi par dažiem miega un nomierināšanas līdzekļiem un to nozīmi diabēta terapijā” *Dr.med.*
asistente **Marta Vīgante** (18.03.1900.–11.01.1966.) N
Oponenti: E. Rencis, E. Kalniņš, J. Miķelsons.
Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespiestais variants.
Publicēts: T.p. nos. // LUR. Medicīnas fakultātes sērija, 2. sēj., Nr. 2 (1935), 194.–294. lpp.

91. 29.04.1936. "Kvantitatīvi pētījumi par borskābes un spirta liesmas reakciju un mazu bora daudzumu ātra kvantitatīva noteikšana" *Dr.chem.*
vecākais asistents **Valdemārs Štāls** (05.04.1889.–??.07.1979.)
Oponenti: O. Lucs, A. Petrikalns, A. Ķešāns.
Manuskripts: nav zināms.
Publicēts: (1) Kvantitatīvi pētījumi par borskābes un spirta liesmas reakciju // LUR. Ķīmijas fakultātes sērija, 1. sēj., Nr. 13 (1930), 369.–400. lpp.
(2) Mazu bora daudzumu ātra kvantitatīva noteikšana pēc liesmas krāsošanās spilgtuma // LUR. Ķīmijas fakultātes sērija, 1. sēj., Nr. 14 (1930), 401.–407. lpp. – (Bez norādes par disertāciju).
92. 07.05.1936. "Dzelzceļu sistēmu pamatprincipi un izveidošanās" *Dr.ing.* (1)
vecākais docents **Gustavs Klaustiņš** (09.09.1880.–03.05.1937.)
Oponenti: J. Cizarēvičs, M. Robs, A. Tramdahs.
Manuskripts: Rīga, 1936, 101 lp., tab. – Mašīnraksts. – Atrodas LUB.
Publicēts: nav zināms.
93. 12.05.1936. "Pētījumi par Kurzemes Meldzeres rajona brūnoglēm" *Dr.chem.technol.*
vecākais docents **Mārtiņš Prīmanis** (24.01.1878.–11.12.1950.)
Oponenti: A. Ķešāns, K. Blahers, J. Auškāps.
Manuskripts: nav zināms.
Publicēts: T.p. nos. // LUR. Ķīmijas fakultātes sērija, 3. sēj., Nr. 6 (1936), 227.–314. lpp. – (Bez norādes par disertāciju).
94. 22.05.1936. "Der phaenomenologische Idealismus Husserls" *Dr.philos.*
privātdocents **Teodors Celms** (14.06.1893.–14.02.1989.)
Oponenti: P. Dāle, P. Jurēvičs, P. Zālīte.
Manuskripts: nav zināms, jo iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija disertācijas iespiestais variants.
Publicēts: (1) T.p. nos. // LUR, 19. sēj. (1928), 251.–442. lpp.
(2) atsevišķā novilkumā: T.p. nos., 1928. – (Bez norādes par disertāciju);
(3) El idealismo fenomenologico de Husserli. Madrid: Reviste de Occidente, 1931, 214 lpp.
95. 23.05.1936. "Latvijas rozes" *Dr.rer.nat.*
privātdocents **Pauls Galenieks** (23.02.1891.–15.05.1962.) N
Oponenti: nav zināmi.
Manuskripts: [B.v.], 1936, 114 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas pie P. Galenieka meitas Ventas Smagares. Viens manuskripta eksemplārs nostrifikācijas gaitā 40. gados ticis nodots Ļeņina bibliotēkai Maskavā.
Publicēts: Latvijas PSR flora. – Rīga: Latvijas valsts izdevniecība, 1957, 3. sēj., 33.–128. lpp.
96. 23.05.1936. "Govslopu mastiņu etioloģija Lietuvā" *Dr.med.vet.*
veterinārārsts **Jūlijs (Jūlijs) Savickis** (18.05.1904.–31.08.1977.)
Oponenti: A. Kirhenšteins (Lauks), V. Brencēns, M. Rolle.
Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespiestais variants.
Publicēts: T.p. nos. – Rīga: LU Studentu padomes grāmatnīcas izdevums, 1936, 55 lp., tab., fotogr. – Iespiesta disertācija. – Atrodas LUB.

97. 19.09.1936. "Pētījumi par zirga plaušu embrionālo attīstību" *Dr.med.vet.*
asistents **Arturs Vītums** (23.10.1904.–27.07.1999.)
Oponenti: L. Kundziņš, J. Pīmanis (Med), R. Grapmanis.
Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespiestais variants.
Publicēts: T.p. nos. // LUR. Veterinārmedicīnas fakultātes sērija, 1. sēj., Nr. 3 (1936), 241.–368. lpp. – (Bez norādes par disertāciju).
98. 30.09.1936. "Pētījumi par pienskābes dīgļu tīrkultūrām un to ražoto acetilmetilkarbinolu" *Dr.pharm.*
cand.pharm. **Jūlijs Ruments** (14.12.1900.–15.01.1943.)
Oponenti: G. Vanags, E. Svirlovskis, E. Zariņš.
Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespiestais variants.
Publicēts: (1) rakstu sērijas veidā ar t.p. nos.: Latvijas Farmaceitu Žurnāls, Nr. 7 (1935), 275.–284. lpp.; Nr. 8 (1935), 331.–340. lpp.; Nr. 9 (1935), 361.–371. lpp.; Nr. 10 (1935), 417.–425. lpp.; Nr. 11. (1935), 458.–467. lpp.; Nr. 12 (1935), 492.–505. lpp.; Nr. 1 (1936), 11.–23. lpp.; Nr. 2 (1936), 60.–73. lpp.; Nr. 3 (1936), 106.–114. lpp.; Nr. 4 (1936), 162.–169. lpp.; Nr. 7 (1936), 304.–313. lpp.; Nr. 9 (1936), 378.–387. lpp.
(2) T.p. nos. – Rīga, 1936, 131 lpp. – Iespiesta disertācija. – Atrodas LAB.
99. 20.10.1936. "Baznīcu celtniecība latvju Vidzemē zviedru valdības pēdējos piecdesmit gados (1660.–1710.)" *Dr.arch.*
vecākais docents **Pauls Kampe** (10.04.1885.–23.02.1960.)
Oponenti: P. Kundziņš, A. Krūmiņš, L. Adamovičs (Teol).
Manuskripts: [B.v., b.g.], 275 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LUB.
Publicēts: Baznīcu celtniecība Vidzemē zviedru valdības pēdējos piecdesmit gados (1660.–1710.) // LUR. Arhitektūras fakultātes sērija, 2. sēj., Nr. 2 (1937), 17.–237. lpp. – (Bez norādes par disertāciju).
100. 29.10.1936. "Latviešu sabiedriski saimnieciskie veidojumi tautiskās atmodas laikmetā" *Dr.oec.*
vecākais docents **Eduards Balodis** (26.05.1880.–01.10.1951.) N
Oponenti: E. Birkhāns, K. Puriņš, V. Vītols.
Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespiestais variants.
Publicēts: T.p. nos. – Rīga, 1935, 367 lpp. – Iespiesta disertācija. – Atrodas LAB, LNB.
101. 04.11.1936. "Para-oksiazobenzola reakcija ar organomagnija savienojumiem" *Dr.chem.*
vecākais asistents **Alfrēds Tauriņš** (20.08.1904.–17.12.1986.)
Oponenti: O. Lucs, G. Vanags, A. Ķešāns.
Manuskripts: [B.v.], 1936, 119, v lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LUB.
Publicēts: (1) T.p. nos. // LUR. Ķīmijas fakultātes sērija, 4. sēj., Nr. 1 (1938), 1.–56. lpp. – (Norāde, ka saīsināta doktora disertācija);
(2) Die Reaktion zwischen p-oxyazobenzol und Organo-magnesiumverbindungen // J. f. prakt. Chem. N. F., Bd. 49, H. 1–2 (1937), S. 1–29.

102. 12.11.1936. "Latvijas tirdzniecības kuģniecība" *Dr.oec.*
vecākais docents **Jānis Kārklis** (21.09.1877.–22. 06.1955.)
Oponenti: E. Birkhāns, V. Kosinskis, V. Vītols.
Manuskripts: nav zināms.
Publicēts: LUB atrodas lapiņa ar aizstāvēšanai izvirzītajām tēzēm; pilns teksts it kā ticis iesniegts iespiešanai LUR, bet nav publicēts.
103. 21.11.1936. "Nosusināšanas ietekme priedes un egles pieaugumā purvaugsnēs Latvijā" *Dr.rer.for.*
vecākais docents **Rūdolfs Markus** (28.12.1895.–18.07.1984.)
Oponenti: P. Nomals, A. Teikmanis, K. Kiršteins.
Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts nav oficiāli figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespiestais variants.
Publicēts: T.p. nos. // Latvijas Mežu Pētīšanas Stacijas Raksti, 5. sēj. (1936), 204 lpp.
104. 21.11.1936. "Pētījumi par piena trieku" *Dr.med.vet.*
veterinārārsts **Nikolajs Meistars** (1901.–1944.)
Oponenti: V. Brencēns, M. Rolle, J. Amtmanis.
Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts nav oficiāli figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespiestais variants.
Publicēts: T.p. nos. – Rīga: LU Studentu padomes grāmatnīcas izdevums, 1936, ii, 153 lp. – Uz rotatora pavairots. – Atrodas LUB, LVVA, 6787. f., 1.apr., 16. l.
105. 20.01.1937. "Par aknu un smadzeņu attiecībām" *Dr.med.*
ārsts **Vladimirs Nikolajevs** (22.12.1903.–30.04.1975.)
Oponenti: M. Brants, E. Paukuls, R. Adelheims.
Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespiestais variants.
Publicēts: T.p. nos. – Jelgava, 1936, 281 lpp. – Iespiesta disertācija. – Atrodas LAB, MVM.
106. 10.03.1937. "Pētījumi par Latvijas paparžu ekstraktiem" *Dr.pharm.*
vecākais docents **Jānis Maizīte** (10.05.1883.–14.02.1950.) N
Oponenti: G. Vanags, E. Svirlovskis, E. Zariņš.
Manuskripts: Rīga, 1936, 303 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LĶVM, 26. f.
Publicēts: nav zināms.
107. 24.04.1937. "Dziju piepūles [maiņa] gredzenu vērpsšanas procesā un gredzenvērpjamo mašīnu vārpstiņu apgriezīgu regulēšanas teorija" *Dr.ing.* (Meh)
docents **Nikolajs Reinfelds** (08.04.1899.–?)
Oponenti: K. Rezevskis, N. Rozenauers, G. Taube.
Manuskripts: [B.v., b.g.], 200 lp. – Mašīnraksts + albums ar dziju paraugiem. – Atrodas LUB.
Publicēts: nav zināms.
108. 08.05.1937. "Satiksmes ceļu problēma Latvijā un kaimiņvalstīs" *Dr.ing.* (I)
vecākais docents **Eduards Ramanis** (16.12.1874.–1944.)
Oponenti: M. Robs (sākotnēji par oponentu bija noteikts G. Klaustiņš, bet viņš pēc īsas slimības miris 03.05.1937.), A. Krastiņš, J. Leimanis.

Manuskripts: nav zināms.

Publicēts: nav zināms.

109. 11.05.1937. “Zemju norobežošanas tehnika un zemju atsavināšanas dokumenti Ordeņa laika Vidzemē” *Dr.ing.* (I)
vecākais docents **Jānis Balodis** (10.10.1878.–04.05.1978.)
Oponenti: A. Buhholcs, V. Jungs, A. Švābe (FF).
Manuskripts: nav zināms; LVVA 7427. fonda, 6. apraksta 249. lietā ir plašākas oponentu atsauksmes, kas ļauj spriest par darba saturu.
Publicēts: nav zināms.
110. 13.05.1937. “Zemes garozas kustību ietekme vertikālās uzmērīšanas darbos Latvijā un pārējā Baltijas jūras piekrastē” *Dr.ing.* (I)
vecākais asistents **Jānis Biķis** (25.10.1897.–31.08.1962.) N
Oponenti: M. Bīmanis, A. Buhholcs, E. Jakobi.
Manuskripts: Rīga, 1937, 219 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LUB.
Publicēts: nav zināms.
111. 20.05.1937. “Hibridoloģiskas un embrioloģiski-citoloģiskas studijas par *Digitalis* ģinti” *Dr.pharm.*
profesors **Eduards Svirlovskis** (10.11.1874.–9.05.1949.) N
Oponenti: N. Malta, J. Maizīte, E. Zariņš.
Manuskripts: nav zināms.
Publicēts: *Hibridologische Studien in der Gattung Digitalis // J. of Genetics*, Vol. 27, No. 3 (1939), pp. 533–539.
112. 21.05.1937. “Sienu siltuma caurvadišanas pārbaudes pamati” *Dr.ing.* (I)
docents **Eduards Jākobsons** (07.06.1896.–31.12.1969.)
Oponenti: A. Tramdahs, E. Ziemeļis, E. Veiss.
Manuskripts: [B.v.], 1937, 216 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LUB.
Publicēts: nav zināms.
113. 26.05.1937. “*Plexus brachialis* un *plexus lumbo-sacralis* attīstība cūkas un zirga embrijos” *Dr.med.vet.*
privātdocents **Pāvils Ozoliņš** (20.11.1895.–11.11.1988.) N
Oponenti: L. Kundziņš, R. Grapmanis, J. Pīmanis (Med).
Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespējais variants.
Publicēts: T.p. nos. // LUR. Veterinārmedicīnas fakultātes sērija, 1. sēj., Nr. 4 (1937), 369.–442. lpp. – (Bez norādes par disertāciju).
114. 29.05.1937. “Kara iespaids uz tiesisko apziņu” *Dr.iur.*
vecākais docents **Pēteris Lejiņš**, sen. (09.10.1879.–28.10.1960.)
Oponenti: K. Dišlers, P. Mincs, V. Sinaiskis.
Manuskripts: Rīga, 1937, 180 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LUB.
Publicēts: nav zināms.
115. 16.10.1937. “Darba spēka problēma Latvijas lauksaimniecībā” *Dr.agr.*
docents **Pēteris Starcs** (29.01.1887.–13.10.1968.)
Oponenti: E. Širons (TT), P. Kreišmanis, F. Neilands, J. Bokalders.
Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespējais variants.

- Publicēts: T.p. nos. // Latvijas Lauksaimniecības Ekonomiskā Institūta Raksti, 1. sēj. (1934), 182 lpp. – (Bez norādes par disertāciju).
- 116.25.11.1937. “Ienākuma nodoklis Latvijā” *Dr.oec.*
vecākais docents **Kārlis Puriņš** (05.10.1883.–25.06.1947.)
Oponenti: J. Kārklīšs, K. Dišlers, E. Širons.
Manuskripts: nav zināms.
Publicēts: darbs pēc aizstāvēšanas 1937. gada decembrī ticis iesniegts LUR, bet nav publicēts.
- 117.20.01.1938. “Amputācijas stumbrs un protēze” *Dr.med.*
ārstis **Raimunds Pavasars** (10.03.1902.–27.04.1985.)
Oponenti: A. Bieziņš, J. Alksnis, P. Stradiņš.
Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespiestais variants.
Publicēts: T.p. nos. – Rīga, 1937, 437 lpp. – Iespiesta disertācija. – Atrodas LNB, LAB, MVM.
- 118.04.02.1938. “Friča Bārdas pasaules uzskats” *Dr.phil.*
rakstniece **Zenta Mauriņa** (15.12.1897.–25.04.1978.)
Oponenti: L. Bērziņš, S. Kolbuševskis, P. Dāle.
Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespiestais variants.
Publicēts: T.p. nos. – Rīga: Valtera un Rapas apgādniecība, 1938, 202 lpp. – Iespiesta disertācija. – Atrodas LUB.
- 119.11.02.1938. “Par Liepājas dūņu lietāšanu ginaikoloģijā” *Dr.med.*
asistents **Vilis Augusts Krastiņš** (04.08.1902.–13.10.1971.)
Oponenti: E. Rencis, J. Alksnis, E. Putniņš.
Manuskripts: nav zināms.
Publicēts: T.p. nos. – Rīga, 1938, 140 lpp. – Iespiesta disertācija (iznākusi jau pēc aizstāvēšanas). – Atrodas LUB, LNB, LAB, MVM.
- 120.16.02.1938. “Pētījumi ciklobutāna un ciklopropāna rindās” *Dr.chem.*
privātdocents **Pauls Kalniņš** (01.02.1886.–10.12.1955.) N
Oponenti: A. Liepiņš, A. Ķešāns, G. Vanags.
Manuskripts: [B.v.], 1937, 131 lpp. – Mašīnraksts. – Atrodas LĶVM, 17. f.
Publicēts: (1) T.p. nos. // LUR. Ķīmijas fakultātes sērija, 1. sēj, Nr. 17 (1929/1930), 455.–468. lpp. – (Ar norādi, ka plašākā variantā darbs pieņemts par habilitācijas darbu);
(2) T.p. nos. // Latvijas Farmaceitu Žurnāls, Nr. 1 (1935), 15.–27. lpp.; Nr. 2 (1935), 55.–63. lpp.; Nr. 3 (1935), 101.–106. lpp.
- 121.04.03.1938. “Par pretspiediena radītām pārmaiņām diurēzes norisē” *Dr.med.*
ārstis **Osvalds Mačs** (06.01.1908.–1945.)
Oponenti: R. Adelheims, P. Stradiņš, J. Alksnis, (neoficiāli – E. Kalniņš).
Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespiestais variants.
Publicēts: T.p. nos. – Rīga, 1937, 235 lpp. – Iespiesta disertācija.

122. 04.03.1938. “Permutablu funkciju teorijas pamatproblēma” *Dr.math.*
 docents **Arvīds Lūsis** (24.11.1900.–12.02.1969.)
 Oponenti: A. Mēders, A. Putns, E. Leimanis. Atsauksme lūgta un saņemta no Parīzes Universitātes profesora Ž. Peresa (Pérés)¹⁷.
 Manuskripts: titullapa arī franciski “Sur le problème fondamental de la théorie des fonctions permutable” – Rīga, 1937, iv, 100 lpp. – Mašīnraksts.
 Atrodas LUB.
 Publicēts: Sur le problème fondamental de la théorie des fonctions permutable // LUR. Matemātikas un dabaszinātņu fakultātes sērija. – 3.sēj., Nr. 5 (1938), 125.–194. lpp. – (Ar norādi, ka pilnā veidā iesniegts kā disertācija).
123. 06.04.1938. “Asimetriskā metode režģa konstanšu noteikšanai un dažas tās izlietošanas iespējas” *Dr.chem.technol.*
 privātdocents **Alfrēds Ieviņš** (16.07.1897.–02.10.1975.) N
 Oponenti: A. Petrikalns, E. Dišlers, M. Straumanis.
 Manuskripts: Rīga, 1937, ii, 138 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LUB, LĶVM, 42. f.
 Publicēts: *Straumanis, M. Ievins, A.* Die Prezisionsbestimmung von Gitterkonstanten nach der asymmetrischen Methode. – Berlin: Springer Verlag, 1940, 106 S.
124. 9.04.1938. “Бетонные и железобетонные трехшарнирные арки” (Betona un dzelzbetona trīslociklu spriešļi. Betoninēs ir gelzbetoninēs triju šarnyru arkos) *Dr.ing. (I)*
 būvīnženieris, Kauņas Vītāuta Dižā Universitātes vecākais asistents **Jozs Gabris** (12.05.1897.–07.07.1963.)
 Oponenti: E. Veiss, E. Jākobsons, K. Gailis.
 Manuskripts: nav zināms, LVVA 7427. fonda 6. apraksta 383. lietā saglabāti materiāli par šo promociju, kuri satur arī aptuvenu darba satura izklāstu.
 Publicēts: nav zināms.
125. 12.05.1938. “Koli baktēriju radītās mīzალceļu slimības un mēģinājumi tās ārstēt ar anakoli vakcīnu” *Dr.med.*
 asistents **Arvēds Alksnis** (21.05.1910.–24.12.1991.)
 Oponenti: P. Stradiņš, E. Putniņš, E. Dārziņš.
 Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespiestais variants.
 Publicēts: T.p. nos. – Rīga, 1937, 201 lpp. – Iespiesta disertācija. – Atrodas MVM, LAB.
126. 27.05.1938. “Hypomnemna. De Callimachi librorum fatis capita selecta”¹⁸
Dr.phil.
 vecākais docents **Ērihs Dīls** (25.01.1890.–09.06.1952.)
 Oponenti: P. Ķīkauka, K. Straubergs, J. Plāķis.
 Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija disertācijas iespiestais variants.

¹⁷ Fakultāte pielauda pie aizstāvēšanas tikai tad, kad tika saņemta rakstiska atsauksme no Parīzes profesora Ž. Peresa.

¹⁸ Disertācija sarakstīta latīņu valodā.

- Publicēts: T.p. nos. // LUR. Filoloģijas un filozofijas fakultātes sērija, 4. sēj., Nr. 2 (1936/1937), 304.–476. lpp. – (Bez norādes par disertāciju).
127. 28.05.1938. “Latvijas apvidu gravimetriskie pētījumi” *Dr.ing.* (I)
docents **Voldemārs Jung** (07.06.1904.–24.03.1942.)
Oponenti: A. Buhholcs, J. Balodis, K. Zalts.
Manuskripts: Rīga, 1938, 154 lp. – Rokraksts (pavairots). – Atrodas LUB.
Publicēts: nav zināms.
128. 13.10.1938. “Mīzalu un asiņu bakterioloģiska izmeklēšana infekciju slimību diagnosticēšanai” *Dr.med.*
asistents **Alfrēds Pakalns** (20.06.1902.–13.01.1960.)
Oponenti: R. Adelheims, V. Kļimenko, E. Dārziņš.
Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespiestais variants.
Publicēts: T.p. nos. – Rīga, 1938, 199 lpp. – Iespiesta disertācija. – Atrodas LUB, MVM.
129. 19.11.1938. “Algebrisku līkņu kinemātiska veidošana. II daļa: telpas līknes” *Dr.ing.* (Meh)
vecākais docents **Jēkabs Vītols**¹⁹ (30.08.1877.–07.12.1961.)
Oponenti: N. Rozenauers, O. Habermanis, K. Zalts (I).
Manuskripts: Rīga, 1938, 112 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LUB.
Publicēts: nav zināms.
130. 02.02.1939. “Augšžokļa paplašināšana atverot aukslēju vidējo šuvi ar šķērskrūvi un ar to saistītās balsta zobu un to apkārtnes pato-histoloģiskās pārmaiņas” *Dr.med.*
lektors **Dominiks Kalvelis** (03.12.1903.–08.01.1988.) N
Oponenti: K. Barons, J. Šulcs, M. Brants.
Manuskripts: Rīga, 1938, 111 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LUB.
Publicēts: nav zināms.
131. 30.03.1939. “Pētījumi par ādas kapillāru morfoloģisko īpašību izmantošanu konstitucionāli medicīnisku jautājumu noskaidrošanai” *Dr.med.*
asistents **Jānis Kocers** (14.01.1901.–23.11.1952.)
Oponenti: H. Buduls, M. Veidemanis, M. Brants.
Manuskripts: Rīga, 1938, 229 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LUB.
Publicēts: nav zināms.
132. 01.04.1939. “Virzuļu tvaikmašīna apvienotā spēka–siltuma saimniecībā” *Dr.ing.* (Meh)
vecākais asistents **Jānis (Hugo) Inveiss** (12.11.1896.–21.07.1981.)
Oponenti: N. Šimanis, Č. Klarks, R. Rafaels.
Manuskripts: Rīga, 1938, v, 214 lp., zīmējumu albums 36 lp., fotoalbums 13 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LUB.
Publicēts: nav zināms.

¹⁹ Aizstāvēšanas laikā J. Vītols bija Arhitektūras fakultātes mācītspēks.

133. 01.04.1939. “Salīdzinoši pētījumi par oftalmo- un intrakutānās tuberkulīnraudzes lietošanu tuberkulozes noteikšanai govslodiem” *Dr.med.vet.*²⁰
vecākais asistents **Jānis Dzeldē**²¹ (18.12.1889.–07.11.1956.) N
Oponenti: A. Kirhenšteins, M. Rolle, P.A. Apinis.
Manuskripts: Rīga, 1939, 197 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LLU FB.
Publicēts: nav zināms.
134. 29.04.1939. “Novērojumi par balto asins ķermeņiņu kvantitatīvām un kvalitatīvām izmaiņām pēc tuberkulīna zemādas injekcijas tuberkuloziem un uz tuberkulīnu nereaģējošiem govslodiem” *Dr.med.vet.*
vecākais asistents **Jānis Pētersons** (20.11.1895.–22.12.1943.)
Oponenti: A. Kirhenšteins, M. Rolle, P. Apinis.
Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespiestais variants.
Publicēts: (1) T.p. nos. // LUR. Veterinārmedicīnas fakultātes sērija, 2. sēj., Nr. 3 (1939), 113.–239. lpp. – (Bez norādes par disertāciju).
135. 10.05.1939. “Baznīca un garīgais amats oikumeniski luteriskā uztverē” *Dr.theol.*
docents **Edgars Rumba** (30.05.1904.–1943.²²)
Oponenti: T. Grīnbergs, V. Maldonis, L. Adamovičs.
Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespiestais variants.
Publicēts: (1) T.p. nos. // LUR. Teoloģijas fakultātes sērija, 1. sēj., Nr. 3 (1938), 57.–184^d. lpp. – (Bez norādes par disertāciju).
(2) Baznīca un garīgais amats oikumeniski luteriskā uztverē [faksimil-izdevums] // Viņpus aizspriedumiem, noliegumiem un ilūzijām / E. Rumbas darbu izlase; sast. J. Rubenis. – Rīga: Klints, 1994, 79.–312. lpp.
136. 12.05.1939. “Pētījumi par latviešu bērnu svaru un zīdīšanu pirmajās 10 dienās”
Dr.med.
asistents **Jānis Arvids Āboliņš** (12.05.1906.–07.06.1994.)
Oponenti: E. Putniņš, E. Gartjē, G. Feders.
Manuskripts: Rīga, 1938, 209 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas MVM.
Publicēts: nav zināms.
137. 13.05.1939. “Eksperimentāli pētījumi par filtrācijas likumu” *Dr.ing.* (1)
vecākais docents **Vilnis Skārds** (03.03.1894.–19.08.1980.) N
Oponenti: M. Bīmanis, M. Vegners, E. Ziemelis.
Manuskripts: Rīga, 1939, 164 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LUB.
Publicēts: nav zināms.
138. 19.05.1939. “Eksperimentāli pētījumi par thiophena lokālu iedarbību centrālā nervu sistēmā” *Dr.med.*
asistents **Teodors Antons Upners** (23.04.1898.–27.05.1992.) N
Oponenti: E. Kalniņš, M. Brants, E. Rencis.

²⁰ Aizstāvēšanas laikā J. Dzeldē bija Lauksaimniecības fakultātes mācībspēks.

²¹ Līdz uzvārda maiņai 1928. gadā – J. Pīcka.

²² E. Rumba miris deportācijā spaidu darbu nometnē, un par viņa nāves gadu dažādos avotos ir atšķirīgi dati.

Manuskripts: Rīga, 1938, 110 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LUB, MVM.
Publicēts: nav zināms.

139. 22.05.1939. “Pētījumi par lauku kultūru un augu seku darba kapacitāti” *Dr.agr.* vecākais docents **Pāvils Kreišmanis**²³ (27.11.1885.–06.10.1963.) N
Oponenti: J. Vārsbergs, P. Starcs, J. Bokalders.
Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts nav oficiāli figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespējamais variants.
Publicēts: (1) T.p. nos. // Lauksaimniecības Izmēģinājumu un Pētījumu Žurnāls, Nr. 2/3 (1939), 131.–424. lpp.;
(2) T.p. nos. atsevišķā novilkumā ar citu lappušu numerāciju. – Rīga, 1939, 159 lpp.
140. 24.05.1939. “Miežu īpašības atkarībā no šķirnes un augšanas apstākļiem” *Dr.agr.* vecākais docents **Pauls Dērmanis** (16.05.1898.–15.05.1979.)
Oponenti: J. Vārsbergs, J. Apsītis, P. Delle.
Manuskripts: Rīga, 1939, 369 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LUB.
Publicēts: nav zināms.
141. 08.12.1939. “Dzīvības un mīlestības sintēze kristīgajā humanitātē”²⁴ *Dr.theol. cand.theol.* **Haralds Biezais** (10.08.1909.–18.05.1995.)
Oponenti: V. Maldonis, A. Freijs, J. Rezevskis.
Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespējamais variants.
Publicēts: T.p. nos. – Rīga, 1939, 168 lpp. – Iespējamā disertācija. – Atrodas LAB, Lutera akadēmijas bibliotēkā.
142. 20.01.1940. “Novērojumi par govju asiņu morfoloģiskajām pārmaiņām mutes un nagu sērgā” *Dr.med.vet.* privātdocents **Pēteris Arnolds Apinis** (17.11.1904.–27.06.1960) N
Oponenti: M. Rolle, Ā. Alksnis, J. Pētersons.
Manuskripts: Rīga, 1939, 70 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LUB.
Publicēts: nav zināms.
143. 06.02.1940. “Rūdolfa Blaumaņa darbu ārējā forma” *Dr.phil.* privātdocents **Kārlis Kārklīšs** (09.05.1888.–17.12.1961.)
Oponenti: L. Bērziņš, S. Kolbuševskis, J.A. Jansons, (papildus – J. Endzelīns).
Manuskripts: nav zināms; pēc L. Bērziņa atsauksmes K. Kārklīša personiskajā lietā noprotams, ka bijis 185 + 5 lpp. biezs manuskripts mašīnrakstā.
Publicēts: personiskajā lietā saglabājies dokuments (sastādīts 10.12.1943.), ka cenzūrā atrodas iespiešanai sagatavotas K. Kārklīša grāmatas “Ārējā forma Blaumaņa darbos” un “Blaumaņa pasaules uzskats”
144. 17.02.1940. “Latgales Romas katoļu baznīcas koka celtnes 18. gs.” (Latgales koka baznīcu celtniecība Romas katoļu draudzēs XVIII gadsimtenī²⁵) *Dr.arch.* docents **Artūrs Krūmiņš** (11.07.1879.–04.03.1969.)

²³ Pēc uzvārda maiņas 1940. gadā – P. Kvelde.

²⁴ Pēc autora sākotnējās ieceres, darbam bija cits nosaukums – “Biocentrisko un kristīgo ētisko pamatprincipu salīdzinājums un novērtējams”, kas mainīts pēc fakultātes padomes prasības.

²⁵ Šāds nosaukums dots fakultātes paziņojumā par disertācijas aizstāvēšanu (sk. LVVA).

Oponenti: P. Kampe, P. Kundziņš, E. Štālbergs.

Manuskripts: Rīga, 1939, 361 lp. – Atrodas LNB, Gunta Gailīša īpašumā.

Publicēts: Latgales koka baznīcas Romas katoļu draudzēs 18. gadsimtā.

Rīga: Jumava, 2003, 192 lpp.

145. 07.03.1940. "Histoloģiski-embrijaļi pētījumi par *Rodentia* tūpļa dziedzeriem" *Dr.med.*

lektors **Jānis Arnolds Eglītis** (16.12.1902.–29.06.1986.)

Oponenti: J. Prīmanis, P. Sņķers, A. Vītums (VM).

Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespiestais variants.

Publicēts: T.p. nos. – Rīga, 1939, 304 lpp., fotogr. – Iespiesta disertācija.

Atrodas LUB, LAB, LNB, MVM.

146. 03.04.1940. "Pētījumi par himāzi" *Dr.agr.*

privātdocente **Dagmāra Talce-Niedra*** (04.03.1892.–28.10.1960.)

Oponenti: A. Kirhenšteins (VM), F. Neilands, P. Delle.

Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespiestais variants.

Publicēts: Jelgavas Lauksaimniecības Akadēmijas Raksti. Lauksaimniecības fakultātes sērija, 1. sēj., Nr. 1 (1940), 109.–156. lpp.

147. 03.05.1940. "Pestalocija personība un viņa pedagoģiskās idejas"²⁶ *Dr.paed.*
 ārkārtas profesors **Eduards Pētersons** (26.05.1882.–09.12.1958.)

Oponenti: nav zināmi.

Manuskripts: Atrodas LNB Reto grāmatu un rokrakstu nodaļā (A 296, Ņ. un A. Ģērmaņu fonds, N 78; ir divi disertācijas varianti).

Publicēts: nav zināms.

148. 25.05.1940. "Ienākuma sadalījums Latvijā (1924.–1937.)" *Dr.oec.*

ārkārtas profesors **Longīns Ausējs**²⁷ (30.10.1885.–1942.)

Oponenti: K. Puriņš, A. Aizsilnieks, E. Šīrons.

Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku bija iznācis disertācijas iespiestais variants.

Publicēts: T.p. nos. // LUR. Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātes sērija, 4. sēj., Nr. 2 (1940), 289.–443. lpp. – (Bez norādes par disertāciju).

149. 10.12.1941. "Aramzemes izmantošanas strukturālās pārmaiņas Latvijā" *Dr.agr.*
 ārkārtas profesors **Jānis Bokalders*** (21.11.1885.–23.09.1982.)

Oponenti: P. Kvelde, P. Starcs, J. Vārsbergs.

Manuskripts: nav zināms, iespējams, ka manuskripts oficiāli nav figurējis, jo uz aizstāvēšanas laiku jau bija iznācis disertācijas iespiestais variants.

Publicēts: (1) Aramzemes izlietošanas strukturālās pārmaiņas pēc pasaules kara Latvijā. – Rīga, 1940, 265 lpp. – Atrodas LNB.

²⁶ LVVA materiālos ir liecība, ka 1937. gada 16. novembrī E. Pētersona disertācija "Pestalocija pedagoģisko ideju sistematisks vērtējums" nosūtīta LU sekretariātam (nav skaidrs, vai tā ir aizstāvētā disertācija vai kāds agrīnāks tās variants).

²⁷ LUB glabājas arī L. Ausēja noraidītās disertācijas mašīnraksts "Matemātiskas metodes teorētiskajā tautsaimniecībā". – Rīga, 1934, 333 lpp.

- (2) T.p. nos. // Lauksaimniecības Izmēģinājumi un Pētījumi, Nr. 3/4 (1940). – 142.–265. lpp.
150. 22.01.1942. “Pētījumi par brīvās sālsskābes koncentrācijas svārstībām kardiijas, fundus un pilora zōnas sulās” *Dr.med.*
asistents **Jānis Ērtums**²⁸ (25.03.1906.–01.01.1978.)
Oponenti: P. Stradiņš, K. Rudzītis, J. Skuja.
Manuskripts: Rīga, 1940, 319 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LUB, MVM.
Publicēts: nav zināms.
151. 13.03.1942. “Daugava kā atklāta ūdens tvertne Rīgas notekūdeņu uzņemšanai” *Dr.ing. (I)*
ārkārtas profesors **Rihards Pāvels** (08.05.1877.–03.10.1958.)
Oponenti: M. Bīmanis, V. Skārds, V. Mīlenbahs.
Manuskripts: Rīga, 1942, 186 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LUB.
Publicēts: nav zināms.
152. 26.03.1942. “Askorbīnskābes ietekme uz skorbutisko jūras cūciņu zobiem un žokļa kaulu” *Dr.med.*
jaunākais asistents **Viktors Kalniņš** (22.04.1907.–31.08.1991.)
Oponenti: K. Barons, E. Dārziņš, J. Kaktiņš.
Manuskripts: nav zināms.
Publicēts: nav zināms.
153. 23.04.1942. “Par tuberkulozes baciļu humānā un bovīnā tipa diferencēšanu” *Dr.med.*
ārsts **Francis Voldemārs Šedriks** (24.02.1909.–18.05.1944.)
Oponenti: J. Kaktiņš, J. Miķelsons, E. Dārziņš.
Manuskripts: Rīga, 1941, 192 lpp. – Mašīnraksts. – Atrodas LUB.
Publicēts: nav zināms.
154. 27.05.1942. “Pašapaugļošanas un svešapaugļošanas ietekme uz dažu Latvijā augošo ābeļu šķirņu ražību” *Dr.agr.*
docents **Jānis Sudrabs*** (02.12.1884.–25.08.1972.) N
Oponenti: P. Dērmanis, P. Delle, A. Ķirulis.
Manuskripts: Jelgava, [b.g.], 201 lp. – Atrodas LNB Reto grāmatu un rokrakstu nodaļā (A 245, J. Sudraba fonds, N 7).
Publicēts: T.p. nos. // Jelgavas Lauksaimniecības Akadēmijas Raksti. Lauksaimniecības fakultātes sērija, 2. sēj., Nr. 2 (1944), 203.–283. lpp. – (Ar norādi, ka saīsināta doktora disertācija).
155. 17.06.1942. “Slāpekļa un minerālvielu saturs labībās un tā atkarība no augsnes īpašībām” *Dr.agr.*
docents **Kārlis Bambergs*** (27.02.1894.–07.09.1981.) N
Oponenti: P. Kulitāns, P. Dērmanis, A. Ķirulis.
Manuskripts: nav zināms.
Publicēts: Slāpekļa un minerālvielu saturs labībās un tā atkarība no augsnes īpašībām // Latvijas Lauksaimniecības Akadēmijas Raksti. Lauksaimniecības fakultātes sērija, 1. sēj. (1946), 33.–92. lpp.

²⁸ Pirms uzvārda maiņas 1940. gadā – J. Eihvalds.

156. 19.11.1942. “Ģinšu un sugu krustošanas mēģinājumi krustziežu dzimtā (*Cruciferae*)” *Dr.rer.nat.*
 ārštata docents **Aleksandrs Zāmelis** (25.08.1897.–07.09.1943.)
 Oponenti: nav zināmi.
 Manuskripts: nav zināms.
 Publicēts: nav zināms.
157. 17.12.1942. “Pētījumi par Rīgas jūras līča hidroloģiski statistiskajiem elementiem” *Dr.math.*
 ārkārtas profesors **Leonīds Slaucītājs** (10.04.1899.–12.09.1971.)
 Oponenti: nav zināmi.
 Manuskripts: Atrodas LUB Fizikas un matemātikas fakultātes bibliotēkā.
 Publicēts: daudzas publikācijas Baltijas universitātes laikā no 1946. līdz 1949. gadam.
158. 13.01.1943. “Lucernas ražība un audzēšanas iespējas mūsu apstākļos” *Dr.agr.*
 vecākais asistents **Jānis Lucāns** (17.10.1905.–02.12.1963.)
 Oponenti: J. Vārsbergs, J. Apsītis, P. Dērmanis.
 Manuskripts: nav zināms.
 Publicēts: atreferējums par aizstāvēšanu: Lauksaimnieks, Nr. 3 (1943).
 Publicētas svarīgākās tēzes.
159. 10.02.1943. “Pētījumi par vara azīdu un tā kompleksiem” *Dr.chem.*
 vecākais asistents **Arvids Cīrulis** (07.08.1904.–1975.)
 Oponenti: A. Ķešāns, M. Straumanis, G. Vanags.
 Manuskripts: Rīga, 1942, vi, 207 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LUB.
 Publicēts: nav zināms.
160. 07.04.1943. “Jēzus Kristus augšāmcelšanās – evaņģēliski luteriskās baznīcas ticības liecības pamats un pamatsaturs” *Dr.theol.*
lic.theol. **Kārlis Bilzēns** (07.04.1912.–29.11.1993.)
 Oponenti: K. Kundziņš, A. Freijs, H. Biezais.
 Manuskripts: [B.v., b.g.], 177 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LUB.
 Publicēts: T.p. nos. – Rīga, 1940, 168 lpp. – Atrodas LNB.
161. 09.04.1943. “Priedes vaiņaga un sakņu sistēmas novietojums silā”²⁹ *Dr.rer.for.*
 docents **Ernests Roze*** (31.12.1895.–20.12.1968.)
 Oponenti: R. Markus, A. Zāmelis, V. Eihe.
 Manuskripts: nav zināms.
 Publicēts: atreferējums par aizstāvēšanu: Lauksaimnieks, Nr. 10 (1943).
 Publicētas svarīgākās tēzes.
162. 13.04.1943. “Vidzemes lielais zviedru kadastrs kā saimniecības vēstures avots”
Dr.oec.
 docents **Edgars Dunsdorfs** (20.11.1904.–24.03.2002.)
 Oponenti: A. Aizsilnieks, E. Širons, A. Švābe (FF).
 Manuskripts: Vidzemes lielais zviedru kadastrs kā saimniecības vēstures avots. – Rīga, 1942, 262 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LAB Reto grāmatu un rokrakstu nodaļā.
 Publicēts: autoram par šo tēmu ir daudzas publikācijas.

²⁹ Dažos avotos (piemēram, E. Rozes nekroloģā) minēts nedaudz atšķirīgs disertācijas nosaukums “Priežu sakņu un vainagu savstarpējās attiecības silā”.

163. 17.05.1943. "Par dažām HeI un LiI spektru np-2p īpašībām un LiI spektra np-2p sēriju īpašībām elektriskā lokā" *Dr.math.*
 docents **Reinholds Siksa** (17.10.1901.–04.12.1975.)
 Oponenti: F. Gulbis, E. Ģēliņš, J. Frīdrihsons.
 Manuskripts: Rīga, 1942, 83 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas Jāņa Jansona īpašumā.
 Publicēts: nav zināms.
164. 19.05.1943. "Diskursīvie dievatziņas meklējumi Augustīna 1. perioda darbos" *Dr.theol.*
lic.theol. **Edmunds Šmits** (11.08.1902.–01.04.1977.)
 Oponenti: A. Freijs, H. Biezais, T. Celms.
 Manuskripts: nav zināms.
 Publicēts: nav zināms.
165. 20.05.1943. "Studijas par Latvijas šķiedrgipša un šķiedrcelestīna uzbūvi un ģenēzi" *Dr.rer.nat.*
 privātdocents **Oto Mellis** (10.03.1906.–06.09.1970.)
 Oponenti: nav zināmi.
 Manuskripts: nav zināms.
 Publicēts: nav zināms.
166. 26.05.1943. "Dažu savvaļas augu saponīnu saturs un *Trientalis Europaea* L. saponīns" *Dr.pharm.*
 asistents **Kārlis Kazerovskis** (02.11.1910.–21.06.1987.)
 Oponenti: E. Svirlovskis, E. Zariņš, G. Vanags.
 Manuskripts: Rīga, 1943, 121 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LUB.
 Publicēts: nav zināms.
167. 02.06.1943. "Pētījumi par dažu vides un iedzimtības faktoru nozīmi cūkkopības, īpaši bekona, ražošanā" *Dr.agr.*
 docents **Arvids Silmalis***³⁰ (17.02.1895.–30.04.1951.) N
 Oponenti: F. Neilands, P. Mežaks, E. Tauriņš.
 Manuskripts: nav zināms.
 Publicēts: atreferējums par aizstāvēšanu: Lauksaimnieks, Nr. 12 (1943), 136. lpp. – Publicētas svarīgākās tēzes.
168. 16.06.1943. "Pētījumi par askorbīnskābes un dehidroaskorbīnskābes (C vitamīna) daudzumu zirgu audos un šķidrums" *Dr.med.vet.*
 asistents **Aleksejs Iļukēvičs** (23.01.1913.–27.09.1980.)
 Oponenti: nav zināmi.
 Manuskripts: nav zināms.
 Publicēts: nav zināms.
169. 14.10.1943. "Pētījumi par Ķīnas, sevišķi tās dienvidrietumu daļas aļģu floru un veģetāciju" *Dr.rer.nat.*
 docents **Heinrihs Leonhards Skuja** (08.09.1892.–19.07.1972.)
 Oponenti: nav zināmi.
 Manuskripts: Pētījumi par Ķīnas, sevišķi tās dienvidrietumu daļas aļģu floru un veģetāciju. Vispārējā daļa [iespējams, tikai daļa no disertācijas]. – Rīga, 1943, 116 lpp., 1 karte. – Mašīnraksts. – Atrodas LUB.
 Publicēts: nav zināms.

³⁰ Pirms uzvārda maiņas 1940. gadā – A. Šmits.

170. 14.10.1943. “Eksperimentāli pētījumi par plazmochīna un atebrīna darbību uz centrālo nervu sistēmu” *Dr.med.*
 ārsts **Arnolds Vēverbrants** (21.06.1900.–09.02.1952.)
 Oponenti: J. Kaktiņš, P. Vegers, J. Vilde.
 Manuskripts: Rīga, 1943, 193 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LUB.
 Publicēts: nav zināms.
171. 05.11.1943. “Étude sur le style de Beudelaire” *Dr.phil.*
 docents **Jānis Ratermanis** (30.06.1904.–4.07.1995.)
 Oponenti: nav zināmi.
 Manuskripts: nav zināms.
 Publicēts: nav zināms.
172. 02.12.1943. “Par oskulāciju, superoskulāciju un charakteristiskiem punktiem”
Dr.math.
 docents **Emanuels Grīnbergs** (25.01.1911.–25.04.1982.) N
 Oponenti: A. Lūsis, E. Fogels, E. Leimanis.
 Manuskripts: Atrodas LU Skaitļošanas tehnikas muzejā.
 Publicēts: nav zināms.
173. 09.12.1943. “Pētījumi par asimptotiski vienmērīgi sadalītu skaitļu virknēm”
Dr.math.
 docents **Ernests Fogels** (12.10.1910.–22.02.1985.) N
 Oponenti: nav zināmi.
 Manuskripts: Rīga, [b.g.], 50 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LUB.
 Publicēts: nav zināms.
174. 28.12.1943. “Kulturhistorische Analyse des lettischen Maskenwesens”
Dr.phil.
 docents **Jānis Alberts Jansons** (05.04.1892.–02.03.1971.) N
 Oponenti: L. Bērziņš, K. Straubergs, K. Kārklīš.
 Manuskripts: monogrāfijas manuskripts vācu valodā, kura III daļa ir 1943. gadā aizstāvētā disertācija (K. Karulis)³¹. – Atrodas LAB.
 Publicēts: nav zināms.
175. 29.12.1943. “Miesas uzbūve un psihiskā īpatnība” *Dr.paed.*
mag.paed. **Milda Liepiņa** (22.04.1889.–?) N
 Oponenti: nav zināmi.
 Manuskripts: nav zināms.
 Publicēts: nav zināms.
176. 30.12.1943. “Augusta Šmarzova mākslas teorijas pamatjautājumi” *Dr.philos.*
 docents **Jānis Siliņš** (01.06.1896.–08.03.1991.)
 Oponenti: nav zināmi.
 Manuskripts: nav zināms.
 Publicēts: nav zināms.
177. 10.02.1944. “Deformāciju ģeometrijas pamatproblēmas vektoros” *Dr.ing.* (I)
 docents **Kārlis Zalts** (22.03.1885.–1953.) N

³¹ Monogrāfijas otro daļu veido paplašināts Ķelnes universitātē aizstāvētās *Dr.phil.* disertācijas variants, kas iepriekš publicēts 1933. gadā.

Oponenti: J. Cizarēvičs, N. Rozenauers, E. Leimanis (MD).

Manuskripts: Rīga, 1943, 275 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LAB Reto grāmatu un rokrakstu nodaļā.

Publicēts: nav zināms.

178. 12.02.1944. “Rīgas pilsētas pēckara laikmeta (1920.–1940.) apbūves rajons pie Vidzemes gatves” *Dr.arch.*
 docents **Pēteris Bērzkalns** (20.03.1899.–19.02.1958.) N
 Oponenti: P. Kundziņš, A. Krūmiņš, A. Lamze.
 Manuskripts: fotogrāfiju albums – disertācijas pielikums (tās trešā daļa) ar to pašu nosaukumu. – Atrodas LUB. Pārējo manuskripta daļu atrašanās nav zināma.
 Publicēts: nav zināms.
179. 17.02.1944. “Ūdens kustība pie virsmas režīma izveidošanās lejpus aizsprosta” *Dr.ing.* (Meh)
 inženieris **Leons Baginskis** (12.03.1888.–26.08.1960.)
 Oponenti: nav zināmi.
 Manuskripts: nav zināms.
 Publicēts: ar to pašu nosaukumu kā pielikums žurnāla “Satiksme un Technika” 1942. gada decembra numuram, i–xii lpp. – (Īsas pamatziņas).
180. 31.03.1944. “Pētījumi par latviešu zīdaiņu attīstību pēc Latvijas valsts zīdaiņu namu materiāliem” *Dr.med.*
 ārsts **Jēkabs Nīmanis** (22.07.1892.–18.03.1979.) N
 Oponenti: E. Gartjē, K. Rudzītis, T. Upners.
 Manuskripts: nav zināms.
 Publicēts: nav zināms.
181. 15.04.1944. “Pētījumi par kūts gaisu un ventilāciju” *Dr.med.vet.*
 veterinārārsts **Roberts Baķis** (23.09.1891.–1968.) N
 Oponenti: M. Rolle, J. Dzeldē, P.A. Apinis.
 Manuskripts: nav zināms.
 Publicēts: nav zināms.
182. 16.05.1944. “Daži papildinājumi astronomisko mērījumu precizitātes palielināšanai, novērojumu un aprēķinu vienkāršošanai” *Dr.math.*
 ārkārtas profesors **Alfrēds Žaggers** (29.07.1878.–18.01.1956.)
 Oponenti: nav zināmi.
 Manuskripts: Rīga, 1944, 117 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LUB.
 Publicēts: nav zināms.
183. 17.05.1944. “Lopu šķidro un tvirto izdalījumu šķiršanas ietekme uz kūtmēsļu uzkrāšanu un izlietošanu Latvijas klimatiskos apstākļos” *Dr.agr.*
 privātdocents **Indriķis Hugo Lācis*** (01.11.1895.–17.04.1953.)
 Oponenti: P. Dērmanis, J. Apsītis, K. Bambergs.
 Manuskripts: nav zināms.
 Publicēts: nav zināms.
184. 24.05.1944. “Mēģinājumi kvantitatīvā kokvilnas krāsojumu berzes izturības novērtēšanā un nobēršanās cēloņu noskaidrošanā” *Dr.chem.technol.*
 vecākais asistents **Olģerts Ripa** (21.12.1912.–04.02.2003.)
 Oponenti: A. Ieviņš, A. Janeks, E. Dišlers.

Manuskripts: Rīga, 1944, 172 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LUB.
Publicēts: nav zināms.

185. 24.05.1944. “Eksperimentāli pētījumi par slīdes virsmas formu, kas rodas smilts gruntī zem slīpi slodzēta pamata modeļa” *Dr.ing.* (I)
privātdocents **Alfrēds Rihards Jumiķis** (07.12.1907.–12.04.1989.)
Oponenti: A. Tramdahs, V. Skārds, K. Zalts.
Manuskripts: Rīga, 1944, 182 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LUB.
Publicēts: nav zināms.
186. 26.05.1944. “Tīralumīnija un tā bināru kausējumu korozija (šķīšana) bāzēs”
Dr.chem.technol.
vecākais asistents **Nikolajs Brakšs** (05.05.1905.–19.08.1981.) N
Oponenti: M. Straumanis, J. Krustiņsons, E. Dišlers.
Manuskripts: Rīga, 1944, iii, 260 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LUB.
Publicēts: nav zināms.
187. 16.06.1944. “Augstslodzēto nemītīgo filtru saimnieciskā dimensionēšana”
Dr.ing. (I)
asistents **Andrejs Pakalniņš** (19.11.1915.–?)
Oponenti: M. Bīmanis, V. Skārds, K. Zalts.
Manuskripts: nav zināms.
Publicēts: nav zināms.
188. 05.07.1944. “Dzērvēne Latvijā, tās taksonomija, ekoloģija, ķīmiskais sastāvs, tehnoloģija un nozīme uzturā” *Dr.agr.*
docents **Edgars Žubeckis*** (27.12.1902.–23.07.1989.)
Oponenti: nav zināmi.
Manuskripts: Jelgavas pilī, 1944, 311 lp. – Mašīnraksts. – Atrodas LLU FB.
Publicēts: nav zināms.

Disertantu un oponentu rādītājs (aiz uzvārda norādīts disertācijas kārtas numurs)¹

Ābele, Pēteris 40

Āboliņš, Jānis Arvīds 136

Adamovičs, Ludvigs 4; 8; 32; 52; 60; 62; 99; 135

Adelheims, Romans 2; 6; 11; 12; 16; 18; 27; 37; 47; 74; 105; 121; 128

Aizsilnieks, Arnolds 148; 162

Albats, Hermanis 54

Alksnis, Ādolfs 142

Alksnis, Arvēds 125

Alksnis, Jēkabs 5; 11; 16; 18; 22; (28); 34; 37; 46; 82; 85; 117; 119; 121

Amslers, Cēzars 13; 29; 39; 58; 72; 78

Amtmanis, Jānis 104

Apinis, Kārlis 42

Apinis, Pēteris Arnolds 133; 134; 142; 181

Apsītis, Jānis 69; 81; 140; 158; 183

Arbuzovs, Leonīds 32

Ausējs, Longīns (54); 148

Auškāps, Jūlijs 43; 93

Baginskis, Leons 179

Baidiņš, Aleksandrs 37

Bakmanis, Gastons 1; 2

Baķis, Roberts 181

Balodis, Eduards 100

Balodis, Francis 10

Balodis, Jānis 64; 109; 127

Balodis, Kārlis (Voldemārs) 73

Bambergs, Kārlis 155; 183

Barons, Kārlis (28); 130; 152

Bencingers, Immanuels 4; 9; 10; 52; 62; 77

Bērziņš, Ludis (Ludvigs) 32; 48; 118; 143; 174

Bērzkalns, Pēteris 178

Biezais, Haralds 141; 160; 164

Bieziņš, Aleksandrs 34; 82; 117

Biķis, Jānis 110

Bilzēns, Kārlis 160

Bīmanis, Mārtiņš 68; 76; 110; 137; 151; 187

Birkhāns, Ernests 100; 102

Pustreknā iespaidumā norādītas personas, kas Latvijas Universitātē ieguvušas doktora grādu. Ja kāda no minētām personām dažādos laikos bijusi gan disertants, gan oponents, tad pustreknā iespaidumā atzīmēts kārtas numurs, kas atbilst paša promocijai. Ja oponents nav bijis nozīmēts oficiāli, uz to norādīts, kārtas numuru liekot iekavās.

- Bisings, Frīdrihs (10)
Blahers, Kārlis 43; 51; 93
Blese, Ernests 23
Bokalders, Jānis 115; 139; **149**
Bormane, Anna 82
Brakšs, Nikolajs 186
Brants, Jānis 30
Brants, Maksis 12; 27; 105; 130; 131; 138
Brencēns, Voldemārs 96; 104
Bružs, Boriss (36)
Buduls, Hermanis 22; 59; 131
Buhholcs, Alvils 64; 109; 110; 127
Bukovskis, Vladimirs 49
Būmanis, Aleksandrs 49; 55; 70
Bušmanis, Arnolds 38
Celms, Teodors 41; **94**; 164
Centneršvērs, Mečislavs 15; 19; 24; 25; 33
Cīrulis, Arvīds 159
Cizarēvičs, Jēkabs 3; 64; 76; 92; 177
Dāle, Pauls 21; 41; 60; 94; 118
Dārziņš, Egons 28; 61; 74; 88; 125; 128; 152; 153
Delle, Pēteris 1; 87; 140; 146; 154
Delvigs, Aleksandrs 86
Denfers, Pauls 45; 81
Dērmanis, Pauls 87; **140**; 154; 155; 158; 183
Dīls, Ērihs 26; 48; **126**
Dišlers, Ernests 123; 184; 186
Dišlers, Kārlis 54; 114; 116
Dunsdorfs, Edgars 162
Dzelde, Jānis 133; 181
Eglītis, Jānis Arnolds 145
Eglītis, Maksis 87
Eihe, Vilis 161
Endzelīns, Jānis 23; 143
Ērtums, Jānis 150
Feders, Gerhards 14; 30; 89; 136
Felsbergs, Ernests 4; 10
Fērmanis, Ernests 28; (29); 61; 71; 74; 83
Fišers, Valdemārs 15; 24; 25; 31; 33; 35; 36; 43; 51; 53; 67; 71
Fogels, Ernests 172; **173**
Freijs, Alberts 60; 141; 160; 164
Frēze, Benedikts 55
Frīdrihsons, Jānis 163
Frosts, Valters 21; 84

- Gabris, Jozs 124**
Gailis, Kārlis 124
Galejs, Jūlijs 29
Galenieks, Pauls 95
Gartjē, Eduards 14; 136; 180
Ģēliņš, Eduards 163
Grapmanis, Rūdolfs 57; 88; 97; 113
Grīnbergs, Emanuels 172
Grīnbergs, Teodors 63; 135
Gulbis, Fricis 24; 163
Habermanis, Oskars 50; 79; 80; 86; 129
Henčs, Pāvils (Pauls) Oskars 9
Hilze, Armīns 18
Iegrīve, Edvīns 31
Ieviņš, Alfrēds 123; 184
Iļukēvičs, Aleksejs 168
Inveiss, Jānis (Hugo) 132
Jakobi, Edgars 3; 66; 68; 75; 76; 110
Jākobsons, Eduards 112; 124
Janeks, Aleksandrs 15; 19; 25; 184
Jankovskis, Jānis 5
Jansons, Ernests 42; 73
Jansons, Jānis Alberts 143; 174
Jeruma-Krastiņa, Lūcija 83
Jirgenšons, Bruno 67
Jumiķis, Alfrēds Rihards 185
Jungs, Voldemārs 109; 127
Jurēvičs, Pauls 41; 94
Kaktiņš, Jānis Alfrēds 74; 152; 153; 170
Kalniņš, Arvīds 45
Kalniņš, Eduards 47; 59; 90; (121); 138
Kalniņš, Pauls 120
Kalniņš, Viktors 152
Kalvelis, Dominiks 130
Kampe, Pauls 99; 144
Kangro, Kārlis 57
Kārkliņš, Jānis 102; 116
Kārkliņš, Kārlis 143; 174
Kazerovskis, Kārlis 166
Kirhenšteins, Augusts 1; (28); 88; 96; 133; 134; 146
Kiršteins, Kārlis 45; 69; 103
Klarks, Čārlzs 50; 79; 132
Klaustiņš, Gustavs 92
Kļimenko, Vasilijš 6; 14; 28; 61; 89; 128

Kocers, Jānis 131

Kolbuševskis, Staņislavs 118; 143

Komarovs, Semjons 13

Kosinskis, Vladimirs 102

Krastiņš, Alfons 108

Krastiņš, Vilis Augusts 119**Kraulis, Verners 59**

Krauss, Ernests 20

Kreišmanis, Pāvils (kopš 1939. g. – P. Kvelde) 115; 139; 149

Krimbergs, Roberts 13; 39; 40; 42; 58

Kruļevskis, Aleksandrs 54

Krūmiņš, Arturs 99; 144; 178**Krustiņsons, Jānis 33; 186**

Kulitāns, Pēteris 38; 56; 69 ; 99; 155

Kundziņš, Kārlis 4; 8; 32; 52; 62; 63; 160

Kundziņš, Ludvigs 1; 57; 97; 113

Kundziņš, Pauls 65; 99; 144; 178

Kvelde, Pāvils 149 (sk. arī P. Kreišmanis)

Ķešāns, Augusts 31; 35; (36); 53; 91; 93; 101; 120; 159**Ķīkaura, Pēteris 48; 126**

Ķirulis, Arturs 154;155

Labutins, Aleksandrs 66**Lācis, Indriķis Hugo 183**

Laimiņš, Eduards 17; 64

Lamze, Arnolds 178

Laube, Eižens 65

Lebedinskis, Naums 57

Lēbers, Augusts 49

Leimanis, Eižens 122; 172; 177

Leimanis, Jānis 108

Lejiņš, Pauls 56

Lejiņš, Pēteris, sen. 54; 70; 114**Leppiks, Arvīds 81**

Liepiņa, Milda (83); 175

Liepiņš, Aleksandrs 36; 53; 120

Loskits, Kārlis 15**Lucāns, Jānis 158**

Lucs, Oskars 25; 31; 35; 36; 67; 91; 101

Lūsis, Arvīds 122; 172**Mačs, Osvalds 121****Mačulāns, Ādams 63****Maizīte, Jānis 106; 111**

Maldonis, Voldemārs 8; 9; 60; 77; 135; 141

Malta, Nikolajs 7; 20; 111

- Markus, Rūdofls** 103; 161
Mauriņa, Zenta 118
Mēders, Alfrēds 122
Meijers, Rūdofls 3; 17
Meistars, Nikolajs 104
Mellis, Oto 165
Menšings, Gustavs 52
Mežaks, Pēteris 167
Miķelsons, Jānis 6; 28; 89; 90; 153
Mīlenbahs, Viktors 71; 151
Mincs, Pauls 114
Muceniēks, Pāvils 5
Neilands, Frīdrihs 115; 146; 167
Neireiters, Ferdinands 27; 59
Nikolajevs, Vladimirs 105
Nīmanis, Jēkabs 180
Nomals, Pēteris 38; 56; 103
Ozoliņš, Pāvils 113
Pakalniņš, Andrejs 187
Pakalns, Alfrēds 128
Paukuls, Ernests 2; 5; 6; 11; 12; 13; 18; 22; (28); 30; 34; 40; 72; 73; 85; 105
Pavasars, Raimunds 117
Pāvels, Rihards 151
Pāvulāns, Pāvils 75; 84
Peress, Ž. (122)
Pētersons, Eduards 147
Pētersons, Jānis 134; 142
Petrikalns, Alfrēds 19; 24; 33; 35; 36; 43; 67; 91; 123
Plāķis, Juris (4); 23; 126
Prīmanis, Jēkabs 16; 46; (47); (71); 83; 97; 113; 145
Prīmanis, Mārtiņš 51; 93
Puriņš, Kārlis 100; 116; 148
Putniņš, Ernests (37); 40; 119; 125; 136
Putniņš, Reinholds 17
Putns, Alfrēds 122
Rafaels, Ringolds 132
Ramanis, Eduards 108
Ratermanis, Jānis 171
Reinfelds, Nikolajs 107
Reinhards, Gustavs 83
Rencis, Eduards 39; 72; 78; 90; 119; 138
Rezevskis, Jānis 62; 63; 77; 141
Rezevskis, Kārlis 86; 107
Ripa, Oļģerts 184

- Robs, Mārtiņš 92; 108
Rolle, Miķelis 88; 96; 104; 133; 134; 142; 181
Rončevskis, Konstantīns 65
Roze, Ernests 161
Rozenauers, Nikolajs 80; 107; 129; 177
Rozenšteins, Eižens 51
Ruberts, Jānis (28); 42; 73
Rudzītis, Kristaps 58; 150; 180
Rumba, Edgars 135
Ruments, Jūlijs 98
Sanders, Jānis 8
Savickis, Julus (Jūlijs) 96
Siksna, Reinholds 163
Siliņš, Jānis 176
Silmalis, Arvīds 167
Sinaskis, Vasiļijs 49; 55; 70; 114
Skārds, Vilis 137; 151; 185; 187
Skuja, Heinrihs Leonhards 169
Skuja, Jānis (Alfrēds) 72; 150
Slaucītājs, Leonīds 157
Sniķers, Pēteris (28); 29; 30; 145
Sniķeris, Reinholds Voldemārs 46
Speke, Arnolds 26; 44
Starcs, Pēteris 115; 139; 149
Starkovs, Arsēnijs 12; 16
Stoligvo, Nikolajs 61
Stradiņš, Pauls 22; 34; 37; 46; 82; 85; 117; 121; 125; 150
Strands, Embriks 7
Straubergs, Kārlis 26; 44; 48; 126; 174
Straumanis, Mārtiņš Eduards 19; 123; 159; 186
Sudrabs, Jānis 154
Svirlovskis, Edvards 7; 98; 106; 111; 166
Šedriks, Francis Voldemārs 153
Šīmanis, Nikolajs 50; 80; 132
Širons, Eduards 115; 116; 148; 162
Šīrons, Jēkabs 47
Šmits, Edmunds 164
Šmits, Pēteris (4); 9; 23; 65
Štālbergs, Ernests 144
Štāls, Valdemārs 91
Šulcs, Jānis (Fridrihs) 11; 29; 130
Švābe, Arveds 55; 70; 109; 162
Talce-Niedra, Dagmāra 146

- Taube, Gustavs 107
Tauriņš, Alfrēds 101
Tauriņš, Egons 167
Teikmanis, Andrejs 45; 103
Tentelis, Augusts 26; 44
Tomsons, Pauls Viljams 20
Tramdahs, Arturs 75; 84; 92; 112; 185
Trebū, Oktāvs 7; 20
Upners, Teodors Antons 138; 180
Vanags, Gustavs 53; 98; 101; 106; 120; 159; 166
Vārsbergs, Jānis 38; 56; 69; 81; 87; 139; 140; 149; 158
Vegers, Pēteris 78; 170
Vegners, Maksimilians 68; 76; 137
Veidemanis, Miķelis 27; 131
Veiss, Eduards 66; 84; 112; 124
Vētra, Nikolajs Raimonds 89
Vēverbrants, Arnolds 170
Vīgante, Marta 90
Vilde, Jānis 47; 170
Vipers, Roberts 44
Vītols, Alfrēds 3; 50; 79; 86
Vītols, Jēkabs 80; 129
Vītols, Teodors Miķelis 85
Vītols, Vilis 100; 102
Vītums, Arturs 97; 145
Zālīte, Pēteris 21; 41; 94
Zalts, Kārlis 127; 129; 177; 185; 187
Zāmelis, Aleksandrs 156; 161
Zariņš, Eduards 98; 106; 111; 166
Zicāns, Eduards 77
Ziemelis, Edmunds 66; 68; 75; 112; 137;
Zīle, Mārtiņš 2; 14; 39; 58; 78
Ziņģītis, Arturs 79
Žaggers, Alfrēds 17; 182
Žubeckis, Edgars 188

LU Akadēmiskais apgāds
Baznīcas iela 5, Rīga, LV-1058
Tāl. 7034535

Iespiests SIA "LATGALES DRUKA"
Baznīcas iela 28, Rēzekne, LV-4601